

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ

2018

Զարգացումը
Կարգավորումը
Վերահսկողությունը

2019

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Նախաբան	3
<i>Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխությունները 2018 թվականին</i>	4
<i>Ֆինանսական համակարգի վերահսկողությունը և սպառողների շահերի պաշտպանությունը 2018 թվականին</i>	10
<i>Կադրերի վերապատրաստումը և համագործակցությունը այլ երկրների վերահսկողների հետ 2018 թվականին</i>	14
ԴԴ ֆինանսական համակարգը 2018 թվականին	16
<i>Բանկեր</i>	16
<i>Ընդհանուր դրույթներ</i>	16
<i>Բանկային համակարգի կապիտալը</i>	18
<i>Բանկային համակարգի պարտավորությունները</i>	19
<i>Բանկային համակարգի ակտիվները</i>	21
<i>Բանկային համակարգի ֆինանսական արդյունքները</i>	23
<i>Բանկային համակարգի ֆինանսական ռիսկերը</i>	25
<i>Վարկային կազմակերպություններ</i>	33
<i>ԴԴ ապահովագրական շուկա</i>	37
<i>Արժեթղթերի շուկայի մասնակիցներ</i>	45
<i>ԴԴ պարտադիր կենսաթոշակային համակարգ</i>	48
<i>Վճարահաշվարկային կազմակերպություններ</i>	50
<i>Վճարահաշվարկային համակարգ</i>	52
<i>Կարգավորման և վերահսկողության զարգացման հեռանկարները</i>	57
Դավելվածներ	61

ՆԱԽԱԲԱՆ

2018 թվականին տնտեսական ակտիվության վերականգնման և եկամուտների աճին զուգահեռ ֆինանսական համակարգի մասնակիցները ցուցաբերել են բարձր ակտիվություն վարկային և ավանդային շուկաներում: Ֆինանսական համակարգի միջնորդությունը բնութագրող ակտիվներ/ՅՆԱ հարաբերակցության և վարկեր/ՅՆԱ հարաբերակցության ցուցանիշներն աճել են համապատասխանաբար 4.0 և 4.1 տոկոսային կետով և կազմել համապատասխանաբար 97.6% և 53.9%:

Ֆինանսական համակարգի խոշորագույն մասնակիցը բանկային համակարգն է, որին բաժին է ընկնում ֆինանսական համակարգի ակտիվների 85.1%-ը: Բանկային համակարգում արձանագրվել է հաշվեկշռային ամփոփ ցուցանիշների զգալի աճ: Վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների ու ֆինանսական համակարգի մյուս մասնակիցների հիմնական ցուցանիշները ևս դրսևորել են կայուն աճի միտումներ:

Բանկային համակարգի կայունությունը բնութագրող կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության ցուցանիշները շարունակում են պահպանվել պահանջվող նվազագույն սահմանաչափերից բարձր: 2018 թվականի վերջի դրությամբ ընդհանուր կապիտալի համարժեքությունը կազմել է 17.7%¹, իսկ ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները՝ համապատասխանաբար 27.3% և 116.6%²: Բանկային համակարգի կողմից տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքները տարվա ընթացքում ցուցաբերել են նվազման միտում:

Ֆինանսական համակարգի կայունության խնդրից ելնելով՝ Կենտրոնական բանկը շարունակել է ֆինանսական հաստատությունների գործունեության կարգավորման ու վերահսկողության արդյունավետության բարձրացման և սպառողների շահերի պաշտպանության ու հասարակության տարբեր նպատակային խմբերի ֆինանսական կրթման աշխատանքները:

¹ Նվազագույն նորմատիվային սահմանաչափը՝ 12.0%:

² Նվազագույն սահմանաչափերը՝ համապատասխանաբար 15.0% և 60.0%:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԴԱՇՏԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Տնտեսության իրական և ֆինանսական հատվածների արդի զարգացումների համատեքստում 2018 թվականին շարունակվել են ֆինանսական հատվածի կարգավորման դաշտի կատարելագործման աշխատանքները:

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման դաշտի փոփոխություններ

Օրենսդրական փոփոխություններ

2018 թվականին փոփոխություններ ու լրացումներ են կատարվել [«Ակտիվների արժեթղթավորման և ակտիվներով ապահովված արժեթղթերի մասին»](#) Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», [««Ներդրումային ֆոնդերի մասին»](#) Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», [««Հիմնադրամների մասին»](#) Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին», [««Բաժնետիրական ընկերությունների մասին»](#) Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին», [«Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին»](#), [««Ապահովված հիպոտեկային պարտատոմսերի մասին»](#) Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» և [««Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին»](#) Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքներում:

Նշված օրենքներում փոփոխությունները նպատակ ունեն.

1. վերացնել արժեթղթավորման գործընթացներում մինչ այժմ գործող հնարավոր խոչընդոտները,
2. գործող օրենսդրությունը համապատասխանեցնել առկա զարգացումներին,
3. ներդրումների համար ապահովել առավել հստակ և գործուն իրավական լուծումներ,
4. ստեղծել ՀՀ-ում ապահովված հիպոտեկային պարտատոմսերի շուկան զարգացնելու խթաններ,
5. բարձրացնել ՀՀ-ում թողարկվող ապահովված հիպոտեկային պարտատոմսերի գրավչությունը օտարերկրյա ներդրողների համար:

Ենթաօրենսդրական փոփոխություններ

Բանկային համակարգի գործունեության կարգավորման դաշտում 2018 թվականին կատարված փոփոխություններ

1. Ընդունվել է «Բանկերի կողմից օրենքով սահմանված գործառնությունների պատվիրակման համար կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության տրամադրման կարգը»: Կարգը սահմանում է բանկերի կողմից գործառնությունների պատվիրակման և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից նախնական համաձայնության տրամադրման ընթացակարգերը:
2. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Բանկերի ներքին հսկողության իրականացման նվազագույն պայմանները» կանոնակարգ 4-ում: Սահմանվել են առևտրային բանկերում երկրի ռիսկի, չհեջավորված վարկառուներից բխող վարկային ռիսկի գնահատման, ինչպես նաև մոդելների ներդրման գործընթացի նվազագույն պահանջներ:
3. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Բանկերի գործունեության կարգավորումը, բանկային գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 2-ում: Բարելավումներ են իրականացվել պարտադիր պահուստավորման տուգանային ռեժիմներում, ինչպես նաև կատարվել են փոփոխություններ կենտրոնացման ռիսկի նվազեցման և արտահանող կազմակերպություններին տրված վարկերի ռիսկի կշիռների ճշգրտման ուղղությամբ:

Ապահովագրական համակարգի գործունեության կարգավորման դաշտում 2018 թվականին կատարված փոփոխություններ

1. «Ապահովագրական ընկերությունների հաշվետվությունների ձևերը, դրանցում ներառվող տեղեկատվությունը, ներկայացնելու կարգը և ժամկետները» կանոնակարգ 3/04-ում կատարվել են փոփոխություններ և լրացումներ՝ ապահովագրական ընկերությունների գործունեության վերաբերյալ վերլուծությունների իրականացման և վիճակագրության հավաքագրման գործընթացների արդյունավետության բարձրացման նպատակով:
2. «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող ապահովագրական ընկերությունների գործունեության ցուցանիշների ամփոփ գնահատականի (ՔԱՌԱՄԵԼՍ) հաշվարկման մեթոդաբանությունը» կանոնակարգ 3/08-ում ՔԱՌԱՄԵԼՍ գնահատականի հաշվարկում թվաբանական միջինի փոխարեն նախատեսվել է կշռված միջինի մեթոդի կիրառում՝ նպատակ ունենալով ՔԱՌԱՄԵԼՍ գնահատականի միջոցով առավել ճշգրիտ արտացոլելու ապահովագրական ընկերությունների ռիսկայնության մակարդակը:
3. «Ապահովագրական ընկերության ներքին հսկողության համակարգին ներկայացվող նվազագույն պահանջները» կանոնակարգ 3/10-ում պահանջներ են սահմանվել ապահովագրական ընկերությունների կողմից վերաապահովագրության պայմանագրերի պատշաճ փաստաթղթավորման, վերաապահովագրության հետ կապված ռիսկերի, մասնավորապես՝ իրացվելիության ռիսկի բացահայտման ու կառավարման ընթացակարգերի, ինչպես նաև վերաապահովագրական բրոքերի ընտրության չափանիշների սահմանման նկատմամբ:

4. «Ապահովագրության ոլորտում լիցենզավորման, գրանցման, համաձայնության, թույլտվության տրամադրման, մասնագիտական համապատասխանության ստուգման և որակավորման կարգը» կանոնակարգ 3/01-ում իրականացվել են փոփոխություններ՝ նպատակ ունենալով բարձրացնելու ապահովագրական գործակալների մասնագիտական գիտելիքների մակարդակը, ապահովելու ապահովագրական գործակալների պատշաճ վարքագիծը, հստակեցնելու ապահովագրական գործակալների հաշվառման գործընթացը, ինչպես նաև ապահովելու ապահովագրական միջնորդների գործունեության պահանջների համապատասխանեցումը միջազգային չափորոշիչներին և սկզբունքներին:

Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման դաշտի բարեփոխումների նպատակով 2018 թվականին ընդունված և կատարված փոփոխություններ ու լրացումներ

1. Փոփոխություններ և լրացումներ են կատարվել «Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց գործունեության նկատմամբ պահանջները» կանոնակարգ 4/07-ում, «Ածանցյալ ֆինանսական գործիքների կարգավորումները» կանոնակարգ 4/18-ում, «Որակավորված ներդրողներ համարելու չափանիշները և անձանց՝ որպես որակավորված ներդրողներ գրանցման կարգը» կանոնակարգ 4/06-ում, «Տեղեկատվական անվտանգության ապահովման նվազագույն պահանջների սահմանման վերաբերյալ կարգում», «Ներդրումային ընկերությունների գրանցումն ու լիցենզավորումը, ներդրումային ընկերությունների և օտարերկրյա ներդրումային ընկերությունների մասնաճյուղերի և ներկայացուցչությունների գրանցումը, ներդրումային ընկերությունների կանոնադրական կապիտալում նշանակալից մասնակցություն ունենալու համար նախնական համաձայնություն ստանալու կարգը, ներդրումային ընկերությունների կողմից ներկայացվող գործարար ծրագրի ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները, բանկի, վարկային կազմակերպության կողմից ներդրումային ծառայությունների մատուցման մասին տեղեկացումը» կանոնակարգ 4/01-ում և «Ներդրումային ընկերությունների հիմնական տնտեսական նորմատիվները, դրանց սահմանաչափերը, հաշվարկման կարգը, հաշվարկում մասնակցող տարրերի կազմը, սահմանված տնտեսական նորմատիվների խախտումների չափը» կանոնակարգ 4/02-ում: Կատարված փոփոխություններն ուղղված են լեբորիջով գործարքների, այդ թվում՝ ֆորեքս գործարքների հետ կապված ներդրողների ռիսկերի զսպմանը՝ մի կողմից սահմանափակելով ոչ պրոֆեսիոնալ հաճախորդների մուտքն այս շուկա, մյուս կողմից՝ զսպելով պրոֆեսիոնալ հաճախորդների շահերը վտանգող ռիսկերը: Փոփոխություններով սահմանվել է նաև ԵՄ դիրեկտիվներին համապատասխան պրոֆեսիոնալ հաճախորդների դասակարգման նոր ընթացակարգ՝ մի կողմից ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց հաճախորդների շահերի պաշտպանվածության աստիճանի բարձրացման, մյուս կողմից՝ Կենտրոնական բանկի՝ որևէ բանով չհիմնավորված բեռը նվազեցնելու նպատակով: Կանոնակարգերի փոփոխություններով սահմանվել է նաև որակավորված ներդրողների գրանցման առավել պարզ և արագ գործընթաց:

2. Ընդունվել է «Ներդրումային ֆոնդի պահառուի կառուցվածքի և գործունեության նկատմամբ լրացուցիչ պահանջները» կանոնակարգ 10/31-ը, որն ուղղված է ներդրումային ֆոնդերի պահառուական գործառնությունում առկա ռիսկերի նվազեցմանը: Կանոնակարգով սահմանվել են տարբեր տեսակի ակտիվների

պահառության սկզբունքները, պահառուի կողմից ակտիվների տարանջատման և պահառուի հսկողական գործառնությունների իրականացման սկզբունքները, պահառության պայմանագրի նկատմամբ պահանջները:

3. Լրացում է կատարվել «Ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և պահառուների ղեկավարների ու ներդրումային ֆոնդի կառավարման գործունեություն իրականացնող և ներդրումային ֆոնդի պահառություն իրականացնող ֆիզիկական անձանց որակավորումը, նրանց մասնագիտական համապատասխանության չափանիշներն ու մասնագիտական որակավորման ստուգման թեմաների ցանկը» կանոնակարգ 10/05-ում: Նպատակ ունենալով ապահովելու ներդրումային ֆոնդերի փայերի (բաժնետոմսերի) վաճառքի գործընթացում ներդրողների շահերի պաշտպանությունը՝ տվյալ որոշմամբ սահմանվել են ֆոնդի կառավարչի՝ փայերի վաճառքով զբաղվող աշխատակիցների գիտելիքների նկատմամբ պահանջներ:

4. Փոփոխություններ ու լրացումներ են կատարվել «Կենտրոնական դեպոզիտարիայի՝ կենտրոնական բանկ ներկայացվող հաշվետվությունները, դրանց ներկայացման կարգը, ձևը և ժամկետները» կանոնակարգ 5/04-ում: Հաշվի առնելով, որ Կենտրոնական դեպոզիտարիային թույլատրվել էր իրականացնել դրամական միջոցների հաշվառման հաշիվների վարման գործառնությ, հետևաբար՝ Կենտրոնական դեպոզիտարիայի գործունեության հետ կապված ռիսկերը զսպելու նպատակով սահմանվել էին տնտեսական նորմատիվներ, անհրաժեշտություն էր առաջացել կանոնակարգ 5/04-ով սահմանել նոր հաշվետվական ձևեր՝ դրամական միջոցների հաշվառման հաշիվներով կատարված գործառնությունների, դրանց մնացորդի և տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման վերաբերյալ:

5. Ընդունվել է «Ապահովված հիպոտեկային պարտատոմսերի ապահովման միջոցների հսկողի որակավորման կարգը և մասնագիտական համապատասխանության չափանիշները» կանոնակարգ 6/05-ը: Կանոնակարգի ընդունումը պայմանավորված էր ապահովված հիպոտեկային պարտատոմսերի ապահովման միջոցների հսկողի՝ առավել հստակ և արդյունավետ որակավորման ընթացակարգ սահմանելու անհրաժեշտությամբ:

Վճարահաշվարկային համակարգի կարգավորման դաշտում 2018 թվականին կատարվել են հետևյալ փոփոխությունները և լրացումները

1. Փոփոխություններ են իրականացվել «Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեության կարգավորումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների համար սահմանվող տնտեսական նորմատիվները, դրանց հաշվարկման կարգը» կանոնակարգ 17/02-ում, որոնց համաձայն սահմանվել է.
 - Վճարահաշվարկային կազմակերպության բարձր իրացվելի ակտիվների և ընթացիկ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցությունը (Ն2 նորմատիվ) պետք է կազմի է 100 տոկոս:
 - Վճարահաշվարկային կազմակերպության կողմից ոչ ռեզիդենտ բանկերում հաշիվներ բացելու դեպքում անհրաժեշտ է, որ ոչ ռեզիդենտ բանկն ունենա միջազգային վարկանշային կազմակերպություններից առնվազն մեկի կողմից տրված վարկանիշ:
 - Վճարահաշվարկային կազմակերպության կողմից հաճախորդներից ներգրավված, սակայն շահառուներին կամ վճարման շղթայում ներգրավված այլ մասնագիտացված միջնորդներին դեռևս չվճարված դրամական միջոցները, ինչպես նաև թողարկված էլեկտրոնային փողի դիմաց ներգրավ-

ված միջոցները պետք է ցանկացած պահի առանձնացված լինեն վճարահաշվարկային կազմակերպության սեփական միջոցներից և ստացման օրվան հաջորդող օրվանից պահվեն հատուկ բանկային հաշվի վրա: Այդ միջոցները չեն կարող գրավադրվել, արգելադրվել, բռնագանձվել վճարահաշվարկային կազմակերպության այլ պարտավորությունների դիմաց կամ վճարահաշվարկային կազմակերպության սնանկության դեպքում հանդիսանալ պարտավորությունների կատարման համար լուծարային միջոց և կարող են ներդրվել միայն կանոնակարգ 17/02-ով սահմանված ակտիվներում:

2. Փոփոխություններ են կատարվել «վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզավորումը, մասնաճյուղերի հաշվառումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների ղեկավարների որակավորումը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների գործունեության վայրին ներկայացվող տեխնիկական հագեցվածության, տարածքային, ծրագրային, անվտանգության պահանջները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային կազմակերպությունների լիցենզիաների գրանցամատյանի ձևը, վարման կարգը, դրանում ներառվող տեղեկությունները» կանոնակարգ 17/01-ում, որոնց համաձայն սահմանվել է, որ վճարահաշվարկային կազմակերպության գլխավոր հաշվապահի ժամանակավոր պաշտոնակատար կարող է լինել նաև բանկի գլխավոր հաշվապահի տեղակալի որակավորում ունեցող անձը:
3. Փոփոխություններ են իրականացվել ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի որոշմամբ հաստատված «Ֆինանսական արտաքին էլեկտրոնային հաղորդագրությունների ֆորմատների ամփոփ կատալոգում», որոնց համաձայն սահմանվել է, որ էլեկտրոնային վճարումների համակարգում օգտագործվող վճարային հաղորդագրությունները կարող են կիրառվել նաև արտարժույթով փոխանցումների կատարման ժամանակ: Հստակեցվել են նաև հաղորդագրությունների կիրառման կանոնները:

Սպառողների շահերի պաշտպանության և գործարար վարվելակերպի ոլորտի կարգավորման դաշտում 2018 թվականին լրամշակվել և փոփոխվել է.

«Ֆինանսական համակարգի մասնակիցներին ուղղված բողոքների հաշվառման, պահպանման և գրանցման ներքին գործընթացին ներկայացվող նվազագույն պայմաններ և սկզբունքներ» կանոնակարգ 8/07-ը, որով սահմանվել են ֆինանսական կազմակերպություններում բողոքների վերաբերյալ ներքին տեղեկատվական բազա ունենալու պահանջներ: Դա հնարավորություն կընձեռնի նաև վեր հանելու սպառողների շահերի պաշտպանության ոլորտի համակարգային խնդիրները և մշակելու թիրախային քաղաքականություն:

Ֆինանսական կազմակերպությունների և նրանց կողմից մատուցվող ծառայությունների թափանցիկության աստիճանի բարձրացման նպատակով լրամշակվել, փոփոխվել և հաստատման փուլում են՝

«Ֆինանսական կազմակերպությունների գործարար վարվելակերպի կանոնները» կանոնակարգ 8/05-ը, որով սահմանվել են հիպոտեկային և գյուղատնտեսական վարկերի վերաբերյալ սպառողներին տրամադրվող և բացահայտվող տեղեկատվության նկատմամբ պահանջներ, մշակվել են պարզ, ամբողջական և մատչելի քաղվածքներ և ծառայությունների էական պայմանների ձևաթերթեր:

Ստացված ազդակների և կատարված ուսումնասիրությունների հիման վրա նոր պահանջներ են սահմանվել սպառողական և հիպոտեկային վարկերի վաղաժամկետ մարման ժամանակ սպառողներին անհրաժեշտ տեղեկություններ բացահայտելու ուղղությամբ:

«Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, ապահովագրական բրոքերների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների, Կենտրոնական դեպոզիտարիայի և դրամական փոխանցումներ իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից տեղեկությունների հրապարակումը» կամոնակարգ 8/03-ը, որով հեռավար եղանակով ծառայություններ մատուցող կազմակերպությունները, փոխանակման կետերը և բրոքեր-դիլերները իրենց ծառայությունների էական պայմանների մասին կբացահայտեն լրացուցիչ տեղեկություններ: Զգոն լինելու և տեղեկացված որոշումներ կայացնելու նպատակով այսուհետ սպառողները գովազդների ժամանակ, կայքերում ծառայություններից օգտվելիս կտեսնեն հատուկ նախազգուշացում պարունակող տեղեկատվություն:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՍՊԱՌՈՂՆԵՐԻ ՇԱՀԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Ֆինանսական հաստատությունների կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա վերահսկողական նպատակով մշտապես իրականացվում են վերլուծություններ: Նույն նպատակով ֆինանսական հաստատություններում կատարվում են նաև ստուգումներ:

Կենտրոնական բանկի կողմից ֆինանսական հաստատությունների վերահսկողության հիմնական ուղղություններն են.

- ֆինանսական ինստիտուտների գործունեության համապատասխանեցումը գործող կարգավորման դաշտին,
- կանոնակարգման դաշտի փոփոխություններին ընկերությունների գործունեության համապատասխանեցումը,
- ակտիվների որակի գնահատումը,
- ռիսկերի կառավարման համակարգը,
- ներքին հսկողության համակարգը,
- կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների ապահովումը,
- գործունեության անվտանգության և հուսալիության պահանջների ապահովումը,
- տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտը,
- փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարը,
- թափանցիկության ապահովումը,
- սպառողների շահերի պաշտպանությունը,
- ծառայությունների մատուցման որակի գնահատումը,
- վերաապահովագրության ռիսկայնության մակարդակը,
- ապահովագրական հատուցումների արժանահավատությունը,
- տեխնիկական պահուստների հաշվարկի ճշտությունը,
- ազդագրի և/կամ առևտրի ազդագրի գրանցման գործընթացների կազմակերպումն ու վերահսկումը,
- հաշվետու թողարկողների կողմից հրապարակման ենթակա տեղեկատվության թափանցիկության, լիարժեքության և արժանահավատության ապահովման նկատմամբ վերահսկողությունը,
- արժեթղթերի հրապարակային առաջարկությամբ հանդես եկող անձանց գործողությունների՝ օրենսդրությամբ համապատասխանության նկատմամբ վերահսկողությունը և այլն:

2018 թվականին Կենտրոնական բանկի ֆինանսական վերահսկողության վարչության կողմից ֆինանսական ինստիտուտներում իրականացվել է 136 ստուգում:

Աղյուսակ 1. Տեղերում ստուգումների քանակը և վերահսկողության աշխատակիցների ծանրաբեռնվածությունը

Ցուցանիշներ	2015	2016	2017	2018
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության աշխատակիցների թիվը	81	76	74	74
Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ապահովագրական ընկերությունների, արժեթղթերի շուկայի մասնակիցների և գրավատների ընդհանուր ակտիվները	3.712 տրլն դրամ	4.516 տրլն դրամ	4.997 տրլն դրամ	5.857 տրլն դրամ
Ֆինանսական վերահսկողության վարչության մեկ աշխատակցի միջին ծանրաբեռնվածությունը	45.8 մլրդ դրամ	59.4 մլրդ դրամ	67.5 մլրդ դրամ	78.1 մլրդ դրամ
Տարվա ընթացքում իրականացված ստուգումների քանակը, այդ թվում՝	129	190	186	136
բանկեր	16	11	41	33
վարկային կազմակերպություններ	6	4	7	2
ապահովագրական ընկերություններ	3	8	30	8
ներդրումային ընկերություններ	3	4	1	2
ֆինանսական շուկայի այլ մասնակիցներ (արտարժույթի փոխանակման կետեր, գրավատներ, վճարահաշվարկային կազմակերպություններ և այլն)	101	163	107	91

Սպառողների շահերի պաշտպանություն

Շարունակական են եղել ֆինանսական ոլորտում սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական իրազեկման նպատակով իրականացվող միջոցառումները, որոնք ուղղված են ինչպես գործարար վարվելակերպի կարգավորմանն ու վերահսկողությանը, այնպես էլ հանրության ֆինանսական իրազեկվածության մակարդակի բարձրացմանը:

2018 թվականին ՀՀ ԿԲ-ն շարունակել է գործարար վարվելակերպի վերահսկողության միջոցառումները.

- Տեղերում ստուգումների միջոցով տարբեր ֆինանսական կազմակերպություններում կատարվել են ծառայությունների մատուցման պատշաճության, բողոքների ու վեճերի լուծման, տեղեկությունների հրապարակման քաղաքականությունների, դրանց կիրարկման, սպառողների տեսանկյունից ռիսկայնության ու իրավական համապատասխանության ուսումնասիրություններ:
- Հեռակա ստուգումների շրջանակներում, ֆինանսական կազմակերպությունների հեռուստագովազդներին զուգընթաց, ամսական պարբերականությամբ ստուգվել են նաև ռադիոգովազդները:
- 2018 թվականին ևս ՍՀԴԼԿԿ կենտրոնն³ արձագանքել է սպառողներից գրավոր և թեժ գծի միջոցով ստացված դիմումներին: Տարվա ընթացքում թեժ գծով ստացվել են 6904 զանգ և 762 դիմում:

³ Սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական կրթման կենտրոն:

Ֆինանսական իրազեկման մակարդակի բարձրացման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկը 2018 թվականին ևս իրականացրել է ֆինանսական կրթման բազմաթիվ ծրագրեր:

- 2018 թ. ընթացքում 14 դպրոցներում շարունակվել է **«Ֆինանսական կրթությունը դպրոցում»** ծրագրի փորձարկումը, իսկ հունիսին ամփոփվել են արդյունքները՝ ուսուցիչների հետ հետադարձ կապի և աշակերտների շրջանում իրականացված ֆոկլուս խմբերի հիման վրա: Փորձարկմանը մասնակցել են 46 ուսուցիչ և մոտ 1700 սովորող:

Փաստաթղթերը հաստատվել են ՀՀ ԿԳ նախարարի 09.10.2018 թ. N1359-Ա/2 և 10.10.2018 թ. N1366-Ա/2 հրամաններով:

Ծրագրի շրջանակում իրականացվել է ուսուցիչների վերապատրաստում ՀՀ բոլոր մարզերում՝ ընդգրկելով 346 դպրոց և 2532 ուսուցիչ: Ուսուցիչների վերապատրաստումները շարունակվելու են մինչև 2021 թվականը՝ ծրագիրը ներդնելով ՀՀ բոլոր դպրոցներում:

- Հաշվետու տարում շարունակվել է նաև **«Ֆինանսական կրթությունը գյուղական համայնքներում»** ծրագրի իրագործումը: Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի մարզային ստորաբաժանումներում (Գյումրի, Վանաձոր, Եղեգնաձոր, Դիլիջան, Իջևան և Ստեփանակերտ) անձնական ֆինանսների արդյունավետ կառավարմանն ուղղված դասընթացներ են վարել ՀՀ ԿԲ սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական կրթման կենտրոնի վերապատրաստած մարզային դասընթացավարները:
- Հերթական անգամ իրականացվել է «Իմ ֆինանսների ամիս – 2018» ծրագիրը: Միջոցառումների նպատակը հասարակությանը պարզ և մատչելի ձևով գիտելիքների հաղորդումն է ֆինանսական աշխարհի, մասնավորապես՝ ֆինանսական ծառայությունների վերաբերյալ:
- Շարունակվել է **«Սեմինարներ զինվորականների համար»** ծրագրի իրականացումը, որի նպատակը զինվորներին անձնական ֆինանսների կառավարման վերաբերյալ գործնական գիտելիքների տրամադրումն է: 2018 թ. ծրագրին մասնակցել է ռազմական բնագավառի 274 մասնագետ:
- 2018 թ. www.abcfinance.am կայքը ներկայացրել է ավելի քան 20 տպագիր և ավելի քան 70 էլեկտրոնային հոդվածներ բյուջեի կառավարման, վճարահաշվարկային համակարգի, վարկերի, ավանդների, ապահովագրության, արժեթղթերի և այլ թեմաներով:
- Մշակվել և տպագրվել են ֆինանսական կրթման բովանդակային նյութեր («Բյուջետիկ» և «Ֆինանսները այլ կերպ» սեղանի խաղերը)՝ անձնական ֆինանսների վերաբերյալ մատչելի ձևաչափով տեղեկատվություն փոխանցելու համար:
- 2018 թ. հանրությանը ներկայացվել է «Ֆինանսներ բոլորի համար» ամբողջությամբ վերափոխված կայքը (www.abcfinance.am), ինչպես նաև «Ֆինանսական տեղեկատու» համակարգը (www.fininfo.am), որը 2019 թվականից համալրված և հազեցված կլինի ֆունկցիոնալ նոր հնարավորություններով, կունենա առավել հարմարավետ դիզայն: Ֆեյսբուքյան abcfinance.am էջի օգտատերերի թիվը հասել է ավելի քան 40.000-ի:
- Համայնքային ֆինանսական հիմնախնդիրները բացահայտելու, ուսումնասիրելու, լուծման ուղիներ առաջարկելու նպատակով 2018 թվականին ևս Կենտրոնական բանկի և Ժողովրդավարական կրթության հայկական կենտրոնի համագործակցությամբ իրականացվել է **«Քաղաքացի»** նախագիծը,

որն ընդգրկել է 30 դպրոցների առնվազն 30 հասարակագիտության ուսուցիչների, ինչպես նաև Երևանի միջին և ավագ դպրոցների շուրջ 600 աշակերտների:

- Տարբեր հեռուստաալիքներով հեռարձակվել են կենսաթոշակային բարեփոխումների, պետական սուբսիդավորմամբ տրամադրվող վարկերի, տարբեր ֆինանսական ծառայությունների վերաբերյալ կրթական և տեղեկատվական հոլովակներ:
- Շարունակվել է համագործակցությունը սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական կրթման ոլորտում միջազգային կառույցների՝ Եվրոպայի տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (OECD), Ֆինանսական կրթման միջազգային ցանցի (INFE), Ֆինանսական ներգրավման միության (AFI), Եվրասիական տնտեսական ընկերակցության միջև:

ԿԱԴՐԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱՀԱՅՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

Ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության գործառնությունների բարելավման նպատակով ՀՀ կենտրոնական բանկը 2018 թվականին շարունակել է անձնակազմի որակավորման բարձրացմանն ուղղված քաղաքականության իրականացումը:

Մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործման միջազգային լավագույն փորձին ծանոթանալու նպատակով ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության գործընթացներում ընդգրկված աշխատակիցները հաշվետու տարվա ընթացքում մասնակցել են մի շարք ներքին և արտաքին դասընթացների, աշխատանքային այցերի և կոնֆերանսների: Վերապատրաստված աշխատակիցները ներկայացրել են հաշվետվություն, մշակված հարցաթերթերի միջոցով գնահատել դասընթացների արդյունավետությունը, հանդես եկել արդյունավետ փորձի ներդրման առաջարկություններով և շահագրգիռ ստորաբաժանումների աշխատակիցներին փոխանցել վերապատրաստման արդյունքում ստացած գիտելիքները:

2018 թվականին իրականացվել է Հայաստանի ֆինանսական հատվածի գնահատման ծրագիր (FSAP) Արժույթի միջազգային հիմնադրամի և Համաշխարհային բանկի հետ համատեղ, որը ներկայացնում է ֆինանսական համակարգերի համակողմանի վերլուծություն: Ծրագրի արդյունքներով՝ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի գործադիր խորհուրդը Հայաստանի ֆինանսական համակարգը գնահատել է կայուն, իսկ բանկային վերահսկողության բազելյան հիմնարար սկզբունքներին համապատասխանությունը՝ բարձր՝ 97% (2012 թ.՝ 93%, իսկ 2005 թ.՝ 67%):

2018 թվականին Կենտրոնական բանկը շարունակել է բազմակողմ և երկկողմ համագործակցությունը միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների հետ: Հաշվետու տարում ՀՀ կենտրոնական բանկ է այցելել Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) փորձագետների խումբը: ՀՀ կենտրոնական բանկն ընդունել է նաև ԱՄՀ/ՀԲ հոլանդա-բելգիական ենթախմբի գործադիր տնօրենի գլխավորած պատվիրակությունը, Ասիական զարգացման բանկի ներկայացուցիչների պատվիրակությանը, ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի հակաահաբեկչական կոմիտեի գործադիր տնօրենության պատվիրակությանը և Չինաստանի բանկային և ապահովագրական ոլորտները կարգավորող հանձնաժողովի պատվիրակությանը:

Գործնական կապերը ընդլայնելու, երկրի մակրոտնտեսական վիճակին ծանոթանալու, ինչպես նաև ֆինանսական և բանկային տարբեր ոլորտների շուրջ բանակցություններ վարելու նպատակով հաշվետու ժամանակաշրջանում ՀՀ կենտրոնական բանկ են այցելել Սևծովյան առևտրի և զարգացման բանկի նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը, Ասիական զարգացման բանկի պատվիրակությունը, «Մուդիզ» (Moody's) և «Ֆիթչ Ռեյթինգս» (Fitch Ratings) միջազգային վարկանշային կազմակերպությունների ներկայացուցիչները:

Խորացվել և ամրապնդվել է սպառողների շահերի պաշտպանության և ֆինանսական կրթման ոլորտում միջազգային կառույցների՝ Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության (OECD), Ֆինանսական կրթման միջազգային ցանցի (INFE), Ֆինանսական ներգրավման միության (AFI), Եվրասիական տնտեսական ընկերակցության, ինչպես նաև Երեխաների և երիտասարդների ֆինանսների միջազգային կազմակերպության (Child & Youth Finance International) հետ համագործակցությունը:

Հաշվետու ժամանակահատվածում Կենտրոնական բանկի աշխատակիցները շարունակել են մասնակցել ֆինանսական, հաշվապահական, աուդիտորական, ապահովագրական, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտների համար սահմանված միջազգային մասնագիտական որակավորման քննություններին:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը ՀՀ դրամի ներդրման 25-ամյակին նվիրված միջոցառումների շրջանակում կազմակերպել է միջազգային համաժողով օտարերկրյա կենտրոնական/ազգային բանկերի կառավարիչների և միջազգային կազմակերպությունների բարձրաստիճան պաշտոնյաների մասնակցությամբ:

Կենտրոնական բանկն ակտիվ համագործակցել է բուհերի հետ. մասնակցել է ուսանողների հետ հանդիպումներին, անցկացրել գիտահետազոտական ու աշխատանքային փորձառություններ:

ՀՀ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԸ 2018 ԹՎԱԿԱՆԻՆ

2018 թվականին ֆինանսական համակարգի մասնակիցները ավելացրել են ֆինանսական միջնորդության ծավալները: Տարվա ընթացքում ֆինանսական համակարգի ակտիվներ/ՅՆԱ և վարկեր/ՅՆԱ ցուցանիշներն աճել են համապատասխանաբար 4.0 և 4.1 տոկոսային կետով և կազմել համապատասխանաբար 97.6% և 53.9%:

Ֆինանսական համակարգի խոշորագույն մասնակից է մնում բանկային համակարգը, որին բաժին է ընկնում ֆինանսական համակարգի ակտիվների 85.1%-ը:

ԲԱՆԿԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

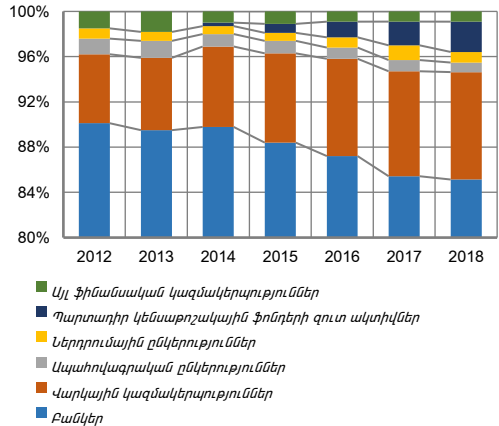
Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերը

2018 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել է 17 բանկ:

Տարվա ընթացքում բանկերը բարձր ակտիվություն են ցուցաբերել վարկային և ավանդային շուկաներում: Բանկային համակարգի ակտիվներ/ՅՆԱ և տնտեսությանը տրամադրված վարկեր/ՅՆԱ ցուցանիշներն աճել են համապատասխանաբար 4.9 և 3.8 տոկոսային կետով և կազմել համապատասխանաբար 83.1% և 48.9%: Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ավանդներ/ՅՆԱ ցուցանիշն ավելացել է 1.3 տոկոսային կետով և կազմել է 45.5%:

Պրաֆիկ 1

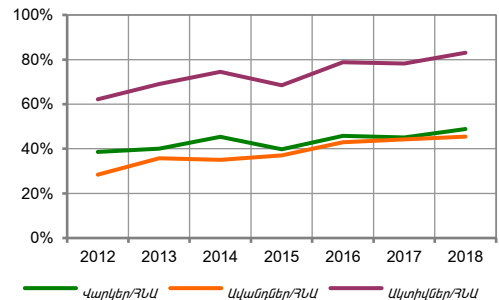
Ֆինանսական համակարգի ակտիվների կառուցվածքն ըստ ֆինանսական հաստատությունների

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Պրաֆիկ 2

Բանկային համակարգի ֆինանսական միջնորդությունը բնութագրող ցուցանիշները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Աղյուսակ 2. Ֆինանսական ծառայությունների հասանելիությունը

	2016	2017	2018
100,000 չափահաս բնակչի հաշվով մասնաճյուղերի քանակ	22.3	22.6	23.3
100,000 չափահաս բնակչի հաշվով ԱԳՄ-ների քանակ	59.9	62.5	65.1

Բանկային համակարգի աշխատակիցների թիվը (ներառյալ՝ սպասարկող անձնակազմը) ավելացել է 4.5%-ով և տարեվերջին կազմել 11.772: Ընդհանուր թվում ղեկավար անձնակազմի տեսակարար կշիռը նախորդ տարվա համեմատությամբ նվազել է 0.3 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 15.8%:

Կենտրոնացվածությունը 77 բանկային համակարգում

2018 թվականին արձանագրվել է 7երֆինդալ-7իրշմանի կենտրոնացվածության գործակցի աճ՝ զրեթե բոլոր հիմնական հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով: Այդուհանդերձ, կենտրոնացվածության գործակիցները հիմնականում պահպանվել են 600-ից 1000-ի միջակայքում՝ փաստելով բանկային համակարգի թույլ կենտրոնացվածության մասին:

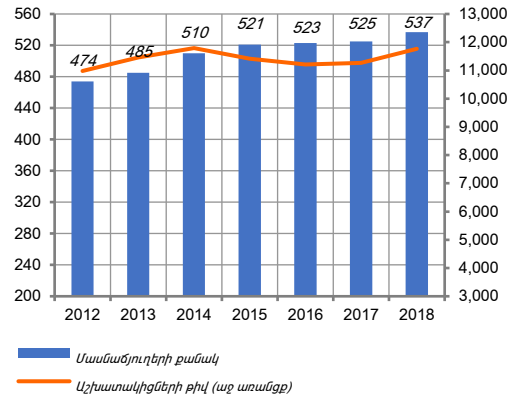
Աղյուսակ 3. Կենտրոնացվածության 7երֆինդալ-7իրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.16	31.12.17	31.12.18
Ընդհանուր ակտիվներ	859	868	887
Ընդհանուր պարտավորություններ	953	938	947
Ընդհանուր կապիտալ	580	655	675
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր	1014	990	989
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	825	937	900
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ցպահանջ պարտավորություններ (ներառյալ՝ բանկային հաշիվներ)	1222	972	1038

Խոշորագույն 4 և 10 բանկերի տեսակարար կշիռների հիմնական ցուցանիշները զրեթե չեն փոփոխվել:

Գրաֆիկ 3

Բանկերի մասնաճյուղերի և աշխատակիցների թիվը

Աղբյուրը՝ 77 կենտրոնական բանկ:

Աղյուսակ 4. Բանկային հատվածի կենտրոնացվածության մակարդակը

Ցուցանիշներ	31.12.16	31.12.17	31.12.18
Ընդհանուր ակտիվներ			
ԿԳ 4 (խոշորագույն չորս բանկի տեսակարար կշիռը համակարգում)	48%	49%	50%
ԿԳ 10 (խոշորագույն տասը բանկի տեսակարար կշիռը համակարգում)	79%	80%	81%
Ընդհանուր պարտավորություններ			
ԿԳ 4	51%	51%	52%
ԿԳ 10	83%	83%	83%
Ընդհանուր կապիտալ			
ԿԳ 4	31%	35%	37%
ԿԳ 10	64%	69%	69%
Տնտեսությանը տրամադրված վարկեր			
ԿԳ 4	52%	53%	53%
ԿԳ 10	84%	85%	85%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ			
ԿԳ 4	47%	51%	49%
ԿԳ 10	80%	83%	83%
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց նկատմամբ ցայախանջ պարտավորություններ (ներառյալ՝ բանկային հաշիվներ)			
ԿԳ 4	55%	51%	54%
ԿԳ 10	89%	87%	87%

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼԸ

Բանկային համակարգի կապիտալի աճի միտումները

Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալն ավելացել է 9.2%-ով և կազմել 749 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը պայմանավորվել է կանոնադրական կապիտալի ավելացմամբ և զուտ շահույթի աճով: Տարվա ընթացքում 4 բանկ համալրել է կանոնադրական կապիտալը ընդհանուր 41.4 մլրդ դրամի չափով:

Բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտ մասնակիցների փայամասնակցության տեսակարար

կշիռը տարվա ընթացքում ավելացել է 0.3 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 62.1%:

Հաշվետու տարում պահպանվել են կապիտալի նկատմամբ ակտիվների առաջանցիկ աճի տեմպերը, ինչի արդյունքում ընդհանուր կապիտալի և ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը նվազել է 0.7 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 15.0%:

Բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքությունը

2018 թվականին բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը նվազել է 1.0 տոկոսային կետով և կազմել 17.7% (պահանջվող նվազագույն սահմանաչափը՝ 12%): Ըստ առանձին բանկերի՝ կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշները պահպանվել են նվազագույն սահմանաչափից բարձր, և որևէ բանկում չեն արձանագրվել կապիտալի համարժեքության խախտումներ:

Տարվա ընթացքում առևտրային բանկերը շարունակել են ներգրաված միջոցները տեղաբաշխել հիմնականում վարկային ներդրումներում: Ըստ այդմ՝ վճարունակության ապահովման առումով, վարկային ռիսկը շարունակում է դիտարկվել որպես կարևորագույն ռիսկ. վերջինիս բաժին է ընկնում առևտրային բանկերի ռիսկով կշռված ակտիվների 86.7%-ը (նախորդ տարի՝ 85.8%-ը): Շուկայական և գործառնական ռիսկերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 10.4% և 2.9% (31.12.2017 թ. դրությամբ՝ 11.1% և 3.1%):

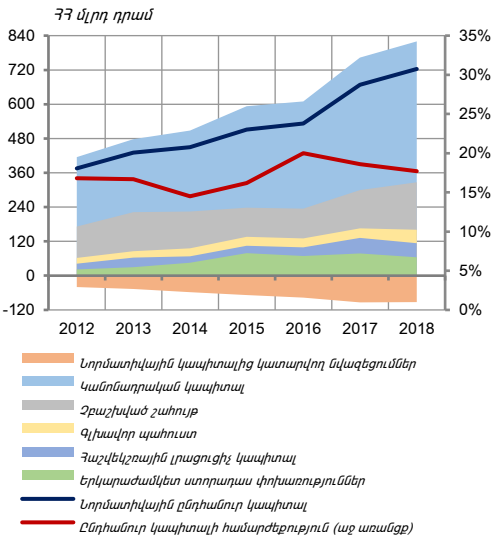
ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցները

2018 թվականին բանկային համակարգի պարտավորություններն ավելացել են 15.2%-ով և տարեվերջին կազմել 4 տրլն 238 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 4

Առևտրային բանկերի նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը և կապիտալի համարժեքության շարժը

Աղբյուր՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ դրամային պարտավորություններն ավելացել են 20.4%-ով, իսկ արտարժույթային պարտավորությունները՝ 11.7%-ով: Արդյունքում՝ արտարժույթային պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 1.8 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 58.2%:

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից ներգրաված ցպահանջ և ժամկետային միջոցների մնացորդը ավելացել է 10.7%-ով և տարեվերջին կազմել է 2 տրլն 728 մլրդ դրամ: Իրավաբանական անձանց ներգրաված միջոցներն ավելացել են 12.3%-ով, իսկ ֆիզիկական անձանց ներգրաված միջոցները՝ 9.8%-ով և տարեվերջին կազմել համապատասխանաբար 1 տրլն 23 մլրդ դրամ և 1 տրլն 705 մլրդ դրամ:

Ըստ արժույթային կառուցվածքի՝ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից ներգրաված ցպահանջ և ժամկետային դրամային միջոցների մնացորդն ավելացել է 10.6%-ով, իսկ արտարժույթային միջոցների մնացորդը՝ 10.8%-ով: Արդյունքում արտարժույթային միջոցների տեսակարար կշիռը ընդհանուրում գրեթե չի փոփոխվել. կազմել է 62.8%:

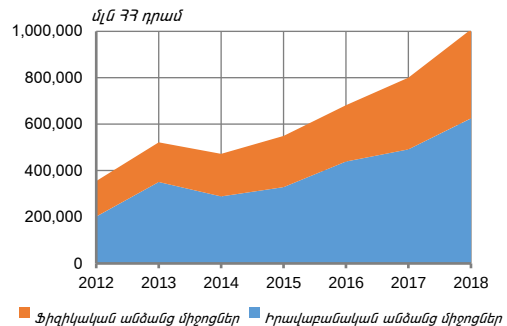
Բանկային համակարգի ներգրաված միջոցների կառուցվածքը

31.12.2018 թ. դրությամբ բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորություններում ծախսատար պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 95.7% (նախորդ տարի՝ 96.1%): Եթե բացառենք ցածր ծախսատար ցպահանջ պարտավորությունները, ծախսատար ժամկետային պարտավորությունների տեսակարար կշիռը կազմել է 71.0% (նախորդ տարի՝ 73.6%):

Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքում զգալիորեն նվազել է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից ներգրաված ժամկետային միջոցների տեսակարար կշիռը (4.6 տոկոսային կետով), և ավելացել են իրավաբանական ու ֆիզիկական անձանցից ներգրաված ցպահանջ միջոցների (2.0 տոկոսային կետով), ԿԲ և այլ բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների (1.4 տոկոսային կետով) և թողարկված արժեթղթերի (1.5 տոկոսային կետով) տեսակարար կշիռները:

Գրաֆիկ 5

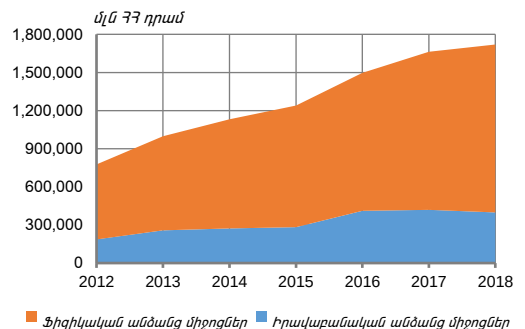
Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ներգրաված ցպահանջ միջոցների մնացորդը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 6

Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ներգրաված ժամկետային միջոցների մնացորդը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ըստ մարման ժամկետայնության՝ 31.12.2018 թ. դրությամբ ներգրաված միջոցների 26%-ը ցպահանջ է (ավանդներ, բանկային հաշիվներ, թղթակցային հաշիվներ), 47%-ը՝ մինչև 1 տարի մարման ժամկետայնությամբ, 27%-ը՝ 1 տարուց ավելի մարման ժամկետայնությամբ (31.12.2017 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 23%-ը, 49%-ը և 28%-ը):

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների աճի միտումները

2018 թվականին բանկային համակարգի ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 14.3%-ով և տարեվերջին կազմել 4 տրլն 987 մլրդ դրամ: Ակտիվների կազմում հիմնականում ավելացել են տնտեսությանը տրամադրված վարկերը, ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվները և պետական արժեթղթերում ներդրումները:

Տնտեսությանը տրամադրված վարկերն աճել են 16.5%-ով և կազմել 2 տրլն 932 մլրդ դրամ: Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց վարկերն աճել են համապատասխանաբար 10.6%-ով և 26.1%-ով՝ տարեվերջին կազմելով համապատասխանաբար 1 տրլն 719 մլրդ դրամ և 1 տրլն 213 մլրդ դրամ:

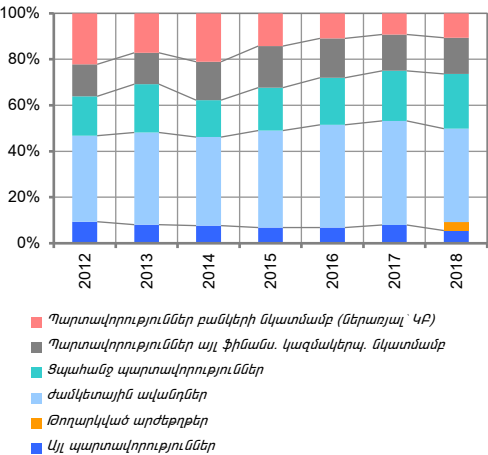
Աղյուսակ 5. Ոչ ռեզիդենտ բանկերում թղթակցային հաշիվների կառուցվածքն ըստ երկրների

	31.12.17	31.12.18	Փոփոխություն
Եվրոմիություն	28.7%	43.2%	+14.5%
Գերմանիա	6.8%	9.3%	+2.5%
Ավստրիա	12.6%	23.3%	+10.7%
Ֆրանսիա	0.3%	6.5%	+6.2%
ԵՄ անդամ այլ երկրներ	1.1%	4.1%	+3.0%
ԱՄՆ	51.6%	22.5%	-29.1%
Ռուսաստան	16.0%	26.4%	+10.4%
Այլ երկրներ	3.7%	7.9%	+4.2%

ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվներն ու այլ պահանջները աճել են 9.8%-ով և կազմել 609 մլրդ դրամ: Բանկերում թղթակցային

Գրաֆիկ 7

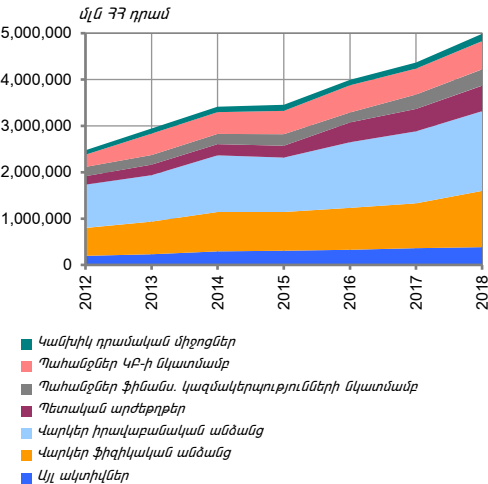
Բանկային համակարգի ընդհանուր պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 8

Բանկային համակարգի ակտիվների կազմը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

հաշիվները ավելացել են 29.2%-ով և կազմել 102 մլրդ դրամ: Թղթակցային հաշիվների 99.7%-ը տեղաբաշխված է եղել ոչ ռեզիդենտ բանկերում:

Պետական արժեթղթերում ներդրումներն աճել են 12.6%-ով և կազմել 550 մլրդ դրամ:

Բանկային համակարգի տեղաբաշխված միջոցների կառուցվածքը

Հաշվետու տարում ակտիվներում եկամտաբեր ակտիվների կշիռն ավելացել է 0.6 տոկոսային կետով և կազմել 78.5%: Առանց ցածր եկամտաբեր թղթակցային հաշիվների՝ մնացած եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռն ավելացել է 0.1 տոկոսային կետով և կազմել է 77.3%:

Տեղաբաշխված միջոցների 18%-ը ցայահանք է, 32%-ը՝ մինչև 1 տարի մարման ժամկետով և 50%-ը՝ 1 տարուց ավելի մարման ժամկետով (31.12.2017 թ. դրությամբ՝ համապատասխանաբար 17%-ը, 34%-ը և 49%-ը):

Բանկային համակարգի վարկային ներդրումները (վարկեր, լիզինգ, ֆակտորինգ և ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված վարկեր ու ավանդներ)

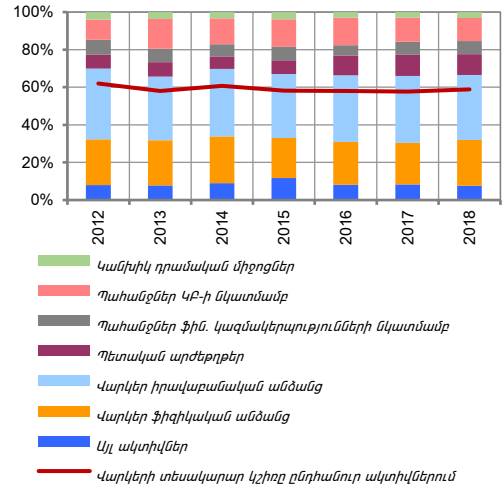
2018 թվականին բանկային համակարգի վարկային ներդրումներն⁴ ավելացել են 15.3%-ով և կազմել 3 տրլն 275 մլրդ դրամ: Դրամային վարկային ներդրումներն ավելացել են 30.4%-ով և կազմել 1 տրլն 434 մլրդ դրամ, իսկ արտարժույթային վարկային ներդրումներն ավելացել են 5.8%-ով և կազմել 1 տրլն 840 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ արտարժույթային վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռն ընդհանուրում նվազել է 5.1 տոկոսային կետով և կազմել 56.2%:

Ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներն աճել են 20.5%-ով և կազմել 255 մլրդ դրամ, ռեզիդենտներին

⁴ Տնտեսությանը տրամադրված վարկերից տարբերվում են ավանդների, ֆակտորինգի, լիզինգի, արժույթային սվոպի, ռեպո համաձայնագրերի և ֆինանսական կազմակերպությունների տեղաբաշխված վարկերի ծավալներով:

Գրաֆիկ 9

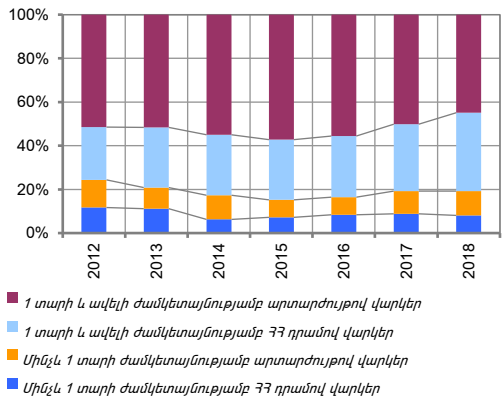
Բանկային համակարգի ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 10

Բանկային համակարգի ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

տրամադրված վարկային ներդրումներն ավելացել են 14.9%-ով և կազմել 3 տրլն 19 մլրդ դրամ: Արդյունքում ոչ ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների տեսակարար կշիռն աճել է 0.3 տոկոսային կետով և կազմել 7.8%:

Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումներում տարեվերջին մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել սպառողական, արդյունաբերության և առևտրի ոլորտներին տրամադրված վարկերը՝ համապատասխանաբար 23.3%, 17.5% և 14.9%:

Բանկային համակարգի կողմից տնտեսության ճյուղերի վարկավորման Զերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցն աճել է 8 կետով և կազմել 1088: Նույն ցուցանիշի մեծությունը, ըստ բանկերի միջինի, կազմել է 1760, ինչը վկայում է որոշ բանկերում վարկային ներդրումների ճյուղային որոշակի կենտրոնացվածության մակարդակի մասին: Այդուհանդերձ, այդ բանկերում վարկային պորտֆելների ճյուղային բարձր կենտրոնացվածությունը սպառողական վարկերի խոշոր մասնաբաժնի արդյունք է, և, ըստ վարկերի ծավալների, նույն բանկերի վարկային պորտֆելները բազմազանացված են:

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Բանկային համակարգի եկամտաբերությունը

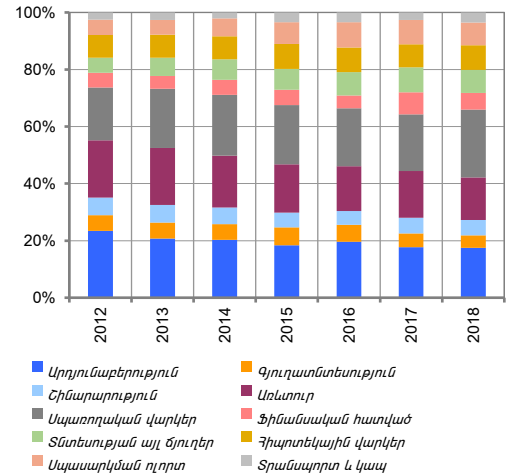
2018 թվականին բանկային համակարգի զուտ շահույթը կազմել է 38.6 մլրդ դրամ⁵: Տարվա ընթացքում շահույթով է աշխատել 15, իսկ վնասով՝ 2 բանկ:

Բանկային համակարգի՝ ըստ ակտիվների (RoA) և ըստ կապիտալի (RoE) շահութաբերության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 0.1 և 0.7 տոկոսային կետով և կազմել համապատասխանաբար 0.9% և 5.3%:

⁵ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն՝ բանկային համակարգի շահույթը 2018 թվականին կազմել է 59.1 մլրդ դրամ: ԿԲ ներկայացվող հաշվետվությունների և ՖՀՄՍ հիմնական տարբերությունը ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստներին հատկացումների մեծությունն է:

Գրաֆիկ 11

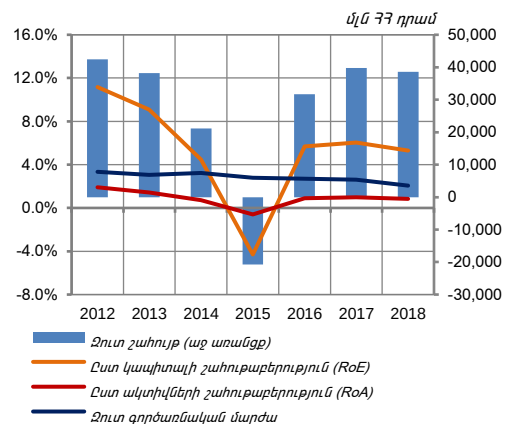
Ռեզիդենտներին տրամադրված վարկային ներդրումների կառուցվածքն ըստ տնտեսության ճյուղերի

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 12

Եկամտաբերության բնութագրիչ ցուցանիշները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Կապիտալի շահութաբերությունը նվազել է ակտիվների շահութաբերության նվազման հաշվին, իսկ լներիջը գրեթե չի փոփոխվել: Ակտիվների շահութաբերությունը նվազել է հիմնականում վարկերի և ավանդների տոկոսադրույքների սպրեդի նվազման և ոչ տոկոսային ծախսերի աճի արդյունքում: Ակտիվների շահութաբերության վրա դրական են ազդել ոչ տոկոսային եկամուտների ավելացումը և վարկային պորտֆելի որակի բարելավումը:

Ըստ ակտիվների շահութաբերության (RoA) քվարտիլային վերլուծության արդյունքների համաձայն՝ նախորդ տարվա համեմատությամբ աճել է բանկերի միջև շահութաբերության ցրվածությունը: Ըստ ակտիվների շահութաբերության միջքվարտիլային միջակայքն աճել է 0.3 տոկոսային կետով և կազմել 1.5%: Միջքվարտիլային միջակայքը հիմնականում աճել է 3-րդ քվարտիլի ու մեդիանի տարբերության 0.2 տոկոսային կետով և 1-ին քվարտիլի ու մեդիանի 0.1 տոկոսային կետով աճի հաշվին: Արդյունքում՝ 3-րդ քվարտիլի ու մեդիանի տարբերությունը և մեդիանի ու 1-ին քվարտիլի տարբերությունը կազմել են համապատասխանաբար 1.0% և 0.5 % (նախորդ տարի՝ 0.8% և 0.4%):

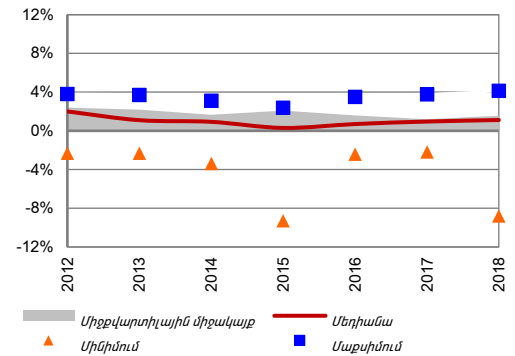
Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

2018 թվականին բանկային համակարգի գործառնական եկամուտներն աճել են 6.2%-ով, գործառնական ծախսերը՝ 6.2%-ով: Համախառն եկամուտների կազմում տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 3.3%-ով, ոչ տոկոսային եկամուտները՝ 16%-ով, իսկ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներից վերադարձը նվազել է 62.1%-ով: Համախառն ծախսերի կազմում տոկոսային ծախսերը նվազել են 2.0%-ով, ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին հատկացումները՝ 1.3 անգամ, իսկ ոչ տոկոսային ծախսերն աճել են 19.0%-ով:

Բանկային համակարգի տոկոսային եկամուտների աճը հիմնականում պայմանավորվել է տնտեսությանը տրամադրված

Ձրաֆիկ 13

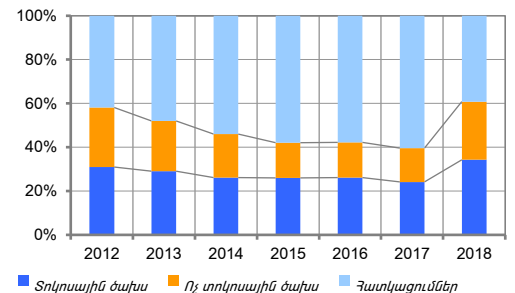
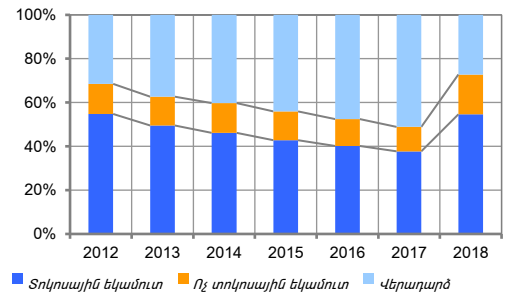
Բանկային համակարգի՝ ըստ ակտիվների շահութաբերության մակարդակը (RoA)

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ձրաֆիկ 14

Բանկային համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

վարկերից ստացած եկամուտների աճով, ընդ որում՝ վերջիններիս տեսակարար կշիռն ընդհանուր տոկոսային եկամուտներում կազմել է 81.9% (նախորդ տարի՝ 82.2%):

Ոչ տոկոսային եկամուտների կազմում հիմնականում աճել են միջնորդավճարներից և ՀՀ պետական գանձապետական արժեթղթերից ստացվող եկամուտները: Ոչ տոկոսային եկամուտների կազմում խոշոր տեսակարար կշիռ ունեն միջնորդավճարներից ստացված եկամուտները, արտարժույթով գործարքներից ստացված զուտ եկամուտները և տույժերն ու տուգանքները՝ համապատասխանաբար 52.6%, 15.8% և 12.3% (նախորդ տարի՝ 47.2%, 19.7% և 18.6%):

Տոկոսային ծախսերը նվազել են հատկապես ժամկետային ավանդների և առևտրային բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից միջոցների դիմաց տոկոսավճարների կրճատման հաշվին: Տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ժամկետային ավանդների և առևտրային բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների դիմաց վճարները՝ համապատասխանաբար 54.8% և 21.0% (նախորդ տարի՝ 57.7 % և 21.5%):

Ոչ տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն աշխատավարձի գծով ծախսերը՝ 43.1% (նախորդ տարի՝ 46.2%):

ԲԱՆԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ

2018 թվականին բանկային համակարգի ռիսկերը պահպանվել են կառավարելի շրջանակներում, և ֆինանսական կայունությունը վտանգող ռիսկեր չեն դիտարկվել: Տարվա ընթացքում առևտրային բանկերում ընդհանուր կապիտալի համարժեքության և իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները գտնվել են պահանջվող նվազագույն սահմանաչափից բարձր մակարդակում:

Աղյուսակ 6. Առևտրային բանկերի նորմատիվային ցուցանիշները

Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.2017	31.12.2018	Փոփոխություն	Նորմատիվային սահմանաչափ
Ընդհանուր նորմատիվային կապիտալի համարժեքություն	18.6%	17.7%	-0.90%	$\geq 12\%$
Ընդհանուր իրացվելիություն	32.1%	27.3%	-4.80%	$\geq 15\%$
Ընթացիկ իրացվելիություն	141.7%	116.6%	-25.10%	$\geq 60\%$
Մեկ խոշոր փոխառուի գծով ռիսկ	18.7%	19.0%	0.30%	$\leq 20\%$
Բոլոր խոշոր փոխառուների գծով ռիսկ	141.7%	150.4%	8.70%	$\leq 500\%$
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկ	3.3%	3.2%	-0.10%	$\leq 5\%$
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկ	9.2%	9.2%	-0.0%	$\leq 20\%$

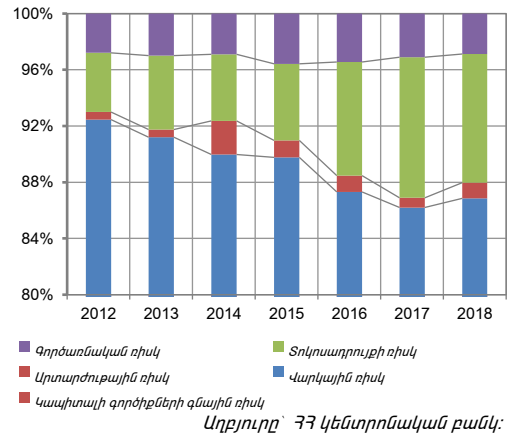
Վարկային ռիսկ

ՀՀ բանկային համակարգում վարկային ռիսկը շարունակում է դիտարկվել որպես կարևորագույն ռիսկ: Առևտրային բանկերի՝ ռիսկով կշռված ակտիվներում վարկային ռիսկի մասնաբաժինը կազմել է 86.7% (նախորդ տարի՝ 85.8%): Այս համատեքստում, բանկային համակարգի վճարունակության առումով, վարկային ռիսկի պատշաճ կառավարումը խիստ կարևորվում է բանկային համակարգի կայունության ապահովման տեսանկյունից:

Տարվա ընթացքում բարելավվել է բանկային համակարգում վարկային պորտֆելի վերադարձելիությունը: Ըստ վարկային ներդրումների ռիսկայնության՝ չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվետու տարում նվազել են 1.5%-ով և կազմել 148.9 մլրդ դրամ, իսկ ստանդարտ վարկերը և դեբիտորական պարտքերն ավելացել են 16.6%-ով և կազմել 3 տրլն 267 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական

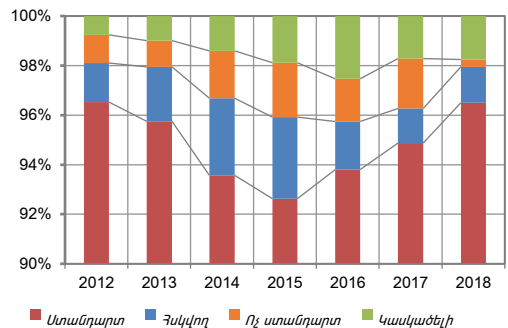
Գրաֆիկ 15

Առևտրային բանկերի՝ ռիսկով կշռված ակտիվների կառուցվածքը

Գրաֆիկ 16

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքը ըստ ռիսկի դասերի

պարտքերի (հսկվող, ոչ ստանդարտ, կասկածելի վարկային ռիսկի դասի վարկեր և դեբիտորական պարտքեր) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկերում և դեբիտորական պարտքերում նվազել է 0.8 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 4.4%: Ըստ ռիսկայնության դասերի՝ վարկերում և դեբիտորական պարտքերում հսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռները կազմել են համապատասխանաբար 1.4%, 1.2% և 1.7% (31.12.2017 թ. դրությամբ՝ 1.4%, 2.0%, 1.7%):

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի տեսակարար կշիռը համեմատաբար բարձր է սպառողական, գյուղատնտեսության, հանրային սննդի ու այլ սպասարկման ոլորտի վարկերում՝ համապատասխանաբար 7.0%, 6.6% և 5.4%:

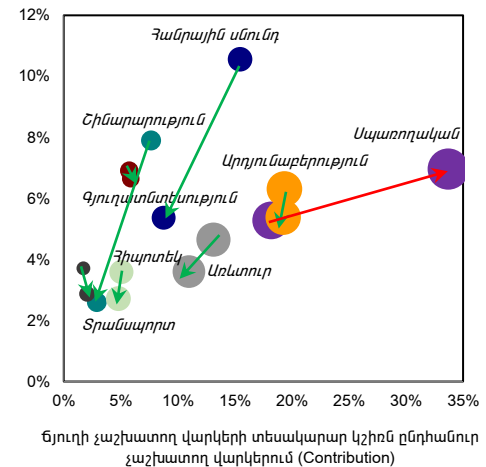
Ըստ ռեզիդենտության՝ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի 97%-ը տարեվերջին բաժին է ընկել ռեզիդենտներին, իսկ 3.0%-ը՝ ոչ ռեզիդենտներին (31.12.2017 թ. դրությամբ՝ 98.3%-ը և 1.7%-ը):

Ջուտ չաշխատող վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի և նորմատիվային ընդհանուր կապիտալի հարաբերակցության ցուցանիշը նախորդ տարվա համեմատությամբ ավելացել է 3.1 տոկոսային կետով և կազմել 13.9%⁷:

Ջուտ չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի նույնիսկ ամբողջական դուրսգրման սցենարի դեպքում (անտեսելով գրավադրված գույքի արժեքը) բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքության նորմատիվային ցուցանիշը կլինի պահանջվող նվազագույն սահմանաչափից բարձր՝ 15.6%⁸:

Պրաֆիկ 17

Ըստ տնտեսության ճյուղերի՝ վարկային պորտֆելի որակի փոփոխությունը 2017-2018 թթ.⁶

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

⁶ Պրաֆիկում շրջանակների տրամագիծը ուղիղ համեմատական է բանկային համակարգի ընդհանուր վարկային պորտֆելում տնտեսության համապատասխան ճյուղի վարկային ներդրումների տեսակարար կշռին: Շրջանակների միջև սլաքի ուղղությունը և մեծությունը ներկայացնում են 2017 - 2018 թթ. տվյալ ճյուղի չաշխատող վարկերի տեսակարար կշռի փոփոխությունը:

⁷ Ջուտ չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը հաշվարկվել են որպես չաշխատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի համախառն հաշվեկշռային մեծության և ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստի մեծության տարբերություն:

⁸ Ծածկույթ չունեցող չաշխատող վարկերը և դեբիտորական պարտքերը սահմանվում են որպես չաշխատող վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի և ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստի տարբերություն:

Աղյուսակ 7. Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ ⁹

31.12.2018 թ.	Ղիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	Միաժամանակ հսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի դասերի վարկերի 25%-ի դասակարգում ամիսական վարկերի	Կասկածելի դասի վարկերի 75%-ի դասակարգում ամիսական վարկերի	Ստանդարտ դասի վարկերի 30%-ի դասակարգում հսկվող դասի վարկերի
Բանկային համակարգի վնասի մեծությունը	24.7 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 3.4%-ը	18.2 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 2.5%-ը	89.8 մլրդ դրամ կամ համակարգի նորմատիվային կապիտալի 12.4%-ը
Բանկային համակարգի ընդհանուր կապիտալի համարժեքությունը սթրես-սցենարի դրսևորման դեպքում	17.2%	17.3%	15.8%

Վարկային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերի¹¹ արդյունքները տարեսկզբի նույն սթրես-թեստերի արդյունքների համեմատությամբ որոշակիորեն վատացել են՝ պայմանավորված բանկերի կողմից վարկային պորտֆելի ընդլայնման պայմաններում կապիտալի համարժեքության նվազմամբ:

Արտարժությալի ռիսկ

2018 թվականի ընթացքում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ՀՀ դրամի միջին տարեկան փոխարժեքը արժեզրկվել է 0.08%-ով, իսկ տարեսկզբի նկատմամբ արժևորվել է 0.07%-ով: ՀՀ դրամի՝ արտարժույթների նկատմամբ փոխարժեքի տատանումների հետևանքով արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում բանկային համակարգն ունեցել է 1.1 մլրդ դրամի զուտ վնաս,

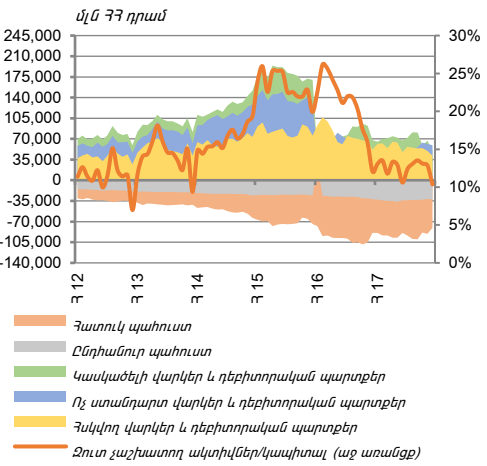
⁹ Հաշվետվությունում ներկայացված այս և հաջորդ սթրես-սցենարները չեն կանխատեսում այս կամ այն ռիսկերի դրսևորումը, այլ նպատակ ունեն բացահայտելու ֆինանսական համակարգի թույլ կողմերը, գնահատելու վերջինիս՝ ռիսկերը չեզոքացնելու ունակությունը:

¹⁰ Ամիսական վարկային ռիսկի դաս ունեցող ակտիվները և դրանց գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստը չեն ներկայացվել գրաֆիկում: Ամիսական ծանաչված ակտիվների գծով բանկերը ձևավորում են 100%-ի չափով հնարավոր կորուստների պահուստ և դուրսգրում հաշվեկշիռ:

¹¹ Սթրես-սցենարները կառուցված են բանկերի վարկերի անփոփոխ ծավալների և գրավադրված գույքի անտեսման ենթադրությունների պայմաններում (ըստ որոնց՝ վարկերն ամիսական դասակարգվելու սցենարում դրանց դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի օտարման հնարավորությունը չի դիտարկվում):

Գրաֆիկ 18

Հաշիատող վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով ձևավորված հնարավոր կորուստների պահուստները ¹⁰

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

իսկ արտարժույթի առուվաճառքի գործարքներից և ածանցյալ գործիքներով գործարքներից՝ 21.8 մլրդ դրամի զուտ եկամուտ: Արտարժույթի ռիսկի գնահատման Value-at risk մեթոդաբանությամբ կատարված հաշվարկները ցույց են տալիս, որ բանկային համակարգի արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում տասնօրյա հնարավոր վնասը 95% հավանականությամբ չի գերազանցի 200 մլն դրամը:

Աղյուսակ 8. Արտարժույթային ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2018 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ ԴՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժևորման (արժեզրկման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Եվրոյի նկատմամբ ԴՀ դրամի յուրաքանչյուր 5%-ով արժևորման (արժեզրկման) դեպքում օգուտ (վնաս)	Տասնօրյա հնարավոր առավելագույն վնասը՝ գնահատված VaR մոդելով
Բանկային համակարգի օգուտը (վնասը) արտարժույթի վերագնահատման արդյունքում	1,091 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.15%-ը (1,091 մլն դրամ)	215 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.03%-ը (215 մլն դրամ)	200 մլն դրամ կամ նորմատիվային կապիտալի 0.03%-ը

Արտարժույթային ռիսկի գնահատման սթրես-թեստերում¹² դիտարկվող հնարավոր վատթարագույն սթրեսային սցենարների դրսևորման դեպքում արտարժույթային բաց դիրքի հետևանքով բանկային համակարգի հնարավոր կորուստները նշանակալի չեն, իսկ ֆինանսական կայունության խոցելիության վրա դրանց ազդեցությունը թույլ է:

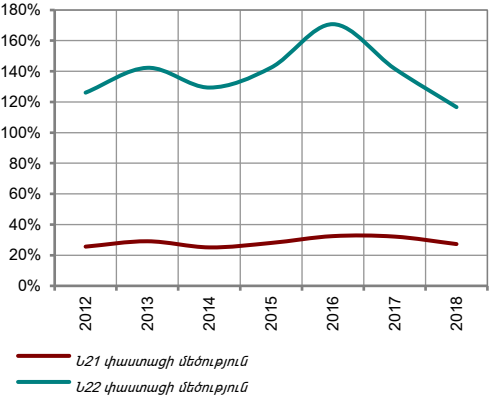
Իրացվելիության ռիսկ

Բանկային համակարգի իրացվելիությունը շարունակում է պահպանվել բարձր մակարդակում: Ըստ առանձին բանկերի՝ տարվա ընթացքում ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները գերազանցել են պահանջվող նորմատիվային նվազագույն սահմանաչափերը: 31.12.2018 թ.

¹² Դիտարկվող սթրես-սցենարներով և VaR մոդելով (չի համարվում սթրես-սցենար, քանզի VaR-ի հաշվարկում հաշվի են առնվում արտարժույթների փոխարժեքների պատմական շարքերը) գնահատված կորուստների հիմքում 31.12.2018 թ. դրությամբ բանկերի արտարժույթային դիրքերն են:

Գրաֆիկ 19

Առևտրային բանկերի ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշների շարժը

Աղբյուրը՝ ԴՀ կենտրոնական բանկ:

դրությամբ բանկային համակարգի ընդհանուր և ընթացիկ իրացվելիության նորմատիվային ցուցանիշները կազմել են համապատասխանաբար 27.3% և 116.6% (նվազագույն սահմանաչափերը՝ 15% և 60%):

Բանկային համակարգի պարտավորությունների կենտրոնացվածության տեսանկյունից՝ խոշոր պարտավորությունների տեսակարար կշիռը նվազել է 0.1 տոկոսային կետով և կազմել 12.8%¹³:

Վարկային պորտֆելի ֆինանսավորման ավանդային աղբյուրների կայունության տեսանկյունից՝ վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցուցանիշն աճել է 5.4 տոկոսային կետով և կազմել 107.5%¹⁴:

Աղյուսակ 9. Իրացվելիության ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2018 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ		
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի մարում	Ցախհանց միջոցների 25%-ի մարում	Ցախհանց միջոցների և ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի մարում
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ	21.7%	22.8%	16.4%
Բանկային համակարգի բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցախհանց պարտավորություններ	85.9%	122.0%	81.2%

2018 թվականի սկզբին իրականացված իրացվելիության սթրես-թեստի արդյունքների համեմատությամբ տարեվերջին սթրես-թեստի արդյունքները վատացել են՝ պայմանավորված

¹³ Այն բոլոր միջոցների հանրագումարը, որոնք առանձին վերցրած գերազանցում են բանկի ընդհանուր պարտավորությունների 5% սահմանաչափը՝ առանց հաշվի առնելու փոխկապվածությունը:

¹⁴ Վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցուցանիշի հաշվարկում վարկերը ներառում են տնտեսության իրական հատվածին տրամադրված վարկերը, իսկ ավանդները՝ ֆիզիկական և իրավաբանական անձանցից ներգրաված միջոցները:

Գրաֆիկ 20

Առևտրային բանկերի վարկերի և ավանդների հարաբերակցության ցուցանիշի շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

բանկային համակարգում բարձր իրացվելի ակտիվների աճի տեմպի դանդաղմամբ: Այդուհանդերձ, դիտարկվող վատագույն սթրեսային սցենարներում բոլոր բանկերում բարձր իրացվելի ակտիվները բավարար են դրամական միջոցների սինուլացվող արտահոսքը ծածկելու համար: Այս առումով, ֆինանսական կայունությունը խոցող իրացվելիության ռիսկի դրսևորման հավանականությունը գնահատվում է բավականին ցածր:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը ՀՀ բանկային համակարգում շարունակում է գնահատվել բավականին ցածր: Տարեսկզբի համեմատությամբ բանկային համակարգի շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր ակտիվներում նվազել է 1.7 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 8.0%:

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատումից բանկային համակարգն ունեցել է 3.1 մլրդ դրամի զուտ եկամուտ կամ ընդհանուր կապիտալի 0.4%-ը:

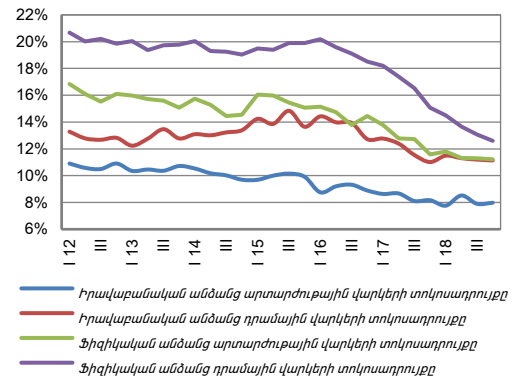
ՀՀ բանկերը հիպոտեկային վարկեր տրամադրում են հիմնականում անշարժ գույքի շուկայական արժեքի (LTV) 60%-80%-ից ոչ ավելի և կիրառում են վարկունակության գնահատման խիստ մոտեցումներ: Այս համատեքստում անշարժ գույքի գների տատանումներով պայմանավորված ռիսկերը պահպանվել են կառավարելի շրջանակներում:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

ԿԲ-ի կողմից մեղմ դրամավարկային պայմանների պահպանումը, բանկային համակարգում բարձր մրցակցությունը և բանկային համակարգի իրացվելիությունը շարունակել են նպաստել շուկայական տոկոսադրույքների նվազմանը: Ընդ որում, հաշվետու տարում նույնպես պահպանվել է դրամային վարկերի տոկոսադրույքների առաջանցիկ նվազման միտումը:

Գրաֆիկ 21

Իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրամադրված վարկերի տոկոսադրույքները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

2018 թվականին բանկային համակարգում տոկոսադրույքի ռիսկը պահպանվել է ցածր մակարդակում: Բանկերը շարունակել են կիրառել ըստ մարման ժամկետային խմբերի խիստ սահմանաչափեր, և ակտիվների ու պարտավորությունների դյուրացիայի ճեղքվածքը տատանվել է 6-12 ամսվա միջակայքում: Այս տեսանկյունից շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների դեպքում անմիջական կորուստների ազդեցությունը բանկերի ֆինանսական վիճակի վրա գնահատվում է թույլ:

Աղյուսակ 10. Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման սթրես-սցենարներ

31.12.2018 թ.	Դիտարկվող սթրես-սցենարներ	
	Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով նվազման (աճի) ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա՝ գնահատված <i>դյուրացիայի մեթոդով</i>	Շուկայական տոկոսադրույքների 2 տոկոսային կետով նվազման (աճի) դեպքում առաջիկա երեք ամսվա զուտ տոկոսային եկամտի՝ սպասվող եկամտից շեղում՝ գնահատված <i>տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մեթոդով</i>
Բանկային համակարգի օգուտ/վնաս	-29.3 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 4.1%-ը (29.3 մլրդ դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 4.1%-ը)	-848 մլն դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.1%-ը (848 մլն դրամ կամ բանկային համակարգի կապիտալի 0.1%-ը)

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատման վատատեսական սթրես-թեստի արդյունքների համաձայն՝ շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխությունների դեպքում առևտրային բանկերի հնարավոր կորուստները ընդհանուր կապիտալի նկատմամբ տատանվում են միջինը 4.0%-ի շրջանակում: Այս համատեքստում բանկային համակարգում շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների հետևանքով հնարավոր կորուստները նշանակալի չեն, և դրանց ազդեցությունը ֆինանսական կայունության վրա գնահատվում է բավականին թույլ:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՀ տարածքում գործող վարկային ընկերություններ

2018 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են երեսունութե վարկային կազմակերպություններ, որոնցից երեքը լիզինգային կազմակերպություններ են, մեկը՝ վարկային միություն, երեսուներկուսը՝ ունիվերսալ և երկուսը՝ վերաֆինանսավորում իրականացնող վարկային կազմակերպություններ: Տարվա ընթացքում վարկային կազմակերպությունների մասնաճյուղերի քանակն ավելացել է 6-ով և տարեվերջին կազմել 211:

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ վարկային կազմակերպություններում

*Աղյուսակ 11. Վարկային կազմակերպությունների
կենտրոնացվածության մակարդակը (%)*

Նորմատիվային ցուցանիշ	31.12.17	31.12.18
Ընդհանուր ակտիվներ		
ԿԳ 4	56.9	50.2
ԿԳ 10	80.0	75.8
Ընդհանուր պարտավորություններ		
ԿԳ 4	45.7	40.8
ԿԳ 10	76.2	73.1
Ընդհանուր կապիտալ		
ԿԳ 4	78.5	72.2
ԿԳ 10	91.4	89.1
Տնտեսությանը տրամադրված վարկերը (ներառյալ՝ լիզինգ, ֆակտորինգ)		
ԿԳ 4	50.9	42.0
ԿԳ 10	77.9	73.0

Վարկային կազմակերպությունների միջև կենտրոնացվածությունը նվազել է գրեթե բոլոր հաշվեկշռային ցուցանիշների մասով՝ բացառությամբ ընդհանուր կապիտալի:

Տարբեր ամփոփ ցուցանիշների Հերֆինդալ-Հիրշմանի կենտրոնացվածության գործակիցը հիմնականում տատանվում է 700-ից 1000-ի միջակայքում (բացառությամբ ընդհանուր կապիտալի)՝ փաստելով թույլ կենտրոնացվածության մասին:

Հաշվետու տարում խոշոր և մանր վարկային կազմակերպությունների միջև բոլոր ցուցանիշների գծով արձանագրվել է բևեռացվածության նվազում:

ՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐԸ, ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ, ԿԱՊԻՏԱԼԸ ԵՎ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

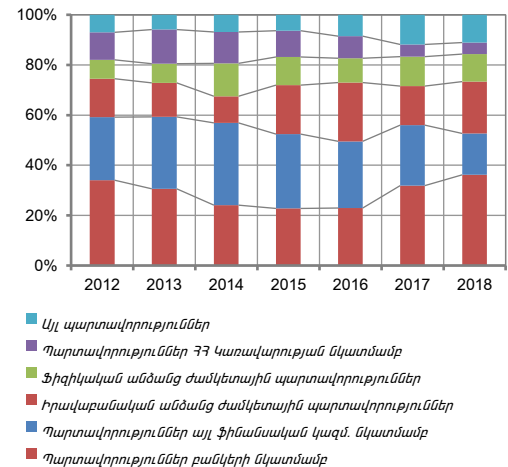
Վարկային կազմակերպությունների կապիտալը

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր կապիտալը տարվա ընթացքում ավելացել է 14.4%-ով և կազմել 294.4 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալի աճը հիմնականում պայմանավորվել է կանոնադրական հիմնադրամի աճով:

Վարկային կազմակերպությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը հաշվետու տարում ավելացել է 1.4 տոկոսային կետով՝ տարեվերջին կազմելով 8.1%: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 15 վարկային կազմակերպություններից 9-ը ամբողջությամբ օտարերկրյա մասնակցությամբ ընկերություններ են, որոնց տեսակարար կշիռը վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվներում կազմել է 15.0% (31.12.2017 թ. դրությամբ՝ 12.1%):

Գրաֆիկ 22

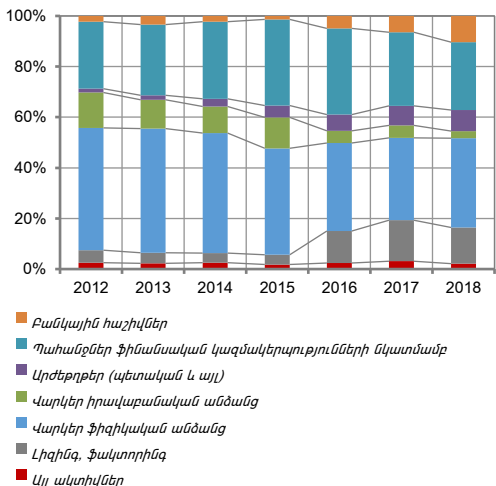
Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 23

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորությունները

Վարկային կազմակերպությունների պարտավորություններն ավելացել են 20.3%-ով. կազմել են 261.5 մլրդ դրամ:

Իրավաբանական անձանց նկատմամբ պարտավորություններն ավելացել են 47.2%-ով. կազմել են 50.0 մլրդ դրամ, իսկ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ պարտավորություններն ավելացել են 4.3%-ով և կազմել 26.7 մլրդ դրամ:

Վարկային կազմակերպությունների ակտիվները

Վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները տարվա ընթացքում ավելացել են 17.1%-ով և տարեվերջին կազմել 556.0 մլրդ դրամ: Գործող կազմակերպություններից 22-ում տարեվերջին արձանագրվել է ակտիվների աճ:

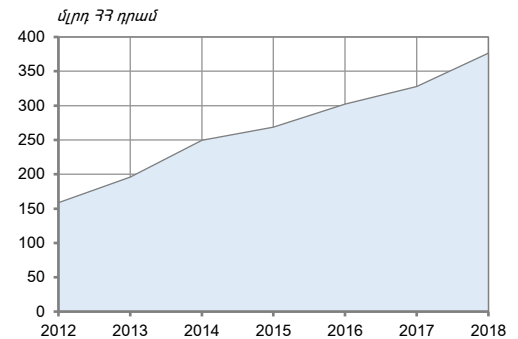
Ակտիվների կազմում հիմնականում ավելացել են բանկային հաշիվները՝ 88.2%-ով և կազմել 57.7 մլրդ դրամ, պահանջները ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ՝ 8.1%-ով և կազմել 149.2 մլրդ դրամ, արժեթղթերը (պետական և այլ)՝ 26.8%-ով և կազմել 46.2 մլրդ դրամ, տնտեսությանը տրամադրված վարկերը՝ 19.1%-ով և կազմել 212.0 մլրդ դրամ:

Վարկավորման աճ արձանագրվել է տնտեսության գրեթե բոլոր ոլորտներում՝ բացառությամբ շինարարության, արդյունաբերության և առևտրի ոլորտների:

Վարկային կազմակերպությունների չաշխատող (իսկվող, ոչ ստանդարտ և կասկածելի դասերի) ակտիվների տեսակարար կշիռը տարվա ընթացքում ավելացել է 1.8 տոկոսային կետով և տարեվերջին կազմել 5.0%: Չաշխատող ակտիվների տեսակարար կշիռը համեմատաբար բարձր է սպառողական, հանրային սննդի և սպասարկման, առևտրի և գյուղատնտեսության ոլորտներին տրամադրված վարկերում՝ համապատասխանաբար 18.2%, 7.8%, 7.2% և 6.9%:

Գրաֆիկ 24

Վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումները

□ Ընդամենը վարկային ներդրումներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Վարկային կազմակերպությունների ֆինանսական արդյունքները

Վարկային կազմակերպությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ շահույթի մեծությունը 2018 թվականին կազմել է 56.6 մլրդ դրամ¹⁵, ընդ որում շահույթով են աշխատել 32, իսկ վնասով՝ 6 վարկային կազմակերպություններ: Շահույթով աշխատած վարկային կազմակերպությունների ընդհանուր զուտ շահույթի մեծությունը 56.9 մլրդ դրամ է:

Վարկային կազմակերպությունների հաշվետու տարվա շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA) 10.6% է, իսկ ըստ կապիտալի (RoE)՝ 22.6%:

2018 թվականին վարկային կազմակերպությունների զուտ շահույթը, հաշվարկված ըստ ՖՀՄՍ-ի, 54.6 մլրդ դրամ է, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների (RoA)՝ 10.7%, իսկ ըստ կապիտալի (RoE)՝ 19.6%:

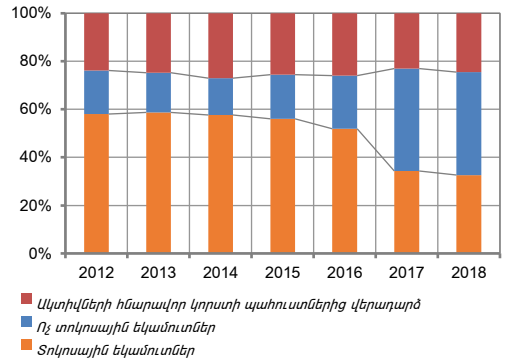
Վարկային կազմակերպությունների տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 16.7%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված տնտեսությանը տրամադրված վարկերից ստացված եկամուտների աճով: Ընդհանուր տոկոսային եկամուտների կազմում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն տնտեսությանը տրամադրված վարկերից և առևտրային բանկերում, այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներից ստացված եկամուտները՝ համապատասխանաբար 66.1% և 21.4% (նախորդ տարի՝ 65.9% և 24.0%):

Ոչ տոկոսային եկամուտներն ավելացել են 23.1%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված միջնորդավճարներից ստացված եկամուտների աճով: Ոչ տոկոսային եկամուտներում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն ֆակտորինգից ստացված եկամուտները՝ 73.2% (նախորդ տարի՝ 73.1%):

¹⁵ Վերահսկողական հաշվետվությունների և ՖՀՄՍ-ի հիմնական տարբերությունը ստանդարտ ակտիվների գծով 1%-ի չափով ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին հատկացումներ կատարելն է:

Գրաֆիկ 25

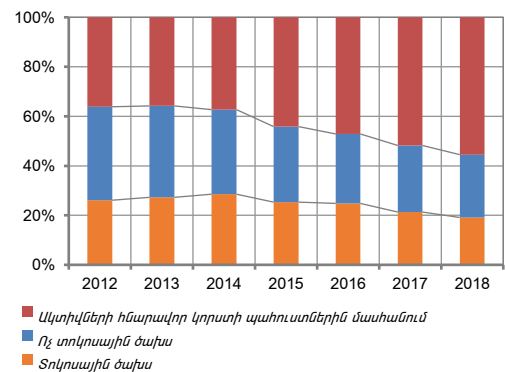
Վարկային կազմակերպությունների եկամուտների կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 26

Վարկային կազմակերպությունների ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Տոկոսային ծախսերն ավելացել են 19.2%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված ժամկետային փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսների աճով: Տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրաված միջոցների և ժամկետային փոխառությունների դիմաց վճարվելիք տոկոսները՝ համապատասխանաբար 38.4% և 38.8% (նախորդ տարի՝ 41.9% և 30.5%):

Ոչ տոկոսային ծախսերն ավելացել են 25.3%-ով՝ հիմնականում պայմանավորված հաշվարկված աշխատավարձի, դրան հավասարեցված այլ վճարումների աճով: Ոչ տոկոսային ծախսերում մեծ տեսակարար կշիռ ունեն հաշվարկված աշխատավարձի, դրան հավասարեցված այլ վճարումների և այլ ոչ տոկոսային ծախսերի դիմաց վճարվելիք տոկոսները՝ համապատասխանաբար 50.6% և 13.7% (նախորդ տարի՝ 54.3% և 13.8%):

ՀՀ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

ՀՀ տարածքում գործող ապահովագրական ընկերություններ

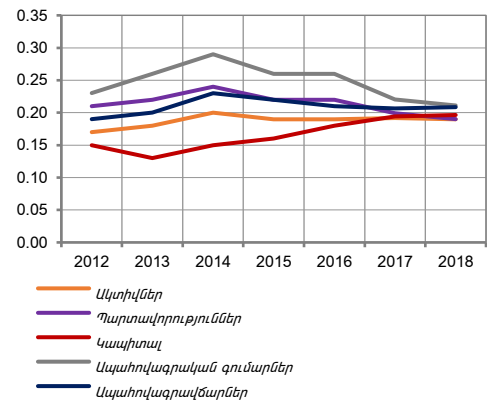
31.12.2018 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործել են 7 ապահովագրական ընկերություններ՝ 43 մասնաճյուղերով: Բոլոր ապահովագրական ընկերություններն իրականացնում են ոչ կյանքի ապահովագրություն:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվությունը բնութագրող ապահովագրավճարներ/ՅՆԱ ցուցանիշը 31.12.2018 թ. կազմել է 0.69%: 31.12.2017 թ. համեմատ ավելացել է 0.06 տոկոսային կետով¹⁶: Բնակչության մեկ շնչին բաժին ընկնող ապահովագրավճարների մեծությունը 2018 թ. կազմել է 13.9 հազար դրամ (2017 թ.՝ 11.8 հազար դրամ):

¹⁶ 2017 թ. տվյալներով՝ զարգացած արդյունաբերական երկրներում ոչ կյանքի ապահովագրության գծով «ապահովագրավճարներ / ՅՆԱ» ցուցանիշը միջինում կազմել է 3.6%, զարգացող երկրներում՝ 1.5% (աղբյուրը՝ Swiss Re, Sigma, No 3/2018, մայիս, 2018):

Գրաֆիկ 27

Կենտրոնացվածության Ֆերֆինդալ-Ֆիրշմանի ինդեքս

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Կենտրոնացվածությունը ՀՀ ապահովագրական համակարգում

2018 թվականին ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածությունը բնութագրող Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը գրեթե բոլոր հիմնական ցուցանիշների գծով նվազել է, բացառությամբ ըստ կապիտալի կենտրոնացվածության և ապահովագրավճարների կենտրոնացվածության գործակիցների, որոնք աճել են:

Աղյուսակ 12. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

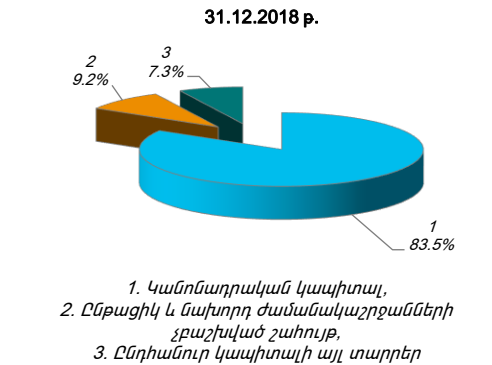
	31.12.15	31.12.16	31.12.17	31.12.18
Ակտիվներ	1916	1947	1915	1896
Պարտավորություններ	2246	2190	1992	1947
Կապիտալ	1649	1773	1940	1964
Ապահովագրական գումարներ	2642	2567	2202	2111
Ապահովագրավճարներ	2239	2135	2066	2085

Աղյուսակ 13. Ապահովագրական համակարգի կենտրոնացվածության մակարդակը (%)

	31.12.16	31.12.17	31.12.18
Ակտիվներ			
ԿԳ 2 (խոշորագույն երկու ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	55	54	53
ԿԳ 5 (խոշորագույն հինգ ընկերությունների ակտիվների տեսակարար կշիռն ընդհանուր համակարգի ակտիվներում)	86	86	86
Պարտավորություններ			
ԿԳ 2	59	55	53
ԿԳ 5	93	91	90
Կապիտալ			
ԿԳ 2	49	52	53
ԿԳ 5	85	85	87
Ապահովագրական գումարներ			
ԿԳ 2	68	59	55
ԿԳ 5	95	94	93
Ապահովագրավճարներ			
ԿԳ 2	56	54	54
ԿԳ 5	95	94	93

Գրաֆիկ 28

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական ընկերությունների միջև բևեռացվածությունը նախորդ տարվա համեմատ հիմնականում ունեցել է նվազման միտում: Խոշորագույն երկու (ԿԳ 2) և հինգ (ԿԳ 5) ընկերությունների պարտավորությունների և ապահովագրական գումարների կենտրոնացվածությունը նվազել է, իսկ կապիտալի բևեռացվածությունը նախորդ տարվա համեմատ աճել է:

ԱՊԱՅՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԿԱՊԻՏԱԼ

Ապահովագրական համակարգի ընդհանուր կապիտալը 2018 թվականին նվազել է 0.2%-ով՝ կազմելով 19.2 մլրդ դրամ: Կանոնադրական կապիտալն ավելացել է 6.5%-ով՝ կազմելով 16.0 մլրդ դրամ: Կապիտալի նվազումը հիմնականում պայմանավորվել է չբաշխված շահույթի 882.8 մլն դրամով նվազմամբ:

Ապահովագրական համակարգի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշում հաշվարկվող ռիսկով կշռված ակտիվների և վճարունակության պահանջվող մեծության տեսակարար կշիռները 2018 թ. վերջին կազմել են համապատասխանաբար 31.7% և 68.3%: Ապահովագրական ընկերությունների կապիտալի համարժեքության նորմատիվը կազմել է 160.6% (պահանջվող նվազագույն սահմանաչափը՝ 100.0%):

31.12.2018 թ. դրությամբ ապահովագրական ընկերությունների կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցության տեսակարար կշիռը 48.4% է: Ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցությամբ 3 ապահովագրական ընկերություններից մեկում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը 100% է:

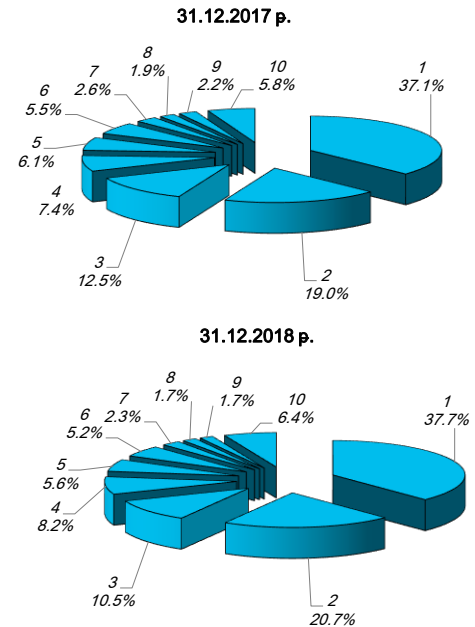
ԱՊԱՅՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԱԿՏԻՎՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվները հաշվետու տարում ավելացել են 4.4%-ով (2.2 մլրդ դրամով) և 31.12.2018 թ. դրությամբ կազմել 51.7 մլրդ դրամ:

Հիմնականում ավելացել են ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերը՝ 43.0%-ով (1.1 մլրդ դրամով) և ավանդները բանկերում՝ 6.1%-ով (1.1 մլրդ դրամով):

Գրաֆիկ 29

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների կառուցվածքը

1. Ավանդներ բանկերում, 2. Պետական և ոչ պետական արժեթղթեր (այդ թվում՝ ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր), 3. Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով,
4. Վերապահովագրողի բաժինն ապահովագրական պահուստներում, 5. Այլազգ ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ, 6. Հիմնական միջոցներ, 7. Հատուցումների գծով պահանջներ, 8. Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ, 9. Կանխիկ դրամական միջոցներ և բանկային հաշիվներ, 10. Այլ ակտիվներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Տարեվերջի դրությամբ ապահովագրական համակարգի ակտիվների մեջ մեծ տեսակարար կշիռ են կազմել ավանդները բանկերում (37.7%), պետական արժեթղթերը (11.8%) և ապահովադիրներից ստացվելիք գումարներն ուղղակի ապահովագրության գծով (10.5%): Ավանդների 79.5%-ը բաժին է ընկել ռեզիդենտ բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդներին, իսկ 20.5%-ը՝ ռեզիդենտ բանկերում ներդրված ոչ ընթացիկ ավանդներին:

Ապահովագրական ընկերությունների ակտիվների միջին ժամկետայնությունը 1.2 տարի է: Մասնավորապես՝ ավանդների միջին ժամկետայնությունը 0.8 տարի է, պետական արժեթղթերի միջին ժամկետայնությունը՝ 3.8 տարի:

Ապահովագրական ընկերությունների ներդրումները հիմնականում տեղաբաշխված են ՀՀ դրամով: 31.12.2018 թ. արտարժութային ակտիվները կազմել են ընդհանուր ակտիվների 2.1%-ը կամ 1.1 մլրդ դրամ: Արտարժութային ակտիվները հիմնականում ավանդներն են ՀՀ բանկերում. 2018 թ. վերջին կազմել են 592 մլն դրամ կամ ընդհանուր ավանդների 3.0%-ը:

Ապահովագրական համակարգի ակտիվները հիմնականում տեղաբաշխված են բարձր իրացվելի ակտիվներում: 2018 թվականին ընկերությունների կողմից իրացվելիության նորմատիվի խախտում չի արձանագրվել:

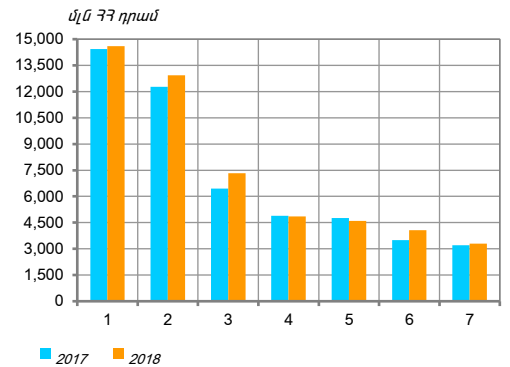
Տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվները 31.12.2018 թ. դրությամբ գերազանցել են զուտ տեխնիկական պահուստների¹⁷ մեծությունը 61.3 տոկոսային կետով:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունները 2018 թվականին ավելացել են 7.3%-ով կամ 2.2 մլրդ դրամով՝ տարեվերջին կազմելով 32.5 մլրդ դրամ: Պարտավորությունների հիմնական աճն ապահովել են տեխնիկական պա-

Գրաֆիկ 30

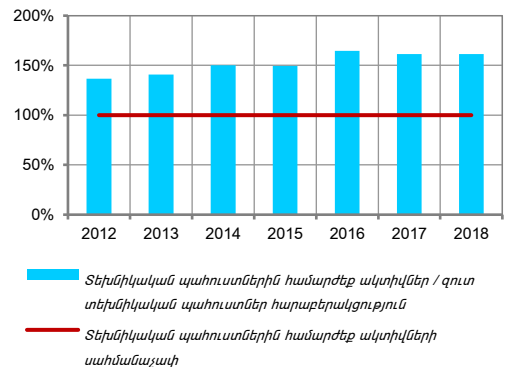
Ակտիվների ծավալը ըստ ապահովագրական ընկերությունների

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 31

Ապահովագրական ընկերությունների տեխնիկական պահուստներին համարժեք ակտիվների շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

¹⁷ Չուտ տեխնիկական պահուստները նվազեցված են վերաապահովագրողների մասնաբաժնով տեխնիկական պահուստներում:

հուստները (ավելացել են 1.3 մլրդ դրամով) և ռեպո համաձայնագրերը (ավելացել են 1.1 մլրդ դրամով): Տեխնիկական պահուստների գերակշիռ մասը՝ 68.7%-ը, կազմել են չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստները (ՉԱՊ):

31.12.2018 թ. դրությամբ պարտավորությունների կազմում մեծ տեսակարար կշիռ են ունեցել տեխնիկական պահուստները (65.2%) և ռեպո համաձայնագրերը (11.0%):

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ

Ապահովագրական համակարգը 2018 թ. աշխատել է վնասով: Ապահովագրական ընկերությունների վերահսկողական հաշվետվությունների հիման վրա հաշվարկված զուտ վնասի մեծությունը 2018 թվականին կազմել է 105 մլն դրամ¹⁸: Վնասով է աշխատել 3 ապահովագրական ընկերություն:

ՖՅՄՍ համաձայն՝ ապահովագրական ընկերությունների զուտ շահույթը 2018 թվականին կազմել է 582 մլն դրամ, շահութաբերությունն ըստ ակտիվների՝ 1.2%, շահութաբերությունն ըստ կապիտալի՝ 2.9%:

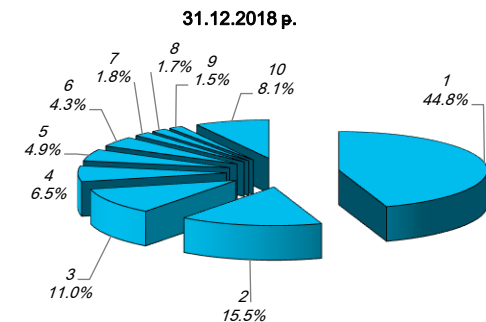
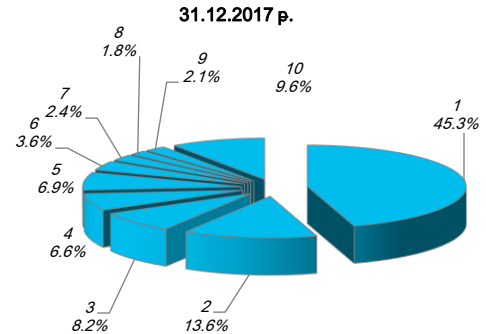
2018 թվականին ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը 41.4 մլրդ դրամ է (2017 թվականին՝ 35.3 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրավճարների 49.1%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանավության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 25.8%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

Տարվա ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրավճարներն ավելացել են հիմնականում հետևյալ դասերի գծով՝ առողջության, ԱՊՊԱ և դժբախտ պատահարներից ապահովագրության՝ համապատասխանաբար 3.6 մլրդ դրամով (50.2%-ով), 1.2 մլրդ դրամով (6.0%-ով) և 494 մլն դրամով (54.4%-ով): Նշանակալի

¹⁸ ԿԲ Մերկայացվող հաշվետվությունների և ՖՅՄՍ-ի հիմնական տարբերությունը հավասարակշռման պահուստի հակադարձումից եկամուտներն են:

Գրաֆիկ 32

Ապահովագրական ընկերությունների պարտավորությունների կառուցվածքը

1. Չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ,
2. Պահանջների պահուստներ,
3. Ռեպո համաձայնագրեր,
4. Վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ,
5. Այլ տեխնիկական պահուստներ,
6. Ներգրավված փոխառություններ և վարկեր,
7. Կծարվելիք հատուցումներ,
8. Կծարվելիք գումարներ միջնորդներին,
9. Ստացված կանխավճարներ ապահովագրության գծով,
10. Այլ պարտավորություններ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

աճել է նաև օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության գծով հաշվեգրված ապահովագրավճարների մեծությունը՝ 195 մլն դրամով կամ 213.4%-ով:

Ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված հատուցումների մեծությունը 2018 թ. կազմել է 22.8 մլրդ դրամ (2017 թվականին՝ 18.0 մլրդ դրամ): Հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 59.3%-ը բաժին է ընկել ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրությանը, իսկ 30.5%-ը՝ առողջության ապահովագրությանը:

Տարվա ընթացքում հաշվեգրված հատուցումներն աճել են հիմնականում ԱՊՊԱ և առողջության ապահովագրության գծով՝ համապատասխանաբար 1.9 մլրդ դրամով կամ 15.9%-ով և 2.9 մլրդ դրամով կամ 73.0%-ով: Նվազել են վարկի ապահովագրության գծով հաշվեգրված հատուցումները՝ 93.6%-ով կամ 225 մլն դրամով:

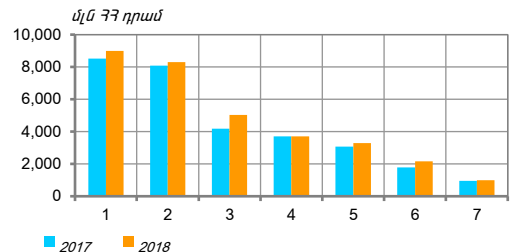
Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտների կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել վաստակած ապահովագրավճարները՝ 87.2%: Տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները կազմել են ընդհանուր եկամուտների 6.6%-ը: Ապահովագրության գծով այլ եկամուտները կազմել են ընդհանուր եկամուտների 6.2%-ը, որոնց գերակշիռ մասը սուբրոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներն են:

Ծախսերի կառուցվածքում մեծ կշիռ են կազմել ապահովագրական հատուցումները և զուտ տեխնիկական պահուստները՝ 55.0%: Տոկոսային և ոչ տոկոսային ծախսերը կազմել են ընդհանուր ծախսերի 25.8%-ը, ապահովագրության այլ ծախսերը՝ ընդհանուր ծախսերի 19.1%-ը: Դրանց գերակշիռ մասը ապահովագրական գործակալներին տրվող միջնորդավճարների գծով զուտ ծախսերն են:

Ապահովագրական ընկերությունների տոկոսային եկամուտների մեծությունը տարեսկզբից նվազել է 348 մլն դրամով (11.1%-ով) և կազմել 2.8 մլրդ դրամ: Տոկոսային եկամուտների 59.1%-ը բաժին է ընկել բանկերում ներդրված ընթացիկ ավանդների և բանկերին տրամադրված ընթացիկ փոխառությունների տոկոսային եկամուտներին: Տոկոսային եկամուտների 34.0%-ը

Գրաֆիկ 33

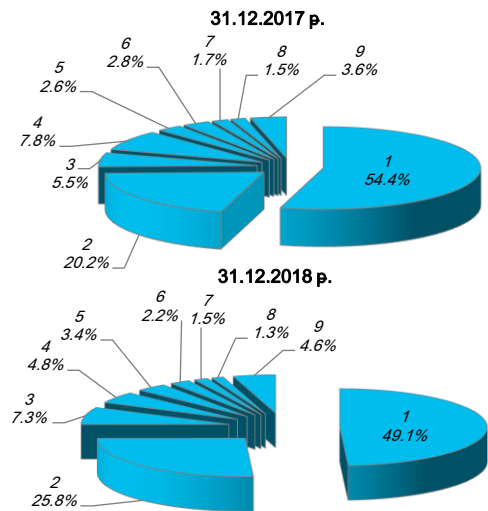
Պարտավորությունների ծավալը ըստ ապահովագրական ընկերությունների

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 34

Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված ապահովագրավճարների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Դժբախտ պատահարներից, 6. Փոխադրվող գույքի (բեռների), 7. Արակցության, 8. Ընդհանուր պատասխանատվության, 9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

բաժին է ընկել ընթացիկ և ոչ ընթացիկ արժեթղթերի տոկոսային եկամուտներին: Տարվա ընթացքում ընկերությունների ոչ տոկոսային ծախսերի մեծությունը կազմել է 9.7 մլրդ դրամ՝ նախորդ տարվա համեմատ աճելով 13.0%-ով (1.1 մլրդ դրամով): Հիմնականում ավելացել են ապահովագրական ընկերությունների անձնակազմի գծով ծախսերը՝ 13.9%-ով (634 մլն դրամով): Ոչ տոկոսային ծախսերի 53.7%-ը բաժին է ընկել ապահովագրական ընկերությունների անձնակազմի գծով ծախսերին:

Ապահովագրական համակարգի վնասաբերության ցուցանիշի մեծությունը 66.4%¹⁹ է՝ նախորդ տարվա համեմատ աճել է 6.7 տոկոսային կետով, իսկ ծախսատարության ցուցանիշը նախորդ տարվա համեմատ նվազել է 1.3 տոկոսային կետով և տարեվերջի դրությամբ կազմել 28.6%²⁰:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾՈՂ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԵՐ ԵՎ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐ

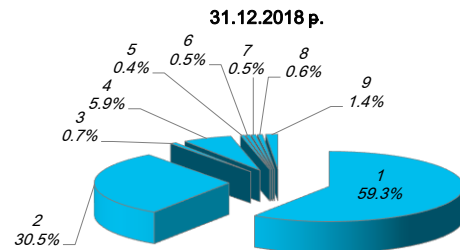
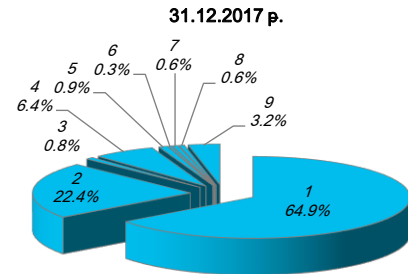
Հաշվետու տարվա վերջի դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակը կազմել է 826.9 հազար՝ 19.2%-ով ավելի 31.12.2017 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի քանակից: Պայմանագրերի քանակի աճ է գրանցվել հիմնականում դժբախտ պատահարներից ապահովագրության գծով՝ 59.5%-ով (87.1 հազարով), ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության (ԱՊՊԱ) գծով՝ 6.0%-ով (27.4 հազարով) և հրդեհից ու բնական աղետներից ապահովագրության գծով՝ 50.7%-ով (17.5 հազարով):

¹⁹ Վնասաբերության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ (զուտ հաշվեգրված հատուցումներ + զուտ հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին (բացառությամբ՝ ՉԱՊ) + այլ գործառնական ծախսեր ապահովագրության գծով) / (զուտ վնասակաժ ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետվերադարձվող գումարներ):

²⁰ Ծախսատարության ցուցանիշը հաշվարկվել է հետևյալ բանաձևով՝ ոչ տոկոսային ծախսեր / (զուտ վնասակաժ ապահովագրավճարներ - դադարեցված պայմանագրերի գծով հետվերադարձվող գումարներ):

Գրաֆիկ 35

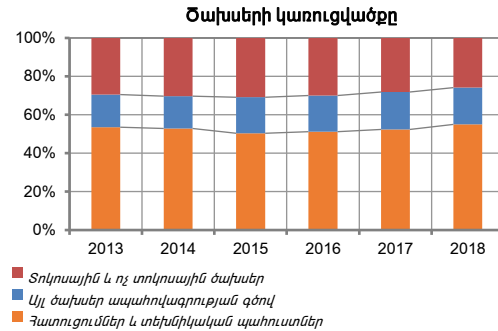
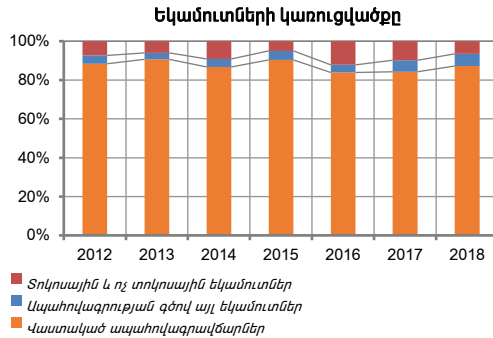
Ապահովագրական համակարգի հաշվեգրված հատուցումների կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ),
2. Առողջության, հրդեհից և բնական աղետներից, ցամաքային տրանսպորտի, ֆոխադրվող զույքի (բեռների), ղեկավար պատահարներից, մեքենայից, ընդհանուր պատասխանատվության, ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական համակարգի եկամուտների և ծախսերի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Ապահովագրական գումարները 2018 թվականին ավելացել են 16.5%-ով և տարվա վերջի դրությամբ կազմել 33.4 տրլն դրամ:

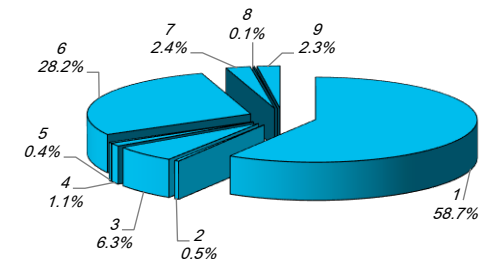
Ապահովագրական գումարների աճը պայմանավորված է ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության (ԱՊՊԱ) ապահովագրության գումարների աճով (3.6 տրլն դրամով կամ 16.5%-ով) և օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրության գումարների աճով (1.2 տրլն դրամով կամ 83.5%-ով):

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՏԱՆՁՆԱԾ ՌԻՍԿԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

2018 թ. վերջի դրությամբ վերաապահովագրական գումարների մեծությունը կազմել է 6.2 տրլն դրամ կամ ապահովագրական ընկերությունների ստանձնած ռիսկերի 18.7%-ը: 2018 թվականի ընթացքում վերաապահովագրողներին փոխանցվող ապահովագրավճարների մեծությունը կազմել է 5.4 մլրդ դրամ

Գրաֆիկ 37

31.12.2018 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերի կառուցվածքը

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ),
2. Առողջության,
3. Հրդեհից և բնական աղետներից,
4. Ցամաքային տրանսպորտի,
5. Փոխադրվող գույքի (բեռների),
6. Դժբախտ պատահարներից,
7. Արակցության,
8. Ընդհանուր պատասխանատվության,
9. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

կամ ապահովագրավճարների 12.9%-ը, վերաապահովագրողներից ստացվող ապահովագրական հատուցումների գումարների մեծությունը՝ 1.4 մլրդ դրամ կամ հաշվետու տարվա ընթացքում հաշվեգրված ապահովագրական հատուցումների 6.3%-ը:

ԱՐԺԵԹՂԹԵՐԻ ՇՈՒԿԱՅԻ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐ

31.12.2018 թ. դրությամբ ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ են մատուցել 17 ՀՀ առևտրային բանկեր և 10 ներդրումային ընկերություններ:

Տարվա ընթացքում ներդրումային ընկերությունների պարտավորությունների և կապիտալի կենտրոնացվածության մակարդակը դրսևորել է աճի միտում:

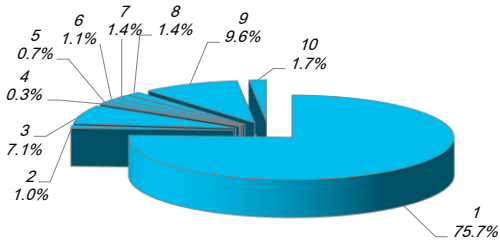
Աղյուսակ 14. Կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի գործակիցը

Ցուցանիշներ	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
Ընդհանուր ակտիվներ	0.20	0.21	0.18	0.18	0.20
Ընդհանուր պարտավորություններ	0.21	0.22	0.18	0.17	0.21
Ընդհանուր կապիտալ	0.19	0.18	0.19	0.17	0.18

Ներդրումային ընկերությունների ակտիվները նախորդ տարվա համեմատ նվազել են 12%-ով՝ կազմելով 56.6 մլրդ դրամ: Ընդհանուր կապիտալն աճել է 8.4%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 10.7 մլրդ դրամ: 2018 թվականին ներդրումային ընկերությունների զուտ շահույթը կազմել է 1.4 մլրդ դրամ: Գրեթե բոլոր ընկերությունները տարվա ընթացքում աշխատել են շահույթով՝ բացառությամբ մեկ ընկերության:

Գրաֆիկ 38

31.12.2018 թ. դրությամբ գործող ապահովագրության պայմանագրերով նախատեսված ապահովագրական գումարների կառուցվածքը

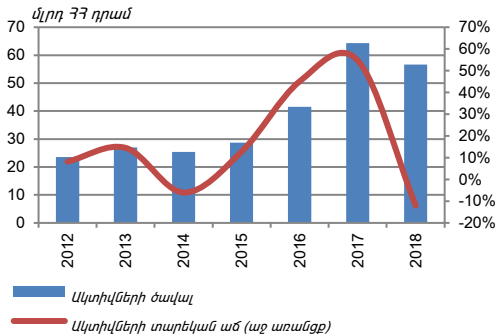

1. Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն (ԱՊՊԱ), 2. Առողջության, 3. Հրդեհից և բնական աղետներից, 4. Ցամաքային տրանսպորտի, 5. Փոխադրվող զույքի (բեռների), 6. Դժբախտ պատահարներից, 7. Աջակցության, 8. Ընդհանուր պատասխանատվության, 9. Օդանավերի և օդանավերի օգտագործումից բխող պատասխանատվության, 10. Ապահովագրության այլ դասեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 39

Ներդրումային ընկերությունների ակտիվների ծավալը և վերջիններիս աճի տեմպը 2012-2018 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում ներդրումային գործունեության շրջանակներում իրականացված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ ռեպո գործառնությունները՝ առանց ՀՀ ԿԲ-ի հետ գործառնությունների) նվազել է 2.9%-ով և կազմել 9 տրլն 44.6 մլրդ դրամ:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայում իրականացված ռեպո գործառնությունների ծավալը (առանց ՀՀ ԿԲ հետ իրականացված գործառնությունների) կազմել է արժեթղթերի շուկայի ընդհանուր շրջանառության 89.4%-ը: Նախորդ տարվա համեմատ ռեպո գործառնությունների ծավալը (առանց ՀՀ ԿԲ-ի հետ իրականացված գործառնությունների) նվազել է 5%-ով և կազմել 8 տրլն 88.5 մլրդ դրամ:

Կնքված ռեպո գործառնությունները իրականացվել են պետական պարտատոմսերով, ընդ որում՝ 43.4%-ը պետական միջնաժամկետ պարտատոմսերով, 55.9%-ը՝ երկարաժամկետ և 0.7%-ը՝ կարճաժամկետ պարտատոմսերով:

Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների մեջ ևս գերակշռել են պետական արժեթղթերով իրականացվող գործառնությունները՝ կազմել են 715 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 74.8%-ը:

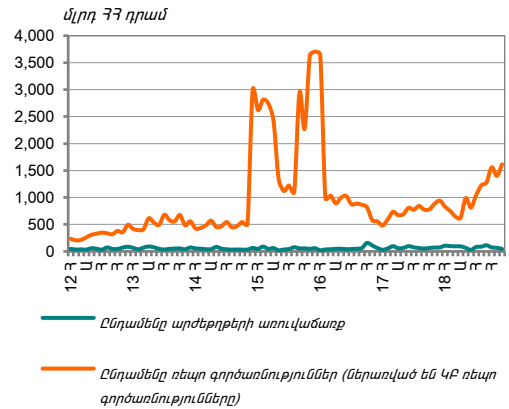
Կորպորատիվ պարտատոմսերի առուվաճառքի գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 12.2%-ով և կազմել է 111.9 մլրդ դրամ կամ ընդհանուր շրջանառության 11.7%-ը: Բաժնետոմսերով իրականացված գործառնությունների ծավալն ավելացել է 53.7 մլրդ դրամով՝ կազմելով 129 մլրդ դրամ կամ արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունների ընդհանուր ծավալի 13.5%-ը:

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի ընդհանուր գործառնություններում բորսայական առուվաճառքի տեսակարար կշիռը կազմել է 10.1%:

2018 թվականին կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունների ծավալն աճել է 8.8%-ով (8.7 մլրդ դրամով) և կազմել 98.6 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 40

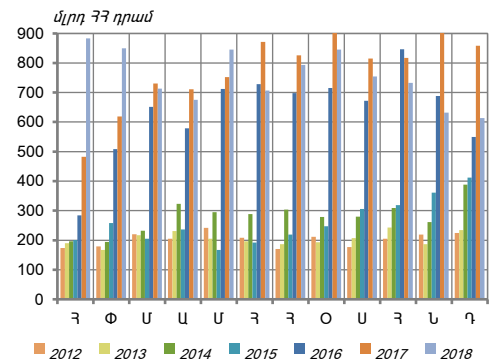
2012-2018 թթ. ներդրումային ընկերությունների կողմից իրականացված արժեթղթերի առուվաճառքի և ռեպո գործառնությունների ծավալները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 41

Ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված արժեթղթերով գործառնությունների ծավալները (առանց Կենտրոնական բանկի գործառնությունների) 2012-2018 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Կարգավորվող շուկայում պետական պարտատոմսերով առուվաճառքի գործառնությունները կազմել են ընդհանուր շրջանառության 53.1%-ը, կորպորատիվ արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները՝ 44.9%-ը, իսկ բաժնային արժեթղթերի առուվաճառքի գործառնությունները՝ 2.0%-ը:

31.12.2018 թ. դրությամբ, արժեթղթերի փաթեթի կառավարման շրջանակներում, ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից հավատարմագրային կառավարման վերցված միջոցների ծավալը նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ ավելացել է 3.6 մլրդ դրամով և կազմել 4 մլրդ 771 մլն դրամ:

ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացման մակարդակը 145.7 մլրդ դրամ է, իսկ կապիտալացում/ՀՆԱ ցուցանիշը²¹՝ 2.5%:

31.12.2018 թ. դրությամբ Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում վարվում են անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի 2491 ռեեստրներ, իսկ ՀԿԴ-ում արժեթղթերի հաշիվ ունեցող արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը 102987 է:

Տարեվերջին կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված են եղել 22 հաշվետու թողարկողների 79 դասի արժեթղթեր, ընդ որում՝ թողարկողներից երեքը թողարկել է ինչպես բաժնետոմսեր, այնպես էլ պարտատոմսեր:

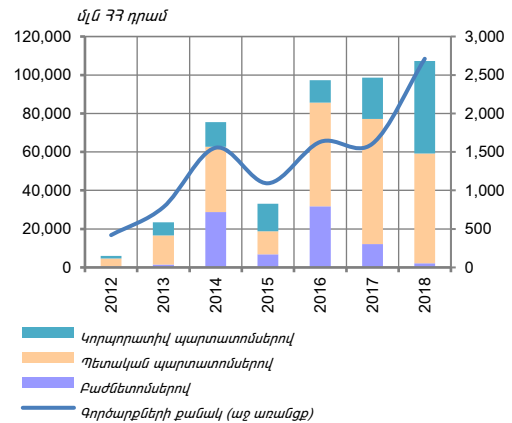
Հաշվետու թողարկողներից 10-ը թողարկել են 10 դասի բաժնետոմս, իսկ 16-ը՝ 69 դասի պարտատոմս: Պարտատոմսերի 44 թողարկումներ արտարժուպային են, որոնց կշիռը ընդհանուր ծավալում 78.3% է:

31.12.2018 թ. դրությամբ հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված բաժնետոմսերի ընդհանուր ծավալն անվանական արժեթղթով կազմել է 63.3 մլրդ դրամ, իսկ պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը՝ 147.7 մլրդ դրամ: Թողարկված պարտքային արժեթղթերի 89.9%-ը բաժին է ընկել 10 առևտրային բանկերի, իսկ 4 բանկերի մասնակցությունը բաժնային արժեթղթերում 88.5% է:

²¹ Հաշվետու թողարկողների կողմից թողարկված հասարակ անվանական բաժնետոմսերի քանակի և դրանցով կնքված վերջին գործարքի գնի արտադրյալ:

Գրաֆիկ 42

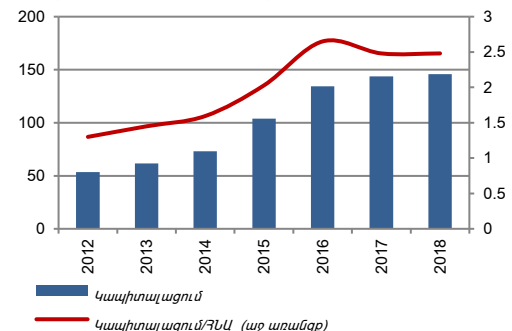
Կարգավորվող շուկայում իրականացված գործառնությունների կառուցվածքը 2012-2018 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 43

ՀՀ արժեթղթերի շուկայի կապիտալացման և կապիտալացում/ՀՆԱ ցուցանիշը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՀՀ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՀ տարածքում գործող պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդեր

31.12.2018 թ. դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների լիցենզիա են ունեցել 2 ներդրումային ֆոնդի կառավարիչներ: Յուրաքանչյուրը կառավարում է 3 պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդ:

31.12.2018 թ. դրությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը 157.2 մլրդ դրամ է, զուտ ակտիվների արժեք / ՀՆԱ հարաբերակցությունը՝ 2.6%: Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումների կենտրոնացվածության Հերֆինդալ-Հիրշմանի ցուցանիշը 2017 թ. համեմատ նվազել է և 31.12.2018 թ. դրությամբ կազմել 0.27:

2018 թ. վերջի դրությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի ակտիվ մասնակիցների թիվը 323 հազար է (նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 230 հազարով):

Աղյուսակ 15. Պարտադիր կենսաթոշակային ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը 31.12.2018 թ. դրությամբ (Net Asset Value - NAV)

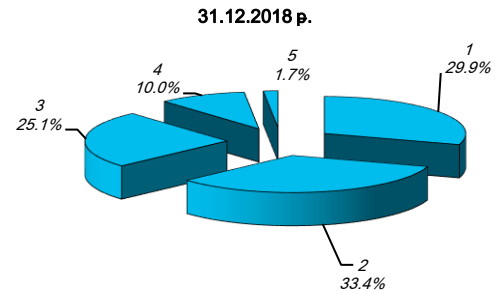
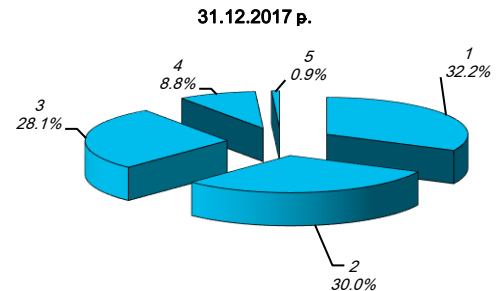
Կառավարչի անվանումը	Կենսաթոշակային ֆոնդի անվանումը	Զուտ ակտիվների արժեքը (NAV)
Ամունդի Ակբա Ասեթ Մենեջմենթ Արմենիա ՓԲԸ	Հավասարակշռված ֆոնդ	1.7 մլրդ դրամ
	Պահպանողական ֆոնդ	77.0 մլրդ դրամ
	Կայուն եկամտային ֆոնդ	988 մլն դրամ
Ցե Կվադրատ Ամպեգա Ասեթ Մենեջմենթ Արմենիա ՍՊԸ	Հավասարակշռված ֆոնդ	749 մլն դրամ
	Պահպանողական ֆոնդ	76.2 մլրդ դրամ
	Կայուն եկամտային ֆոնդ	509 մլն դրամ

Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումները

2018 թ. ընթացքում, 2017 թ. համեմատությամբ, ֆոնդերի ներդրումների կառուցվածքում 1 տոկոսային կետով ավելացել են

Գրաֆիկ 44

Կենսաթոշակային ֆոնդերի ներդրումների կառուցվածքը

1. ՀՀ պետական պարտատոմսեր, 2. Դրամական միջոցներ և ավանդներ, 3. Օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդերի արժեթղթեր, 4. Այլ պարտատոմսեր, 5. Այլ ակտիվներ,

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ներդրումները ոչ պետական պարտատոմսերում և կազմել ընդհանուր ակտիվների 10%-ը: Դրամական միջոցներում ու ավանդներում ներդրումներն ավելացել են 3 տոկոսային կետով և կազմել ընդհանուր ակտիվների 33%-ը, օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդերի արժեթղթերում ներդրումները նվազել են 3 տոկոսային կետով: Նույն ժամանակահատվածում 2 տոկոսային կետով կրճատվել է պետական պարտատոմսերի տեսակարար կշիռը:

Ֆոնդերի ակտիվների 30.0%-ը (47.0 մլրդ դրամը) կազմել են ներդրումները ՀՀ պետական պարտատոմսերում: ՀՀ պետական եվրոբոնդերում ներդրումները կազմել են 380 մլն դրամ: Ֆոնդերի ներդրում հանդիսացող պետական պարտատոմսերի միջին կշռված ժամկետայնությունը 9 տարի է, միջին կշռված եկամտաբերությունը (մինչև մարումը)՝ 8.7%:

Ֆոնդերի արտարժույթային ակտիվների տեսակարար կշիռը ներկայումս 29.5% է (46.4 մլրդ դրամ), որի գերակշիռ մասը (39.3 մլրդ դրամը) օտարերկրյա ներդրումային ֆոնդերի արժեթղթեր են:

Ֆոնդերի միջին եկամտաբերությունը 2018 թ. կազմել է 4.3%: 2014 թ. սկզբից կուտակային միջին եկամտաբերությունը չորս տարվա համար կազմել է 48.2% (6 ֆոնդերի 1 փայի միջին գինը ստեղծման պահի 1000 դրամից աճել է 482 դրամով և 31.12.2018 թ. կազմել 1482 դրամ):

ՀՀ տարածքում գործող կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդերը 31.12.2018 թ. դրությամբ

31.12.2018 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարիչների լիցենզիա ունեցել է 1 ներդրումային ֆոնդի կառավարիչ, որը կառավարում է 2 կամավոր կենսաթոշակային ֆոնդ և 1 ներդրումային ֆոնդ:

31.12.2018 թ. դրությամբ կենսաթոշակային ֆոնդերի զուտ ակտիվների արժեքը կազմել է 124.9 մլն դրամ, ներդրումային ֆոնդի զուտ ակտիվների արժեքը՝ 1.4 մլրդ դրամ:

ՎՃԱՐԱՀԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

31.12.2018 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործել են 10 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ, այդ թվում՝ 4 ընկերություն ունի միայն դրամական փոխանցում իրականացնելու լիցենզիա, 4 ընկերություն՝ դրամական փոխանցում և վճարային գործիքների ու վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ/քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա, 2 ընկերություն՝ միայն վճարային գործիքների և վճարահաշվարկային փաստաթղթերի պրոցեսինգ/քլիրինգ իրականացնելու լիցենզիա, 4 ընկերություն՝ նաև էլեկտրոնային փող թողարկելու թույլտվություն:

2018 թ. վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունների ակտիվներն աճել են 54.2%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 14.5 մլրդ դրամ, պարտավորություններն աճել են 56.3%-ով՝ կազմելով 11.3 մլրդ դրամ, իսկ կապիտալն աճել է 47.2%-ով՝ կազմելով 3.3 մլրդ դրամ: Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների ակտիվները, պարտավորությունները և կապիտալը տարվա ընթացքում աճել են համապատասխանաբար 6.9%-ով, 18.2%-ով և 0.7%-ով՝ կազմելով 23.6 մլրդ դրամ, 9.2 մլրդ դրամ և 14.4 մլրդ դրամ:

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգի և դրամական փոխանցման լիցենզիա ունեցող ընկերությունները հաշվետու տարում ապահովել են 1.1 մլրդ դրամի շահույթ, իսկ միայն դրամական փոխանցում իրականացնող ընկերությունները՝ 551 մլն դրամի:

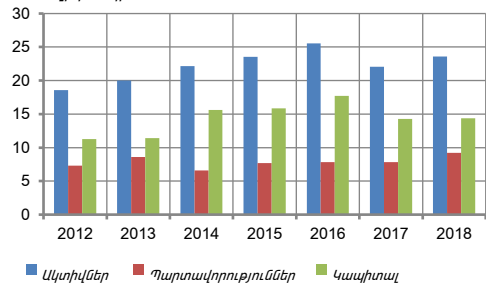
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ 6 վճարահաշվարկային կազմակերպություններ ավտոմատ ինքնասպասարկման տերմինալների և գրանցված մասնաճյուղերի միջոցով իրականացրել են կոմունալ, հեռախոսի, բջջային և ինտերնետային կապի ծառայությունների դիմաց վճարումների, վարկերի մարմանն ուղղված միջոցների, բյուջե ուղղված տուգանքների և պետական տուրքերի վճարների ընդունում և այլն: Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 28%-ով՝ կազմելով 655.8 մլրդ դրամ:

Գրաֆիկ 45

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների
ֆինանսական վիճակը

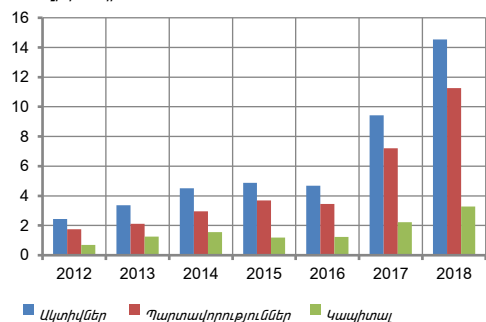
Միայն դրամական փոխանցում իրականացնող
կազմակերպություններ

մլրդ ՀՀ դրամ

Վճարային գործիքների պրոցեսինգ/քլիրինգ և
դրամական փոխանցում իրականացնող
կազմակերպություններ

մլրդ ՀՀ դրամ

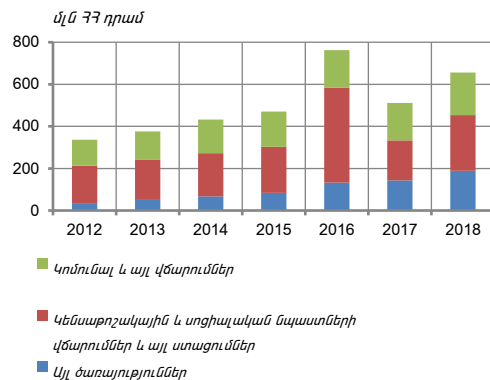
Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Արտասահմանից Հայաստանի Հանրապետություն ուղղված վճարումները կատարվում են առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով: 2018 թ. դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն կատարվել է 36.3 մլրդ դրամի փոխանցում (նախորդ տարվա համեմատ 21.8 մլրդ դրամով ավելի): Միևնույն ժամանակ, նույն կազմակերպությունների կողմից արտասահման կատարվել է 2.0 մլրդ դրամի փոխանցում (2017 թ. համեմատ ավելացել է 37 մլն դրամով):

«ԱրՔա» պրոցեսինգային կենտրոնը հաշվետու տարում իրականացրել է 2 տրլն 623.3 մլրդ դրամ ծավալի քարտային գործառնություններ (2017 թ. համեմատ 34.2%-ով ավելի): Մասնավորապես՝ այլ պրոցեսինգային կենտրոնում գրանցված վճարային քարտերով իրականացվել է 151.1 մլրդ դրամ ծավալի գործառնության հավաստագրում (նախորդ տարվա համեմատ 13%-ով ավելի):

Գրաֆիկ 46

Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից մատուցված ծառայությունների ծավալը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՎՃԱՐԱՅԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳ

ՀՀ վճարահաշվարկային բնագավառի հիմնական ցուցանիշները

2018 թ. ընթացքում ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացվել է 1 տրլն 861.7 մլրդ դրամի գործառնություն: Քարտերով անկանխիկ վճարումների ծավալն ավելացել է 39%-ով և կազմել 396 մլրդ դրամ: Ինտերնետ միջավայրում իրականացված գործառնությունների ծավալը կազմել է 246.0 մլրդ դրամ (այդ թվում՝ էլեկտրոնային առևտուր՝ 101.2 մլրդ դրամ, քարտից քարտ փոխանցումներ՝ 48.9 մլրդ դրամ): Շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի ընդհանուր քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 18%-ով և կազմել 2.0 մլն: Ընդ որում՝ քարտերով իրականացված անկանխիկ վճարումների (այդ թվում նաև ինտերնետ գործառնությունները) մասնաբաժինն ընդհանուր քարտային գործառնություններում 2017 թվականի համեմատ աճել է 3.0 տոկոսային կետով՝ կազմելով 21.3%:

Առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով արտասահմանից ֆիզիկական անձանց ուղղված դրամական փոխանցումները նախորդ տարվա համեմատ աճել են 3.6%-ով և կազմել 885.3 մլրդ դրամ (այդ թվում նաև ՍՎԻՖԹ-ի միջոցով), իսկ արտասահման կատարված փոխանցումների ծավալն աճել է 14.7%-ով և կազմել 536.4 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ զուտ ներհոսքը նվազել է և կազմել 348.9 մլրդ դրամ:

ՀՀ ԿԲ ՎՃԱՐԱՅԱՇՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգ

Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով իրականացվում են միջբանկային դրամական փոխանցումներ և այլ համակարգերով (ԱՐՔԱ, բորսայական հարթակներ, Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա, պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ) կատարված գործառնությունների վերջնահաշվարկներ:

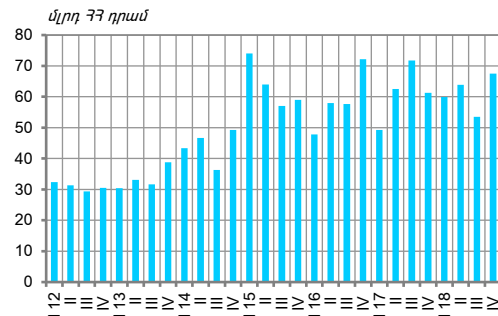
Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով իրականացված միջբանկային դրամական փոխանցումների միջին օրական ծավալը նվազել է 0.3%-ով՝ կազմելով 61.2 մլրդ դրամ, իսկ քանակն ավելացել է 9.4%-ով՝ կազմելով 14 հազար: Արդյունքում՝ նվազել է մեկ էլեկտրոնային փոխանցման միջին օրական ծավալը՝ կազմելով մոտ 4.4 մլն դրամ:

Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգ

2018 թ. վերջի դրությամբ Պետական արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկների իրականացման համակարգին անդամակցել են ՀՀ տարածքում գործող 17 բանկեր, 2 ներդրումային ընկերություններ, Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամը, Կենսաթոշակային երաշխիքային ֆոնդի կառավարման հիմնադրամը, Ջինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման հիմնադրամը, Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիան, ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը (պետական պարտատոմսերի թողարկողի կարգավիճակով), ինչպես նաև ՀՀ կենտրոնական բանկը (որպես պահառու և հաշվարկային բանկ):

Գրաֆիկ 47

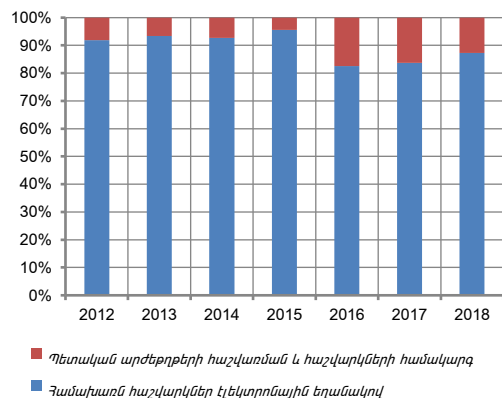
Էլեկտրոնային վճարումների համակարգով (առանց բորսայական գործառնությունների) կատարված միջին օրական փոխանցումները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 48

ՀՀ կենտրոնական բանկի վճարային համակարգերով կատարված վճարումների (առանց բորսայական գործառնությունների) ծավալի կառուցվածքը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ՎՃԱՐԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐ

ՀՀ-ում անկանխիկ վճարումները կատարվում են վճարման հանձնարարականներով, պահանջագրերով, չեկերով, վճարային քարտերով և էլեկտրոնային փողերով: 2018 թվականին անկանխիկ վճարումների ծավալը կազմել է 26.8 տրլն դրամ, իսկ քանակը՝ 45.2 մլն: Վճարումների ծավալի գերակշիռ մասը՝ 98.5%-ը, բաժին է ընկել վճարման հանձնարարականներին, 1.5%-ը՝ քարտերով անկանխիկ գործառնություններին, իսկ մնացածը՝ չեկերին, պահանջագրերին և էլեկտրոնային փողերին: Վճարային գործիքների տարածվածության տեսանկյունից կարևորվում են վճարային քարտերը, որոնցով իրականացված անկանխիկ վճարումները կազմել են ընդհանուր անկանխիկ վճարումների քանակի 40%-ը:

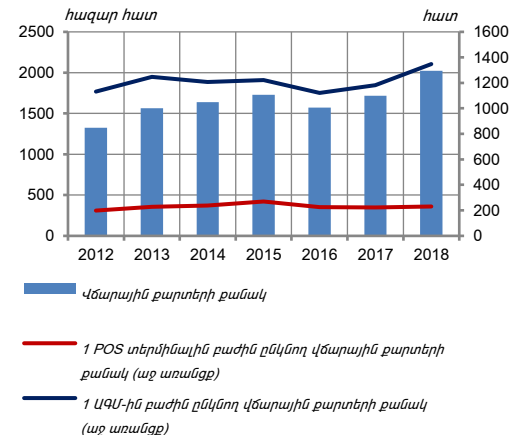
ՎՃԱՐԱՅԻՆ ՔԱՐՏԵՐ

31.12.2018 թ. դրությամբ հաճախորդներին վճարային քարտերի տրամադրումը կամ դրանց սպասարկումը իրականացվել է ՀՀ տարածքում գործող 16 առևտրային բանկերի կողմից: Հաշվետու տարում քարտերի սպասարկման նպատակով տեղադրված ավտոմատ գանձման մեքենաների քանակը կազմել է 1546, առևտրային բանկերի կողմից տեղադրված POS-տերմինալների քանակը՝ 8796, վիրտուալ POS-տերմինալների քանակը՝ 1036, իսկ բանկային ավտոմատացված մեքենաների քանակը՝ 35:

Վճարային քարտերի քանակը 2018 թ. ավելացել է 18.0%-ով՝ կազմելով 2.0 մլն: Գործող «ArCa» քարտերի քանակը նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 11.0%-ով և կազմել 629 հազար: Միջազգային քարտային համակարգերի քարտերի քանակն ավելացել է 22.1%-ով, այդ թվում՝ «VISA»-ն՝ 32.3%-ով և կազմել 806 հազար, իսկ «MasterCard»-ը՝ 10.5%-ով և կազմել 546 հազար: Միջազգային այլ քարտերի քանակը նվազել է 5.4%-ով՝ կազմելով 43 հազար:

Գրաֆիկ 49

Տրամադրված վճարային քարտեր

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Առևտրային բանկերի կողմից տրամադրված (շրջանառության մեջ գտնվող) քարտերում «ArCa», «VISA», «MasterCard» քարտերի տեսակարար կշիռը կազմել է համապատասխանաբար 31%, 40% և 27%, իսկ մնացած 2%-ը միջազգային այլ քարտային համակարգերի քարտերն են, որոնցում ընդգրկված են նաև «HSBC debit» և «AmEx» քարտերը:

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով կատարված գործառնությունների ընդհանուր ծավալը (ներառյալ՝ արտասահմանյան բանկերի կողմից թողարկված քարտերով գործառնությունները) ավելացել է 19.7%-ով՝ կազմելով 1.9 տրլն դրամ, իսկ քանակը՝ 30.3%-ով՝ կազմելով 45 մլն: Ընդհանուր գործառնությունների ծավալի 21%-ը բաժին է ընկել «ArCa», 46%-ը՝ «VISA», 28%-ը՝ «MasterCard» և 5%-ը՝ այլ քարտերով իրականացված գործառնություններին: «ArCa» վճարային քարտերով գործառնությունների ծավալն աճել է 9.5%-ով՝ կազմելով 388.2 մլրդ դրամ, իսկ «VISA» և «MasterCard» վճարային քարտերով գործառնությունների ծավալներն աճել են համապատասխանաբար 46.2%-ով և 28.4%-ով՝ կազմելով 860.6 մլրդ դրամ և 528.4 մլրդ դրամ: Միջազգային այլ քարտերով գործառնությունների ծավալն աճել է 23%-ով և կազմել 96.6 մլրդ դրամ:

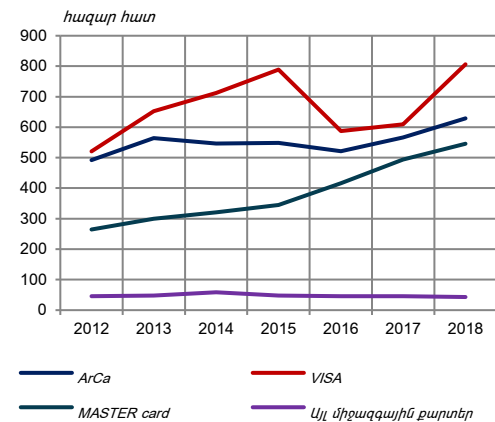
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐ

Ֆիզիկական անձանց փոխանցումները, առանց բանկային հաշվի բացման, իրականացվում են ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից լիցենզավորված՝ դրամական փոխանցում իրականացնող կազմակերպությունների միջոցով:

31.12.2018 թ. դրությամբ ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերը հաճախորդներին դրամական փոխանցումների իրականացման ծառայություններ մատուցելու նպատակով անդամակցում են 10 միջազգային և 2 հայաստանյան համակարգերի:

Գրաֆիկ 50

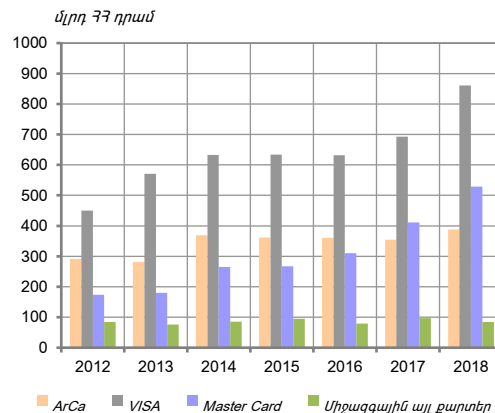
ՀՀ բանկերի կողմից վճարային քարտերի տրամադրման շարժը

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 51

ՀՀ տարածքում վճարային քարտերով իրականացված գործառնությունները 2012 - 2018 թթ.

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

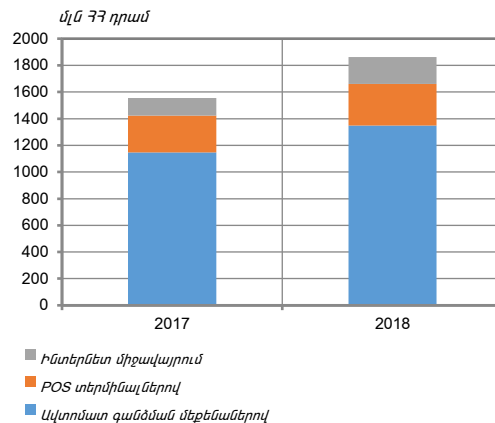
Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերին մասնակից առևտրային բանկերի և դրամական փոխանցում իրականացնող վճարահաշվարկային կազմակերպությունների միջոցով Հայաստանի Հանրապետություն փոխանցումների ծավալը 2018 թ. կազմել է 604.3 մլրդ դրամ (նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 2.4%-ով): Այս համակարգերով Հայաստանի Հանրապետություն կատարված մեկ փոխանցման միջին ծավալը կազմել է 167 հազար դրամ (նախորդ տարվա համեմատ ավելացել է 4.1%-ով):

Միջազգային փոխանցումների համակարգերով դրամական միջոցների զուտ ներհոսքը նախորդ տարվա համեմատ աճել է 3.7%-ով՝ կազմելով 497.2 մլրդ դրամ:

Առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով իրականացված փոխանցումներում ֆիզիկական անձանց ուղղված վճարումներն ավելացել են 6.4%-ով և կազմել 281.0 մլրդ դրամ. մեկ վճարման միջինը 2017 թ. համեմատ նվազել է 6.5%-ով՝ կազմելով 3.4 մլն դրամ: Միաժամանակ, առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներն արտասահման ավելացել են 20.2%-ով և կազմել 429.4 մլրդ դրամ: Արդյունքում՝ առևտրային բանկերի թղթակցային հաշիվներով ֆիզիկական անձանց փոխանցումներում դիտվում է 148.3 մլրդ դրամ ծավալի դրամական միջոցների զուտ արտահոսք:

Գրաֆիկ 52

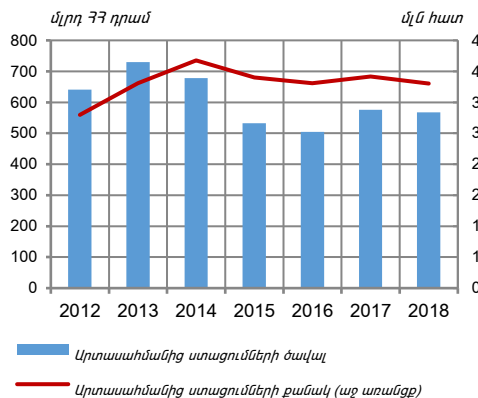
Քարտեր սպասարկող սարքավորումների միջոցով կատարված գործարքները

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

Գրաֆիկ 53

Միջազգային դրամական փոխանցումների համակարգերով ֆիզիկական անձանց կողմից արտասահմանից ստացումներ

Աղբյուրը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկ:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԵՎ ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԵՌԱՆԿԱՐՆԵՐԸ

Հայաստանի ֆինանսական համակարգի կայունության, զարգացման, վճարահաշվարկային համակարգի կատարելագործման քաղաքականության ներքո Կենտրոնական բանկը մշտապես արդիականացնում և կատարելագործում է ֆինանսական համակարգի կարգավորումն ու վերահսկողությունը:

ՀՀ ֆինանսական համակարգի կարգավորման և վերահսկողության զարգացման հեռանկարները

2018 թ. շարունակվել են բանկային համակարգի կարգավորման դաշտում Բազել 3-ով նախատեսվող պահանջների, մասնավորապես՝ կապիտալի պահպանման, հակացիկլիկ և համակարգային բուֆերների ներդրման ուղղությամբ աշխատանքները:

2018 թ. Համաշխարհային բանկի և Արժույթի միջազգային հիմնադրամի կողմից իրականացվել է ՀՀ ֆինանսական հատվածի գնահատման ծրագիրը (FSAP): Արդյունքում՝ բարձր է գնահատվել Բանկային վերահսկողության բազելյան հիմնարար սկզբունքներին ՀՀ բանկային համակարգի կարգավորման և վերահսկողական գործընթացների համապատասխանության մակարդակը: Վերոնշյալ սկզբունքներին ՀՀ բանկային համակարգի կարգավորման և վերահսկողական գործընթացներն ամբողջությամբ կամ հիմնականում համապատասխանում են 97%-ով. ցուցանիշը զգալիորեն բարելավվել է նախորդ տարիների համեմատ (2012 թ. կազմել է 93%, իսկ 2005 թ.՝ 67%): Կարևորելով դոլարայնացման մակարդակի նվազեցմանը, Բազել 3-ի պահանջների և ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության ներդրմանն ուղղված միջոցառումների շարունակականությունն ու կատարելագործումը՝ ծրագրի շրջանակներում արվել են մի շարք առաջարկություններ: Մասնավորապես, հաշվի առնելով բանկային համակարգի ցածր շահութաբերության մակարդակը, արտարժույթային ռիսկից ածանցվող վարկային և իրացվելիության ռիսկերի նվազեցման անհրաժեշտությունը, առաջարկվել է ներդնել իրացվելիության և կապիտալի բուֆերների նոր պահանջները, չափատող և վերանայված վարկերի հաշվարկը և այլն: Առաջարկվել է նաև նախաձեռնել ֆինանսական ճգնաժամերի կառավարման գործընթացների կատարելագործման աշխատանքներ՝ այն առավել սահուն և համապարփակ դարձնելու նպատակով:

Կատարվել են տարբեր ոլորտների և սոցիալական նշանակության ծրագրային վարկերի զարգացմանը նպատակաուղղված աշխատանքներ: Մասնավորապես՝ շարունակվել են ակտիվ աշխատանքները հիպոտեկային շուկայի զարգացման ուղղությամբ:

ՀՀ կառավարությունը ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ համատեղ էական բարելավումներ է կատարել ՀՀ հիպոտեկային շուկայում իրականացվող վարկավորման ծրագրերում, որոնց արդյունքում ավելացել են հիպոտեկային վարկավորման ծավալները և հիպոտեկային վարկերի հասանելիության մակարդակը²²:

ՀՀ կառավարությունը ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ համատեղ նախաձեռնել է նաև ուսանողական վարկավորման ծրագրի էական բարելավումներ, որոնց շնորհիվ նվազել են ծրագրի ներքո վարկավորման տոկոսադրույքները և ավելացել վարկավորման գումարները:

2019 թվականի ընթացքում կգործարկվեն մի շարք այլ վարկավորման ծրագրեր, մասնավորապես՝ միկրովարկավորման ծրագիրը, որով նախատեսվում է մատչելի վարկերի տրամադրում միկրոբիզնեսին:

2018 թ. բարեփոխումները շարունակվել են նաև ապահովագրական համակարգում, մասնավորապես՝ ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության, ինչպես նաև ապահովագրության այլ տեսակների (առողջության, գյուղատնտեսական ռիսկերի) զարգացման, ինչպես նաև ապահովագրության նոր տեսակների ներդրման անհրաժեշտության գնահատման ուղղությամբ: Իրականացվել են նաև աշխատանքներ ապահովագրական համակարգում անհրաժեշտ ենթակառուցվածքների ներդրման հեռանկարների բացահայտման նպատակով:

Կատարվում է ֆինանսական տեխնոլոգիաների միջազգային փորձի շարունակական ուսումնասիրություն՝ ՀՀ-ում դրանց զարգացման հիմնական ուղղությունների և հեռանկարների բացահայտման, ինչպես նաև հնարավոր ռիսկերի գնահատման և զսպման նպատակով:

Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման և վերահսկողության զարգացման նպատակով Կենտրոնական բանկը շարունակել է միջազգային կառույցների հետ համագործակցությունը: 2018 թ. հունվարին Կենտրոնական բանկը Արժեթղթերի հանձնաժողովների միջազգային կազմակերպության (IOSCO) հետ ստորագրել է հորհրդատվության, համագործակցության և տեղեկատվության փոխանակման վերաբերյալ փոխընթերցման բազմակողմանի հուշագիր, որը հնարավորություն է տալիս օտարերկրյա իրավասու մարմինների հետ ապահովելու արդյունավետ համագործակցություն՝ արժեթղթերի շուկայի օրենսդրության խախտումները

²² Մասնավորապես՝ հիպոտեկային վարկերի հասանելիության ընդլայնման նպատակով «Ազգային հիպոտեկային ընկերություն» ՎԿԿ ՓԲԸ-ն 2018 թ. ընթացքում իրականացրել է ծրագրային վարկերի ընդհանուր պայմանների փոփոխություններ՝ պարզեցնելով վարկավորման ընդհանուր պայմանները: Նշված փոփոխություններով **մինչև 30 տարեկան երիտասարդ մասնագետներին և չամուսնացած անձանց** հնարավորություն է ընձեռվել ստանալու հիպոտեկային վարկեր նորակառույց շենքերում բնակարան ձեռք բերելու համար՝ **7.5% կանխավճարով և մինչև 35 տարի մարման** ժամկետով: Այուս կողմից՝ **30 տարեկանից բարձր անձանց (ամուսնացածներ և չամուսնացածներ)** համար գործում է **կանխավճարի 10% հնարավորություն**, եթե դրվում է երկրորդ գույքը որպես գրավ կամ ձեռք է բերվում կանխավճարի ապահովագրություն:

2018 թվականի ընթացքում ՀՀ կառավարությունը ՀՀ կենտրոնական բանկի հետ համատեղ էական բարելավումներ է կատարել նաև «Երիտասարդ ընտանիքին՝ մատչելի բնակարան» պետական նպատակային ծրագրում: Մասնավորապես՝ նվազեցվել է վարկավորման առավելագույն տոկոսադրույքը, հանվել է շահառուներից յուրաքանչյուրի տարիքային սահմանափակումը և մնացել միայն ամուսինների գումարային տարիքի սահմանափակումը, որը 65-ի փոխարեն դարձել է 70 տարի, շահառուներին հնարավորություն է ընձեռվել ձեռք բերելու բնակարաններ անմիջապես կառուցապատողից (առաջնային շուկայից)՝ մատչելի պայմաններով (տարեկան առավելագույն տոկոսադրույքը 7.5% է, որը եկամտային հարկի վերադարձից հետո գրեթե հավասարվում է զրոյի), ներդրվել է հիպոտեկային ապահովագրության պարտուկտը, որի շնորհիվ ծրագրի շահառուները հնարավորություն են ստացել այդ ապահովագրությունը ձեռք բերելու դեպքում ավելի ցածր կանխավճարով, մասնավորապես՝ 7.5% և 10%, (համապատասխանաբար՝ առաջնային շուկայից և երկրորդային շուկայից) ձեռք բերելու բնակարաններ: 2019 թվականին ևս այս ծրագրում նախատեսվում են էական բարելավումներ:

կանխելու և բացահայտելու նպատակով՝ ստեղծելով ներդրողների շահերի պաշտպանության լրացուցիչ երաշխիքներ: 2018 թ. հունիսին Կենտրոնական բանկը դարձել է Կապիտալի շուկայի միջազգային ասոցիացիայի (ICMA) անդամ, որը լայն հնարավորություններ է ընձեռում կապիտալի շուկայում լավագույն չափորոշիչների ներդրման համար:

2018 թվականին Կենտրոնական բանկը նախաձեռնել է ֆորեքս գործարքների և լևերիջով այլ գործարքների հետ կապված ծառայություններ մատուցող միջնորդների կարգավորման գործընթաց: Դրա շրջանակում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց համար սահմանված լիցենզավորման և կարգավորման ռեժիմը տարածվել է նաև ֆորեքս շուկայում լևերիջով գործարքների հետ կապված ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց վրա: Ընդ որում, այդպիսի ծառայությունները թույլատրվել է մատուցել միայն պրոֆեսիոնալ հաճախորդներին, այսինքն՝ այն հաճախորդներին, ովքեր ունեն համապատասխան փորձ և գիտելիքներ այդ գործարքներից բխող ռիսկերը հասկանալու և ինքնուրույն ներդրումային որոշումներ կայացնելու համար: Կարգավորման նման մոտեցումը կստեղծի ֆորեքս գործարքների և լևերիջով այլ գործարքների հետ կապված ներդրողների շահերի պաշտպանության արդյունավետ մեխանիզմներ:

Կապիտալի շուկայի բարեփոխումների շրջանակներում 2019 թվականի ընթացքում աշխատանքներ կիրականացվեն պետական բաժնեմասերի մասնավորեցման ժամանակ ֆոնդային բորսայում աճուրդի միջոցով վաճառքի եղանակի խթանման ուղղությամբ՝ հանրության և մասնավոր ներդրողների համար հեռանկարային ընկերություններն ավելի հասանելի դարձնելու և զարգացման համար բարենպաստ պայմաններ ստեղծելու նպատակով: Միևնույն ժամանակ, մասնավոր ընկերությունների համար այլընտրանքային ֆինանսավորման աղբյուրները խթանելու, թափանցիկությունը բարձրացնելու և հանրության լայն շերտերին ընկերությունների բաժնետեր դառնալու հնարավորություն ստեղծելու նպատակով կձեռնարկվեն մասնավոր հատվածի ընկերությունների կողմից կապիտալի շուկայի գործիքների (բաժնետոմսեր, պարտատոմսեր) օգտագործմամբ ֆինանսավորման ներգրավման խրախուսման աշխատանքներ:

Ֆինանսական շուկաների զարգացումները հանգեցրել են կանոնների վրա հիմնված վերահսկողական մոդելից ռիսկերի վրա հիմնված և ապագային միտված վերահսկողության մոտեցման ներդրմանը: Իրականացվող բարեփոխումները նպատակաուղղված են վերահսկողական ռեսուրսների առավել օպտիմալ բաշխմանը և վերահսկողության գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը:

ՀՀ սպառողների շահերի պաշտպանության և այս ուղղությամբ վերահսկողության զարգացման հեռանկարները

Սպառողների շահերի պաշտպանության ոլորտում շարունակական են լինելու կարգավորման դաշտի զարգացմանն ուղղված աշխատանքները:

Տեխնոլոգիական զարգացումներին համահունչ՝ առցանց տրամադրվող ֆինանսական ծառայությունների համար նույնպես մշակվելու են սպառողների շահերը պաշտպանող կանոններ, ընթացակարգեր և ձևաչափեր:

Իրականացվելու են խոր վերլուծություններ սպառողներից ստացված բողոքների վերաբերյալ ԿԲ-ում առկա տեղեկատվական բազաների, Ֆինանսական համակարգի հաշտարարից և ֆինանսական կազմակերպություններից հավաքագրված տեղեկատվական բազաների հիման վրա: Ստացված արդյունքների միջոցով

հնարավոր կլինի վեր հանել սպառողների շահերի պաշտպանության ոլորտի համակարգային խնդիրները և մշակել թիրախային քաղաքականություն:

Շարունակական են լինելու գործարար վարվելակերպի՝ ռիսկերի վրա հիմնված վերահսկողության կիրարկմանն ուղղված միջոցառումները:

ՀՀ-ում ֆինանսական կրթման ազգային ռազմավարություն (ՖԿԱՌ) շրջանակում հետագա տարիներին շարունակվելու են տարբեր թիրախային խմբերի համար իրականացվող ծրագրերը: «Ֆինանսական կրթությունը դպրոցում» ծրագրի ներքո շարունակվելու են ուսուցիչների վերապատրաստումները ՀՀ ողջ տարածքում՝ մինչև 2021 թ. ներգրավելով մոտ 12000 ուսուցչի: «Ֆինանսական կրթությունը գյուղական համայնքներում» ծրագրի ներքո շարունակվելու են դասընթացները՝ ընդգրկելով նոր գյուղական համայնքներ: Շարունակվելու են նաև բնակչության տարբեր թիրախային խմբերի համար իրականացվող իրազեկման ծրագրերը: Բնակչության ֆինանսական ունակությունների մակարդակը գնահատելու նպատակով 2019 թ. իրականացվելու է «Ֆինանսական ունակությունների բարոմետր» հետազոտությունը՝ որի հիման վրա մշակվելու է ՖԿԱՌ-ի 2020-2024 թթ. գործողությունների ծրագիրը: Վերոնշյալ միջոցառումների և նոր ծրագրերի զարգացման և իրականացման նպատակով շարունակվելու է ակտիվ համագործակցությունը մասնավոր, պետական և հասարակական կազմակերպությունների հետ:

Հավելված 1. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ակտիվներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Արժույթ	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխությունը 31.12.17-31.12.16	31.03.18	Փոփոխությունը 31.03.18-31.12.17	30.06.18	Փոփոխությունը 30.06.18-31.03.18
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	66704719	62927868	69267383	10.1%	58114473	-16.1%	59507899	2.4%
	Ա	63960449	57483961	62361373	8.5%	61511300	-1.4%	70803874	15.1%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	324225627	325942801	377683029	15.9%	400163666	6.0%	356418680	-10.9%
	Ա	182845238	255785015	177022473	-30.8%	137919957	-22.1%	94085586	-31.8%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	26456542	41354673	54784329	32.5%	60987567	11.3%	63027002	3.3%
	Ա	181144654	120944233	167516944	38.5%	216916994	29.5%	209728536	-3.3%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	32468204	39730887	62585677	57.5%	60854942	-2.8%	68974754	13.3%
	Ա	9951280	15464146	24107243	55.9%	20716761	-14.1%	19560741	-5.6%
Պետական արժեթղթեր		253329656	427552994	487979686	14.1%	495482349	1.5%	476824405	-3.8%
Ռեպր համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	15495296	23391339	24291856	3.8%	25461738	4.8%	21765514	-14.5%
	Ա	2736	3064	13220344	431373.4%	10692937	-19.1%	10741495	0.5%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	188179078	318069245	305098200	-4.1%	313076433	2.6%	350245087	11.9%
	Ա	986798916	1097988400	1249632886	13.8%	1294645992	3.6%	1350912162	4.3%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	434705440	451700598	555489846	23.0%	599559991	7.9%	651060465	8.6%
	Ա	302813167	285311011	285023914	-0.1%	283712638	-0.5%	286945138	1.1%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	49489002	53278488	57407467	7.7%	34079178	-40.6%	38504566	13.0%
	Ա	48823246	113152354	64184969	-43.3%	53665374	-16.4%	63824325	18.9%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-75727235	-90375463	-82004610	-9.3%	-85864033	4.7%	-93859965	9.3%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	18407180	21519788	28154579	30.8%	26625668	-5.4%	27762514	4.3%
	Ա	48230560	55868810	48225308	-13.7%	49404948	2.4%	50780809	2.8%
Հիմնական միջոցներ		87566810	95130809	98354475	3.4%	96091040	-2.3%	97842191	1.8%
Այլ արժեթղթեր	Դ	27548444	27351688	38121336	39.4%	35192310	-7.7%	37703928	7.1%
	Ա	6156816	12451328	12504201	0.4%	16799511	34.4%	23391131	39.2%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	11782909	12538244	20066713	60.0%	16287748	-18.8%	16468601	1.1%
	Ա	16232697	7502210	8437703	12.5%	8286471	-1.8%	7830680	-5.5%
Այլ ակտիվներ		149489380	162458658	154474134	-4.9%	155568930	0.7%	161772719	4.0%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		3457080811	3994527150	4363991458	9.2%	4434335465	1.6%	4522622836	2.0%

Ցուցանիշներ	Լիժնայ	30.09.18	Փոփոխությունը 30.09.18-30.06.18	31.12.18	Փոփոխությունը 31.12.18-30.09.18	Փոփոխությունը 31.12.18-31.12.17	
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	64451414	8.3%	88119467	36.7%	18852084	27.2%
	Ա	67610623	-4.5%	70163652	3.8%	7802279	12.5%
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	374412101	5.0%	364122346	-2.7%	-13560683	-3.6%
	Ա	184593408	96.2%	244798172	32.6%	67775699	38.3%
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	38140472	-39.5%	34154450	-10.5%	-20629879	-37.7%
	Ա	245836050	17.2%	218634038	-11.1%	51117094	30.5%
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	76980043	11.6%	74356915	-3.4%	11771238	18.8%
	Ա	19710538	0.8%	25711719	30.4%	1604476	6.7%
Պետական արժեթղթեր		528544717	10.8%	549596131	4.0%	61616444	12.6%
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	22969369	5.5%	23750006	3.4%	-541850	-2.2%
	Ա	447678	-95.8%	0	-100.0%	-13220344	-100.0%
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	370102596	5.7%	400496270	8.2%	95398069	31.3%
	Ա	1331449063	-1.4%	1319295955	-0.9%	69663069	5.6%
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	707172373	8.6%	802708644	13.5%	247218798	44.5%
	Ա	285443482	-0.5%	289517867	1.4%	4493953	1.6%
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	49687756	29.0%	54660757	10.0%	-2746711	-4.8%
	Ա	68662049	7.6%	66248650	-3.5%	2063681	3.2%
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-107582328	14.6%	-87883303	-18.3%	-5878693	7.2%
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	30531967	10.0%	32877378	7.7%	4722799	16.8%
	Ա	52864714	4.1%	49170503	-7.0%	945195	2.0%
Հիմնական միջոցներ		98821761	1.0%	101184873	2.4%	2830399	2.9%
Այլ արժեթղթեր	Դ	39028207	3.5%	39239382	0.5%	1118046	2.9%
	Ա	26137976	11.7%	33367953	27.7%	20863751	166.9%
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	16129039	-2.1%	17221399	6.8%	-2845314	-14.2%
	Ա	9488985	21.2%	12293002	29.6%	3855299	45.7%
Այլ ակտիվներ		165642197	2.4%	162642749	-1.8%	8168615	5.3%
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		4767276249	5.4%	4986448973	4.6%	622457515	14.3%

Հավելված 1 (շարունակություն)

Պարտավորություններ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ		Այժմ	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխությունը 31.12.17-31.12.16	31.03.18	Փոփոխությունը 31.03.18-31.12.17	30.06.18	Փոփոխությունը 30.06.18-31.03.18
Բանկերի թղթակցային հաշիվները	Դ		2626454	8440341	2845202	-66.3%	2552854	-10.3%	2701678	5.8%
	Ա		12466336	24145523	6633064	-72.5%	11337448	70.9%	20924919	84.6%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ		384250266	408535074	408786262	0.1%	410467921	0.4%	457772051	11.5%
	Ա		551584126	494640562	501416502	1.4%	520796240	3.9%	556851560	6.9%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ	Դ		121027717	149711854	192412677	28.5%	186650745	-3.0%	183690742	-1.6%
	Ա		207121949	290000626	299515471	3.3%	288951599	-3.5%	259891231	-10.1%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	Դ		87644084	108067585	140115811	29.7%	137613801	-1.8%	142922971	3.9%
	Ա		134169937	134366872	168454022	25.4%	185698643	10.2%	186016639	0.2%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ		88871613	159645174	189203673	18.5%	191187224	1.0%	184702847	-3.4%
	Ա		193300401	251547964	229765566	-8.7%	225425989	-1.9%	230293341	2.2%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ		215736211	283050858	394555152	39.4%	416077165	5.5%	412092140	-1.0%
	Ա		741403154	801053009	850231154	6.1%	835037817	-1.8%	813727856	-2.6%
Պարտավորություններ ՀՀ կառավարության նկատմամբ	Դ		42013865	38852734	32032952	-17.6%	30772930	-3.9%	31431875	2.1%
	Ա		4947020	4497586	3785570	-15.8%	3823288	1.0%	3592900	-6.0%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	Դ		14255867	17432083	23194587	33.1%	21417446	-7.7%	21589245	0.8%
	Ա		20030336	24093966	21127431	-12.3%	19748924	-6.5%	22905774	16.0%
Այլ պարտավորություններ	Դ		54079492	77067556	88459718	14.8%	73972906	-16.4%	85371518	15.4%
	Ա		67502141	65802951	125989806	91.5%	37782844	-70.0%	43674033	15.6%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ			2943030970	3340952319	3678524620	10.1%	3718373680	1.1%	3797861908	2.1%
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ			364121379	458005247	463716670	1.2%	478143334	3.1%	481143334	0.6%
Գլխավոր պահուստ			30671613	31927022	33386620	4.6%	33386619	0.0%	38528398	15.4%
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր			0	0	0					
Զբաղիված շահույթ	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի		-20356731	31659531	40412056	27.6%	14723164	-63.6%	29460650	100.1%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի		122137908	87913386	93719676	6.6%	136994219	46.2%	126632004	-7.6%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ			514049841	653590549	685466839	4.9%	715961785	4.4%	724760928	1.2%

Ցուցանիշներ	Արժույթ	30.09.18	Փոփոխությունը 30.09.18-30.06.18	31.12.18	Փոփոխությունը 31.12.18-30.09.18	Փոփոխությունը 31.12.18-31.12.17	
Բանկերի թղթակցային հաշիվները	Դ	3178366	17.6%	2663439	-16.2%	-181763	-6.4%
	Ա	18613142	-11.0%	12786849	-31.3%	6153785	92.8%
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	526171102	14.9%	568870898	8.1%	160084636	39.2%
	Ա	535168680	-3.9%	533285898	-0.4%	31869395	6.4%
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ	Դ	194365302	5.8%	209793343	7.9%	17380666	9.0%
	Ա	383101342	47.4%	414820032	8.3%	115304561	38.5%
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	Դ	151502251	6.0%	173147547	14.3%	33031736	23.6%
	Ա	199048964	7.0%	210660644	5.8%	42206622	25.1%
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	165862962	-10.2%	166506877	0.4%	-22696796	-12.0%
	Ա	229824040	-0.2%	231731617	0.8%	1966051	0.9%
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	435786405	5.7%	464371910	6.6%	69816758	17.7%
	Ա	829206620	1.9%	857291824	3.4%	7060670	0.8%
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ	Դ	30217253	-3.9%	30467120	0.8%	-1565832	-4.9%
	Ա	3600524	0.2%	3378240	-6.2%	-407330	-10.8%
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	Դ	24292838	12.5%	23993753	-1.2%	799166	3.4%
	Ա	20588185	-10.1%	22543651	9.5%	1416220	6.7%
Այլ պարտավորություններ	Դ	93326308	9.3%	132342231	41.8%	43882513	49.6%
	Ա	42703915	-2.2%	179169936	319.6%	53180130	42.2%
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ		4028956907	6.1%	4237825809	5.2%	559301189	15.2%
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		481143333	0.0%	505091490	5.0%	41374820	8.9%
Գլխավոր պահուստ		48528397	26.0%	45870976	-5.5%	12484357	37.4%
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր							
Զբաղիչված շահույթ	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	42908693	45.6%	37467428	-12.7%	-2944628	-7.3%
	Նախորդ ժամանակաշրջանի	113372587	-10.5%	109883981	-3.1%	16164305	17.2%
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		738319343	1.9%	748623164	1.4%	63156325	9.2%

Դ - ՀՀ դրամ

Ա – Արտարժույթ

Հավելված 2. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքի միտումները (%)

Ակտիվներ

Ցուցանիշներ	Լրմայթ	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխությունը 31.12.17-31.12.16	31.03.18	Փոփոխությունը 31.03.18-31.12.17	30.06.18	Փոփոխությունը 30.06.18-31.03.18	30.09.18	Փոփոխությունը 30.09.18-30.06.18	31.12.18	Փոփոխությունը 31.12.18-30.09.18	Փոփոխությունը 31.12.18-31.12.17
Կանխիկ դրամական միջոցներ	Դ	1.9	1.6	1.6	0.0	1.3	-0.3	1.3	0.0	1.4	0.0	1.8	0.4	0.2
	Ա	1.9	1.4	1.4	0.0	1.4	-0.1	1.6	0.2	1.4	-0.1	1.4	0.0	0.0
Թղթակցային հաշիվներ ԿԲ-ում և այլ պահանջներ ԿԲ նկատմամբ	Դ	9.4	8.2	8.7	0.5	9.0	0.3	7.9	-1.1	7.9	0.0	7.3	-0.6	-1.4
	Ա	5.3	6.4	4.1	-2.3	3.1	-1.0	2.1	-1.0	3.9	1.8	4.9	1.0	0.9
Թղթակցային հաշիվներ բանկերում և այլ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	Դ	0.8	1.0	1.3	0.2	1.4	0.1	1.4	0.0	0.8	-0.6	0.7	-0.1	-0.6
	Ա	5.2	3.0	3.8	0.8	4.9	1.0	4.6	-0.2	5.2	0.5	4.4	-0.8	0.5
Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	0.9	1.0	1.4	0.4	1.4	-0.1	1.5	0.2	1.6	0.1	1.5	-0.1	0.1
	Ա	0.3	0.4	0.6	0.2	0.5	-0.1	0.4	0.0	0.4	0.0	0.5	0.1	0.0
Պետական արժեթղթեր		7.3	10.7	11.2	0.5	11.1	-0.1	10.5	-0.5	11.1	0.5	11.0	-0.1	-0.2
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց միջբանկային ռեպոների)	Դ	0.4	0.6	0.6	0.0	0.6	0.0	0.5	-0.1	0.5	0.0	0.5	0.0	-0.1
	Ա	0.0	0.0	0.3	0.3	0.2	-0.1	0.2	0.0	0.0	-0.2	0.0	0.0	-0.3
Վարկեր իրավաբանական անձանց	Դ	5.4	8.0	7.0	-1.0	7.0	0.0	7.7	0.7	7.8	0.0	8.0	0.3	1.0
	Ա	28.5	27.5	28.6	1.1	29.0	0.3	29.9	0.9	27.9	-1.9	26.5	-1.5	-2.2
Վարկեր ֆիզիկական անձանց	Դ	12.6	11.3	12.7	1.4	13.4	0.7	14.4	1.0	14.8	0.4	16.1	1.3	3.4
	Ա	8.8	7.1	6.5	-0.6	6.3	-0.2	6.3	0.0	6.0	-0.4	5.8	-0.2	-0.7
Վարկեր բանկի հետ կապված անձանց և աշխատակիցներին	Դ	1.4	1.3	1.3	0.0	0.8	-0.6	0.9	0.1	1.0	0.2	1.1	0.1	-0.2
	Ա	1.4	2.8	1.5	-1.4	1.2	-0.3	1.4	0.2	1.4	0.0	1.3	-0.1	-0.1
Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ		-2.2	-2.3	-1.9	0.4	-1.9	0.0	-2.1	-0.2	-2.3	-0.2	-1.8	0.5	0.1
Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	Դ	0.5	0.5	0.6	0.1	0.6	0.0	0.6	0.0	0.6	0.0	0.7	0.0	0.0
	Ա	1.4	1.4	1.1	-0.3	1.1	0.0	1.1	0.0	1.1	0.0	1.0	-0.1	-0.1
Հիմնական միջոցներ		2.5	2.4	2.3	-0.1	2.1	-0.1	2.2	0.0	2.1	-0.1	2.0	0.0	-0.2
Այլ արժեթղթեր	Դ	0.8	0.7	0.9	0.2	0.8	-0.1	0.8	0.0	0.8	0.0	0.8	0.0	-0.1
	Ա	0.2	0.3	0.3	0.0	0.4	0.1	0.5	0.1	0.5	0.0	0.7	0.1	0.4
Լիզինգ, ֆակտորինգ (առանց միջբանկային լիզինգի և ֆակտորինգի)	Դ	0.3	0.3	0.5	0.1	0.4	-0.1	0.4	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	-0.1
	Ա	0.5	0.2	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.2	0.0	0.1
Այլ ակտիվներ		4.8	4.7	4.4	-0.3	4.3	-0.1	4.3	0.0	4.0	-0.3	3.7	-0.2	-0.7
Հաշվեկշռային ընդհանուր ակտիվներ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	0.0

Պատկերներ

Ցուցանիշներ	Այժմ	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխությունը 31.12.17-31.12.16	31.03.18	Փոփոխությունը 31.03.18-31.12.17	30.06.18	Փոփոխությունը 30.06.18-31.03.18	30.09.18	Փոփոխությունը 30.09.18-30.06.18	31.12.18	Փոփոխությունը 31.12.18-30.09.18	Փոփոխությունը 31.12.18-31.12.17
Բանկերի թղթակցային հաշիվները	Դ	0.1	0.3	0.1	-0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0
	Ա	0.4	0.7	0.2	-0.5	0.3	0.1	0.6	0.2	0.5	-0.1	0.3	-0.2	0.1
Այլ պարտավորություններ բանկերի (ներառյալ՝ ԿԲ) և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	Դ	13.1	12.2	11.1	-1.1	11.0	-0.1	12.1	1.0	13.1	1.0	13.4	0.4	2.3
	Ա	18.7	14.8	13.6	-1.2	14.0	0.4	14.7	0.7	13.3	-1.4	12.6	-0.7	-1.0
Ցպահանջ պարտավորություններ իրավաբանական անձանց նկատմամբ	Դ	4.1	4.5	5.2	0.7	5.0	-0.2	4.8	-0.2	4.8	0.0	5.0	0.1	-0.3
	Ա	7.0	8.7	8.1	-0.5	7.8	-0.4	6.8	-0.9	9.5	2.7	9.8	0.3	1.6
Ցպահանջ պարտավորություններ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	Դ	3.0	3.2	3.8	0.6	3.7	-0.1	3.8	0.1	3.8	0.0	4.1	0.3	0.3
	Ա	4.6	4.0	4.6	0.6	5.0	0.4	4.9	-0.1	4.9	0.0	5.0	0.0	0.4
Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	3.0	4.8	5.1	0.4	5.1	0.0	4.9	-0.3	4.1	-0.7	3.9	-0.2	-1.2
	Ա	6.6	7.5	6.2	-1.3	6.1	-0.2	6.1	0.0	5.7	-0.4	5.5	-0.2	-0.8
Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդներ	Դ	7.3	8.5	10.7	2.3	11.2	0.5	10.9	-0.3	10.8	0.0	11.0	0.1	0.2
	Ա	25.2	24.0	23.1	-0.9	22.5	-0.7	21.4	-1.0	20.6	-0.8	20.2	-0.4	-2.9
Պարտավորություններ ՀՀ Կառավարության նկատմամբ	Դ	1.4	1.2	0.9	-0.3	0.8	0.0	0.8	0.0	0.8	-0.1	0.7	0.0	-0.2
	Ա	0.2	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0
Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	Դ	0.5	0.5	0.6	0.1	0.6	-0.1	0.6	0.0	0.6	0.0	0.6	0.0	-0.1
	Ա	0.7	0.7	0.6	-0.1	0.5	0.0	0.6	0.1	0.5	-0.1	0.5	0.0	0.0
Այլ պարտավորություններ	Դ	1.8	2.3	2.4	0.1	2.0	-0.4	2.2	0.3	2.3	0.1	3.1	0.8	0.7
	Ա	2.3	2.0	3.4	1.5	1.0	-2.4	1.1	0.1	1.1	-0.1	4.2	3.2	0.8
Հաշվեկշռային ընդհանուր պարտավորություններ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	0.0
Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		70.8	70.1	67.6	-2.4	66.8	-0.9	66.4	-0.4	65.2	-1.2	67.5	2.3	-0.2
Գլխավոր պահուստ		6.0	4.9	4.9	0.0	4.7	-0.2	5.3	0.7	6.6	1.3	6.1	-0.4	1.3
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Զբաղիչական շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	-4.0	4.8	5.9	1.1	2.1	-3.8	4.1	2.0	5.8	1.7	5.0	-0.8	-0.9
	Նախորդ ժամանակաշրջանի	23.8	13.5	13.7	0.2	19.1	5.5	17.5	-1.7	15.4	-2.1	14.7	-0.7	1.0
Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	100.0	x	0.0

Դ - ՀՀ դրամ

Ա – Արտարժույթ

Հավելված 3. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի նորմատիվային կապիտալի հաշիվների փոփոխությունը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Մեծությունը ժամանակաշրջանի սկզբին	Փոփոխություն ժամանակաշրջանի ընթացքում	Մեծությունը ժամանակաշրջանի վերջին
Ընդհանուր կապիտալ	684147342	39050397	723197739
Հիմնական կապիտալ	564251620	52101066	616352686
Սովորական բաժնետոմսեր + էմիսիոն եկամուտ - զեղչ	456965637	38374820	495340457
Ծանուցում. Իրացված բաժնետոմսերի քանակ (հատ)	215967071	1522012	217489083
Գլխավոր պահուստ	33386619	12440042	45826661
Չբաշխված շահույթ՝ Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված սահմանաչափով	134938084	12681710	147619794
Հիմնական կապիտալից նվազեցվող զուևարներ, այդ թվում՝	67789753	14395506	82185258
Երկարաժամկետ ստորադաս փոխատվություններ	0	241875	241875
Բանկի կողմից հետ գնված սեփական բաժնետոմսեր	0	0	0
Գրավի առարկայի տնօրինման արդյունքում բանկի սեփականությանն անցած բաժնետոմսեր ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի 2-րդ ենթակետի «ե» պարբերության	649378	-60	649318
Ոչ նյութական ակտիվներ ըստ կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի 2-րդ ենթակետի «գ» պարբերության	9621911	7171711	16793622
Այլ բանկերի, վարկային կազմակերպությունների և «Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված այլ անձանց» կանոնադրական կապիտալներում ներդրումներ	2787054	1907222	4694276
Նյութական ակտիվներ ըստ կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի 2-րդ ենթակետի «դ» պարբերության	46504075	2714507	49218582
Բանկի կողմից վարձակալված հիմնական միջոցների վրա կատարված կապիտալ ներդրումներ	6554972	1031761	7586733
Այլ առևտրային կազմակերպության կանոնադրական կապիտալում կատարված ներդրումներ՝ ըստ Կանոնակարգ 2-ի 28.1-րդ կետի	50210	0	50210
Հետաձգված հարկային ակտիվների և հետաձգված հարկային պարտավորությունների դրական տարբերություն	1622153	173532	1795685
Լրացուցիչ կապիտալ	119895722	-13050669	106845053
Բանկի գործունեության համար օգտագործվող նյութական ակտիվների վերագնահատման պահուստ ըստ կանոնակարգ 2-ի 28.2-րդ կետի «ա» ենթակետի	24126557	-1956514	22170043
Հաշվեկշռի միավորման ընթացքում առաջացած արտարժույթային տարբերությունների պահուստ	0	0	0
Բանկի կողմից ներգրավված երկարաժամկետ ստորադաս փոխառություններ ըստ կանոնակարգ 2-ի 28.2-րդ կետի «ե» ենթակետի	77898894	-6934316	70964578
Այլ պահուստներ «բացի Կանոնակարգ 2-ով նախատեսված բացառությունների»	27852689	-5552810	22299880

Հավելված 4. ՀՀ բանկային համակարգի կանոնադրական կապիտալում ոչ ռեզիդենտների մասնակցությունը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.12.15	Փոփոխությունը 31.12.16-31.12.15	31.12.16	Փոփոխությունը 31.12.17-31.12.16	31.12.17	Փոփոխությունը 31.12.18-31.12.17	31.12.18
Կանոնադրական կապիտալը <i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	336828816	72210796	409039612	14684802	423724414	32194714	455919128
այդ թվում ոչ ռեզիդենտներ <i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	227931352	25819212	253750565	8034872	261785437	24711687	286497123
ոչ ռեզիդենտների տես. կշիռը (%)	67.67	-5.6	62.04	-0.25	61.78	1.06	62.84

Հավելված 5. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի եկամուտները և ծախսերը
հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխությունը 31.12.17-31.12.16	31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18	Փոփոխությունը 31.12.18-31.12.17
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Թղթակցային հաշիվներից	180034	107191	237187	121.3%	49726	110113	208152	338511	42.7%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկում տեղաբաշխված միջոցներից	232405	742260	1171677	57.9%	438665	851013	880524	913106	-22.1%
Առևտրային բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված միջոցներից ստացված տոկոսներ	4090447	2951806	2233260	-24.3%	880553	1892735	2951394	4052416	81.5%
Տնտեսությանը տրված վարկերից	200647592	197863759	211971276	7.1%	51637696	106315388	162768683	220340914	3.9%
Օվերդրաֆտից ստացված տոկոսներ	33711040	33878646	33614416	-0.8%	8527804	17095531	26289376	35496575	5.6%
Վարկային քարտերից ստացված տոկոսներ	22595886	20269021	22478081	10.9%	5679445	11391242	16999462	23882509	6.2%
Պետական արժեթղթերից ստացված տոկոսներ	24767996	32115374	42545729	32.5%	10727650	20952879	31503600	42715693	0.4%
Ռեպո համաձայնագրերից	5242927	7394325	7561837	2.3%	2215550	4183385	6255081	8128290	7.5%
Այլ տոկոսային եկամուտներ	12406916	16714652	18354722	9.8%	255364	563757	932939	1215703	-93.4%
Ընդամենը տոկոսային եկամուտներ	303875243	312037035	340168185	9.0%	83825780	169944835	259058749	351416095	3.3%

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Թղթակցային հաշիվների դիմաց վճարված տոկոսներ	174918	234528	148939	-36.5%	61267	138361	212479	303784	104.0%
Բանկային հաշիվների ու ցապահանջ ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	5028661	5184548	6313237	21.8%	1734662	3304860	4927063	6688259	5.9%
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	25332772	10461283	7414642	-29.1%	1903496	4048794	6838723	10597046	42.9%
Ռեպո համաձայնագրերի դիմաց	615739	2846457	2824614	-0.8%	674459	1289586	1894938	2596634	-8.1%
Առևտրային բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	41824858	42026954	44126739	5.0%	9854429	20424648	31345641	42320159	-4.1%
Ժամկետային ավանդների դիմաց վճարված տոկոսներ	95608944	107650612	118606200	10.2%	27950558	55316664	82754492	110430139	-6.9%
Միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված միջոցների դիմաց վճարված տոկոսներ	11432956	13328086	12007156	-9.9%	2875738	5690893	8634941	11796696	-1.8%
Տոկոսային ծախսեր ավանդների ապահովագրության դիմաց	1956592	2701700	3930896	45.5%	1055705	1983015	2913737	3883814	-1.2%
Այլ տոկոսային ծախսեր	6697193	8394222	10127457	20.6%	357885	780146	1161693	1365218	-86.5%
Ընդամենը տոկոսային ծախսեր	188672633	192828390	205499880	6.6%	48982613	98219413	148890012	201426988	-2.0%
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	115202610	119208644	134668305	13.0%	34843167	71725422	110168738	149989107	11.4%
Ստացված միջնորդավճարներ	39714112	41417659	47446526	14.6%	12857356	26891791	42565639	61324718	29.3%
Երաշխիքներից, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից ստացված եկամուտներ	2259269	2201813	2321837	5.5%	707445	1268938	1785753	2537682	9.3%
Ածանցյալ գործիքներից զուտ եկամուտներ	-1794400	302894	-1720884	-668.1%	-801770	1157011	1022119	2303062	-233.8%
Ֆակտորինգից ստացված զուտ եկամուտներ	3764833	4210941	3026749	-28.1%	820170	1538244	2251306	2974603	-1.7%
Այլ կազմակերպություններում ներդրումներից ստացված եկամուտներ	99045	15382	88808	477.4%	14060	247618	444124	696842	684.7%
Արժեթղթերի վաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	244654	661427	1597733	141.6%	1456398	2805557	4021557	4485304	180.7%
Արտարժույթի առուվաճառքից ստացված զուտ եկամուտներ	17580074	15884150	17090159	7.6%	4079935	8836409	13711310	19477608	14.0%
Արտարժույթի վերազմահատումից ստացված դրական (բացասական) փոխարժեքային տարբերություն	2033954	648457	2671720	312.0%	1109060	-864855	-233214	-1103145	-141.3%
Հիմնական միջոցների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	72753	196321	-504284	-356.9%	-346831	-298474	-330913	-280056	-44.5%
Հիմնական միջոցների վերազմահատումից ստացված զուտ եկամուտներ	14132	-127075	77181	-160.7%	0	0	0	-250703	-424.8%
Ստացված տույժեր, տուգանքներ	23493079	23547814	18670326	-20.7%	3290542	7272417	10526265	14315102	-23.3%
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	5897148	6140557	9702140	58.0%	787483	3197854	5427846	6716521	-30.8%
Ընդամենը ոչ տոկոսային եկամուտներ	93378653	95100339	100468011	5.6%	25165423	53793395	83653587	116557829	16.0%
Հաշվարկված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ (տրված այլ փոխհատուցումներ և սոցիալական պահանջների ֆինանսավորում)	55505831	56303359	60640754	7.7%	15807272	32248655	47895302	67257844	10.9%
Գործուղման ծախսեր	637280	718085	935700	30.3%	152957	425324	621749	1021200	9.1%

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Հատկացումներ Հայաստանի Հանրապետության սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին	17682	18965	16502	-13.0%	4010	8430	12830	17402	5.5%
Հարկեր, տուրքեր և այլ պարտադիր վճարներ	3559408	3122843	3092119	-1.0%	625271	1691419	2474765	3552583	14.9%
Ամորտիզացիոն մասհանումներ	12540579	12086749	12672385	4.8%	3084178	6276218	9294024	12470382	-1.6%
Բանկի շենքի և այլ հիմնական միջոցների վարձակալության վճար	7250151	7488552	7141476	-4.6%	2146328	4303740	6555543	8726362	22.2%
Գովազդային, ներկայացուցչական ծախսեր	4111988	4114002	4519060	9.8%	998408	2253539	3501480	5370362	18.8%
Գրասենյակային և տպագրական ծախսեր	1177061	1063386	1010904	-4.9%	250157	531882	768080	1314497	30.0%
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	1453101	1249550	1300827	4.1%	290097	555939	851923	1439487	10.7%
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	2142987	2140509	2346001	9.6%	685972	1261021	1899906	3152562	34.4%
Տրանսպորտային ծախսեր	594379	532033	564385	6.1%	131005	281531	437674	633455	12.2%
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	2029718	1878332	1882989	0.2%	486817	952536	1503919	2020669	7.3%
Վճարված տույժեր, տուգանքներ	347392	89645	125250	39.7%	81881	90557	135851	190342	52.0%
Ուսուցման ծախսեր	234039	172739	290907	68.4%	71933	187557	270158	502434	72.7%
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	25417847	27685549	34683403	25.3%	15945289	20181660	1037452	31092794	-10.4%
Ընդամենը ոչ տոկոսային ծախսեր	117019443	118664297	131222662	10.6%	44721289	79173268	112838844	156127201	19.0%
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	-23640790	-23563958	-30754651	30.5%	-19555866	-25379873	-29185256	-39569372	28.7%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնա- րավոր կորուստների ընդհանուր պահուստին	40000220	55018286	89922959	63.4%	14909702	30889672	45813875	63132815	-29.8%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների հատուկ պահուստին	373179588	363148909	411577302	13.3%	60820192	56375150	93959019	156351389	-62.0%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստին	118504	265048	770588	190.7%	30596	140475	342032	420538	-45.4%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներին	7738212	7983534	11064117	38.6%	2126160	4471743	6748188	10231904	-7.5%
Ընդամենը հատկացումներ	421036524	426415776	513334966	20.4%	77886650	91877040	146863115	230136646	-55.2%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարավոր կորուստների ընդհանուր պահուստից	47201958	58232230	91875479	57.8%	13802898	28179461	42484382	58293237	-36.6%
Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի հնարա- վոր կորուստների ընդհանուր պահուստից	258173626	303704374	358844408	18.2%	61639304	46319157	66855490	106176251	-70.4%
Արժեթղթերի հնարավոր կորուստների պահուստից	65816	46889	596916	1173.0%	87246	127757	347462	482698	-19.1%
Բանկային երաշխիքների և այլ պայմանական պարտավորությունների պահուստներից	7815686	7363280	9814030	33.3%	2412436	4829447	6879710	9827506	0.1%
Ընդամենը վերադարձ	313257086	369346773	461130833	24.9%	77941884	79455822	116567044	174779692	-62.1%
Զուտ մասհանումներ	107779438	57069003	52204133	-8.5%	-55234	12421218	30296071	55356954	6.0%
Շահույթ մինչև հարկվելը	-16217618	38575683	51709521	34.0%	15342535	33924331	50687410	55062781	6.5%
Շահութահարկ	4491227	6904856	11490688	66.4%	3206608	7064759	10267208	16476111	43.4%
Զուտ շահույթ	-20708845	31670827	40218833	27.0%	12135927	26859572	40420202	38586670	-4.1%
Հաշվարկված շահաբաժիններ	0	160050	0	0.0%	0	0	126575	232438	100.0%
Զբաղիված շահույթ	-20708845	31510777	40218833	27.6%	12135927	26859572	40293627	38354232	-4.6%

Հավելված 6. ՀՀ բանկային համակարգի շահութաբերությունն ըստ ակտիվների և շահութաբերությունն ըստ կապիտալի¹

%

Ցուցանիշներ	2014	2015	2016	2017	2018
Շահութաբերությունն ըստ ակտիվների					
Բանկային համակարգ	0.7	-0.6	0.9	1.1	0.8
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	0.5	0.0	0.2	0.2	0.4
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	3.1	2.4	3.5	3.8	4.1
Շահութաբերությունն ըստ կապիտալի					
Բանկային համակարգ	4.5	-4.3	5.7	6.0	5.3
Նվազագույն (շահութաբեր բանկերի)	0.7	0.1	0.2	0.9	2.4
Առավելագույն (շահութաբեր բանկերի)	18.7	14.9	20.3	16.1	18.7

¹ Օգտագործված է նորմատիվային կապիտալը:

Հավելված 7. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները ¹

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2016					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	223877370	304298949	710981663	1222440202	934859033	1526739151
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	44678889	132425382	109577383	30090197	154256272	162515579
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	179198481	171873567	601404280	1192350005	780602761	1364223572
3.1. արդյունաբերություն	4767709	68088580	58107126	290726181	62874835	358814761
հանքագործական	0	6467533	2167765	40631810	2167765	47099343
էներգետիկա	2775030	51626582	24470145	107137314	27245175	158763896
սննդամթերք	1175122	4749550	19275721	75581233	20450843	80330783
թեթև	156021	640859	3364246	8150177	3520267	8791036
քիմիական	0	0	302975	13912892	302975	13912892
շինանյութերի	444677	730624	3347079	20686236	3791756	21416860
թանկարժեք իրեր	0	12098	1371222	1963093	1371222	1975191
մետալուրգիա	0	1847683	0	4423401	0	6271084
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	21608	485392	1385469	3414305	1407077	3899697
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	195251	1528259	2422504	14825720	2617755	16353979
3.2. գյուղատնտեսություն	504120	6967826	45208854	75785563	45712974	82753389
3.3. շինարարություն	4101445	3087855	9658423	85965218	13759868	89053073
3.4. տրանսպորտ և կապ	5477809	1942974	15574443	51701692	21052252	53644666
3.5. առևտուր	3845651	52985208	50423804	228563737	54269455	281548945
3.6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1359627	146551	30552061	158237513	31911688	158384064
3.7. ֆինանսական հատված	69386945	14317646	3474191	9646160	72861136	23963806
3.8. սպառողական վարկեր	58531171	4020931	276413692	95257390	334944863	99278321
3.9. հիփոթեքային վարկեր	171177	87913	88834863	94594828	89006040	94682741
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	31052827	20228083	23156823	101871723	54209650	122099806

¹ Տվյալները ներկայացված են մայր գումարի մնացորդով:

Հավելված 7 (շարունակություն)

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2017					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	245739652	369731513	832460218	1325815444	1078199870	1695546957
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	20519807	100663142	43865482	36532227	64385289	137195369
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	225219845	269068371	788594736	1289283217	1013814581	1558351588
3.1. արդյունաբերություն	9494106	59181483	71048218	315485920	80542324	374667403
հանքագործական	0	3686676	148701	62904210	148701	66590886
էներգետիկա	4233393	44393360	27311234	115469146	31544627	159862506
սննդամթերք	3230616	8176995	18212992	82201712	21443608	90378707
թեթև	1047012	201714	3126582	8105593	4173594	8307307
քիմիական	1739	0	11309121	2263180	11310860	2263180
շինանյութերի	469291	1407345	4445051	20819413	4914342	22226758
թանկարժեք իրեր	1389	16154	1313976	1575964	1315365	1592118
մետալուրգիա	0	354845	10459	1090908	10459	1445753
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	24860	33888	1768451	1425404	1793311	1459292
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	485806	910506	3401651	19630390	3887457	20540896
3.2. գյուղատնտեսություն	1025656	6447593	52457001	63382215	53482657	69829808
3.3. շինարարություն	13058899	24432452	13061489	93225047	26120388	117657499
3.4. տրանսպորտ և կապ	3044133	1026876	10328334	54245722	13372467	55272598
3.5. առևտուր	7869300	77712095	58557611	275437261	66426911	353149356
3.6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	515435	1189359	46072202	169623484	46587637	170812843
3.7. ֆինանսական հատված	111600628	69921502	5723640	11350955	117324268	81272457
3.8. սպառողական վարկեր	53986450	4084076	353817290	99503544	407803740	103587620
3.9. հիփոթեքային վարկեր	17273	44824	111158067	97817028	111175340	97861852
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	24607965	25028111	66370884	109212041	90978849	134240152

Հավելված 7 (շարունակություն)

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2018					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժութային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	260931152	356072295	1147885066	1438190795	1408816218	1794263090
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժութային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	2182918	124390383	43371853	77782354	45554771	202172737
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժութային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	258748234	231681912	1104513213	1360408441	1363261447	1592090353
3.1. արդյունաբերություն	10788041	56760593	93077121	356820644	103865162	413581237
հանքագործական	459720	11298388	633233	89194185	1092953	100492573
էներգետիկա	3448072	32694336	31119997	114948531	34568069	147642867
սննդամթերք	4988734	9355909	18279239	81831612	23267973	91187521
թեթև	341296	428304	5407826	12475121	5749122	12903425
քիմիական	0	0	11334506	2129176	11334506	2129176
շինանյութերի	480474	1842278	19159741	24523184	19640215	26365462
թանկարժեք իրեր	600	14513	59166	1501124	59766	1515637
մետալուրգիա	0	0	35919	1054839	35919	1054839
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	27785	370790	1691421	1128457	1719206	1499247
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	1041360	756075	5356073	28034415	6397433	28790490
3.2. գյուղատնտեսություն	875451	5331181	70065039	51715675	70940490	57046856
3.3. շինարարություն	14996937	23528979	23409623	99223632	38406560	122752611
3.4. տրանսպորտ և կապ	10733881	10991047	12064495	69153757	22798376	80144804
3.5. առևտուր	18722494	63516643	77031955	281806817	95754449	345323460
3.6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2291536	5876108	56132072	171962004	58423608	177838112
3.7. ֆինանսական հատված	95458119	45680138	9812000	21777179	105270119	67457317
3.8. սպառողական վարկեր	52478678	10298054	540531210	97814804	593009888	108112858
3.9. հիփոթեքային վարկեր	22137	3269	149956173	105227785	149978310	105231054
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	52380960	9695900	72433525	104906144	124814485	114602044

Հավելված 8. ՀՀ բանկային համակարգի վարկային ներդրումները (տեսակարար կշիռն ընդամենը վարկային ներդրումներում)

%

Ցուցանիշներ	2016					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	9.1	12.4	28.9	49.7	38.0	62.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	1.8	5.4	4.5	1.2	6.3	6.6
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	7.3	7.0	24.4	48.4	31.7	55.4
3.1. արդյունաբերություն	0.2	2.8	2.4	11.8	2.6	14.6
հանքագործական	0.0	0.3	0.1	1.7	0.1	1.9
էներգետիկա	0.1	2.1	1.0	4.4	1.1	6.4
սննդամթերք	0.0	0.2	0.8	3.1	0.8	3.3
թեթև	0.0	0.0	0.1	0.3	0.1	0.4
քիմիական	0.0	0.0	0.0	0.6	0.0	0.6
շինանյութերի	0.0	0.0	0.1	0.8	0.2	0.9
թանկարժեք իրեր	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
մետալուրգիա	0.0	0.1	0.0	0.2	0.0	0.3
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.1	0.1	0.6	0.1	0.7
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	0.3	1.8	3.1	1.9	3.4
3.3. շինարարություն	0.2	0.1	0.4	3.5	0.6	3.6
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.2	0.1	0.6	2.1	0.9	2.2
3.5. առևտուր	0.2	2.2	2.0	9.3	2.2	11.4
3.6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.0	1.2	6.4	1.3	6.4
3.7. ֆինանսական հատված	2.8	0.6	0.1	0.4	3.0	1.0
3.8. սպառողական վարկեր	2.4	0.2	11.2	3.9	13.6	4.0
3.9. հիփոթեքային վարկեր	0.0	0.0	3.6	3.8	3.6	3.8
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1.3	0.8	0.9	4.1	2.2	5.0

Հավելված 8 (շարունակություն)

%

Ցուցանիշներ	2017					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	8.9	13.3	30.0	47.8	38.9	61.1
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	0.7	3.6	1.6	1.3	2.3	4.9
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժուքային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	8.1	9.7	28.4	46.5	36.6	56.2
3.1. արդյունաբերություն	0.3	2.1	2.6	11.4	2.9	13.5
հանքագործական	0.0	0.1	0.0	2.3	0.0	2.4
էներգետիկա	0.2	1.6	1.0	4.2	1.1	5.8
սննդամթերք	0.1	0.3	0.7	3.0	0.8	3.3
թեթև	0.0	0.0	0.1	0.3	0.2	0.3
քիմիական	0.0	0.0	0.4	0.1	0.4	0.1
շինանյութերի	0.0	0.1	0.2	0.8	0.2	0.8
թանկարժեք իրեր	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1
մետալուրգիա	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.0	0.1	0.7	0.1	0.7
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	0.2	1.9	2.3	1.9	2.5
3.3. շինարարություն	0.5	0.9	0.5	3.4	0.9	4.2
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.1	0.0	0.4	2.0	0.5	2.0
3.5. առևտուր	0.3	2.8	2.1	9.9	2.4	12.7
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.0	0.0	1.7	6.1	1.7	6.2
3.7. ֆինանսական հատված	4.0	2.5	0.2	0.4	4.2	2.9
3.8. սպառողական վարկեր	1.9	0.1	12.8	3.6	14.7	3.7
3.9. հիպոտեկային վարկեր	0.0	0.0	4.0	3.5	4.0	3.5
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	0.9	0.9	2.4	3.9	3.3	4.8

Հավելված 8 (շարունակություն)

%

Ցուցանիշներ	2018					
	Մինչև 1 տարի		1 տարուց ավելի		Ընդամենը	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
1. Ընդամենը վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժույթային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր (2+3)	8.1	11.1	35.8	44.9	44.0	56.0
2. Ոչ ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժույթային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	0.1	3.9	1.4	2.4	1.4	6.3
3. Ռեզիդենտներին տրված վարկեր, ավանդներ, ֆակտորինգ, լիզինգ, արժույթային սվոպ, ռեպո համաձայնագրեր	8.1	7.2	34.5	42.5	42.6	49.7
3.1. արդյունաբերություն	0.3	1.8	2.9	11.1	3.2	12.9
հանքագործական	0.0	0.4	0.0	2.8	0.0	3.1
էներգետիկա	0.1	1.0	1.0	3.6	1.1	4.6
սննդամթերք	0.2	0.3	0.6	2.6	0.7	2.8
թեթև	0.0	0.0	0.2	0.4	0.2	0.4
քիմիական	0.0	0.0	0.4	0.1	0.4	0.1
շինանյութերի	0.0	0.1	0.6	0.8	0.6	0.8
թանկարժեք իրեր	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
մետալուրգիա	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.0	0.0	0.2	0.9	0.2	0.9
3.2. գյուղատնտեսություն	0.0	0.2	2.2	1.6	2.2	1.8
3.3. շինարարություն	0.5	0.7	0.7	3.1	1.2	3.8
3.4. տրանսպորտ և կապ	0.3	0.3	0.4	2.2	0.7	2.5
3.5. առևտուր	0.6	2.0	2.4	8.8	3.0	10.8
3.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.1	0.2	1.8	5.4	1.8	5.6
3.7. ֆինանսական հատված	3.0	1.4	0.3	0.7	3.3	2.1
3.8. սպառողական վարկեր	1.6	0.3	16.9	3.1	18.5	3.4
3.9. հիպոտեկային վարկեր	0.0	0.0	4.7	3.3	4.7	3.3
3.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1.6	0.3	2.3	3.3	3.9	3.6

Հավելված 9. Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունը

%

31.12.2018 թ. դրությամբ	Բանկ 1	Բանկ 2	Բանկ 3	Բանկ 4	Բանկ 5	Բանկ 6	Բանկ 7	Բանկ 8	Բանկ 9
Առևտրային բանկերի վարկային ներդրումների բաշխվածությունը ըստ տնտեսության ճյուղերի									
1. արդյունաբերություն	19.6	14.2	12.6	21.9	1.5	13.3	15.4	9.1	17.4
համքաղաքական	0.4		1.4	13.0		0.0	0.0	0.3	0.0
էներգետիկա	7.5	12.0	6.0	4.4	1.5	5.7	5.4	4.6	2.4
սննդամթերք	6.6	0.3	1.0	2.4		2.8	8.6	2.7	8.3
թեթև	0.1	1.8	0.6	0.4		2.1	0.6	0.4	1.9
քիմիական	0.6	0.0	0.0	0.0				0.0	0.0
շինանյութերի	4.3	0.1	3.2	1.5		0.1	0.3	1.0	2.2
թանկարժեք իրեր			0.2	0.0		0.0	0.3	0.0	0.2
մետալուրգիա				0.0					0.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0		0.1	0.1		0.0	0.0	0.0	0.4
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.1	0.0	0.2	0.1	0.0	2.7	0.2	0.0	1.9
2. գյուղատնտեսություն	2.2	0.3	1.0	3.1	4.2	0.8	0.8	4.1	1.1
անասնապահություն	0.7	0.2	0.3	0.1	0.9	0.8	0.0	0.3	0.6
բուսաբուծություն	1.5	0.1	0.7	3.0	3.3	0.0	0.7	3.8	0.5
3. շինարարություն	11.5	0.2	7.3	5.1		5.3	6.3	5.5	1.9
4. տրանսպորտ և կապ	3.3	0.4	2.3	10.5		0.3	1.4	0.6	2.8
5. առևտուր	17.4	3.2	17.4	18.2	9.5	16.8	16.5	13.6	28.8
մեծածախ առևտուր	13.6	0.6	8.4	13.7	6.7	4.8	10.7	7.7	18.5
մանրածախ առևտուր	3.8	2.6	9.0	4.5	2.8	11.9	5.8	5.8	10.3
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	9.9	0.1	12.4	13.4		7.5	10.0	7.6	4.9
7. ֆինանսական հատված	0.5	15.3	11.2	2.4	5.2	8.7	14.0	3.5	2.4
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր		8.7	6.5	1.0	2.1	2.4	0.9	0.5	0.6
8. սպառողական վարկեր	13.2	31.2	16.4	11.6	71.9	38.0	21.8	29.5	34.6
9. հիպոտեկային վարկեր	3.1	8.8	12.7	9.3	6.9	6.3	10.5	18.7	5.2
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	19.2	26.4	6.6	4.6	0.8	3.2	3.3	7.9	1.0
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Ճյուղերի վարկավորման բաշխվածությունը ըստ առևտրային բանկերի									
1. արդյունաբերություն	13.7	1.8	3.3	19.4	0.5	3.7	2.5	3.2	7.0
համքաղաքական	1.4		1.9	59.0		0.0	0.0	0.6	0.0
էներգետիկա	14.9	4.4	4.5	11.0	1.3	4.5	2.5	4.6	2.8
սննդամթերք	20.9	0.2	1.2	9.7		3.5	6.4	4.3	15.1
թեթև	2.3	6.3	4.1	9.4		16.0	2.6	3.6	21.5
քիմիական	15.1	0.0	0.3	0.0				0.4	0.3
շինանյութերի	33.7	0.2	9.5	14.9		0.2	0.6	3.8	10.2
թանկարժեք իրեր			17.0	1.5		3.6	17.6	3.5	26.0
մետալուրգիա				0.9					2.3
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.0		2.3	14.5		2.2	0.4	1.5	25.7
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	0.9	0.1	0.8	1.1	0.0	11.0	0.6	0.1	11.2
2. գյուղատնտեսություն	6.3	0.2	1.1	11.0	5.3	0.9	0.5	5.8	1.8
անասնապահություն	5.8	0.3	0.9	0.7	3.3	2.4	0.1	1.1	2.9
բուսաբուծություն	6.6	0.1	1.2	16.9	6.4	0.0	0.8	8.5	1.2
3. շինարարություն	25.7	0.1	6.2	14.5		4.7	3.3	6.3	2.5
4. տրանսպորտ և կապ	11.5	0.2	3.0	47.1		0.4	1.1	1.1	5.7
5. առևտուր	14.3	0.5	5.4	19.0	3.5	5.5	3.2	5.6	13.6
մեծածախ առևտուր	18.4	0.1	4.3	23.7	4.1	2.6	3.4	5.3	14.5
մանրածախ առևտուր	8.0	1.0	7.1	11.8	2.6	10.0	2.8	6.1	12.3
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	15.1	0.0	7.2	26.1		4.6	3.6	5.8	4.4
7. ֆինանսական հատված	1.1	5.9	8.9	6.4	4.9	7.3	6.9	3.7	3.0
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր		7.7	11.9	6.1	4.5	4.6	1.0	1.3	1.7
8. սպառողական վարկեր	6.8	3.0	3.2	7.6	16.6	7.9	2.6	7.7	10.3
9. հիպոտեկային վարկեր	4.4	2.3	6.8	16.8	4.4	3.6	3.5	13.3	4.3
10. տնտեսության այլ ճյուղեր	29.0	7.4	3.8	8.8	0.6	1.9	1.2	6.0	0.8
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	12.2	2.3	4.6	15.6	5.5	4.9	2.9	6.2	7.1

%

31.12.2018 թ. դրությամբ	Բանկ 10	Բանկ 11	Բանկ 12	Բանկ 13	Բանկ 14	Բանկ 15	Բանկ 16	Բանկ 17	Ընդամենը ըստ ծրագրի
Առևտրային բանկերի վարկային մեղրությունների բաշխվածությունը ըստ տնտեսության ծրագրերի									
1. արդյունաբերություն	5.4	19.1	20.2	7.3	7.1	7.0	30.2	39.6	0.2
հանքագործական		0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	8.2	0.0	0.0
էներգետիկա		18.9	3.2	1.8	5.0	0.0	13.0	11.6	0.1
սննդամթերք	0.4	0.1	12.8	2.4	0.9	2.4	0.9	22.2	0.0
թեթև	3.9	0.0	0.0	0.4	0.4	0.6	0.5	2.2	0.0
քիմիական			0.0	0.0		0.0	2.5		0.0
շինանյութերի		0.0		1.5	0.0	0.8	1.5	2.0	0.0
թանկարժեք իրեր				0.0		0.3		0.0	0.0
մետալուրգիա			1.0	0.0		0.0			0.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.2	0.0		0.1		0.1	0.3	0.2	0.0
արդյունաբերության այլ ծրագրեր	0.8	0.0	3.2	1.1	0.7	2.5	3.3	1.4	0.0
2. գյուղատնտեսություն	2.7	5.9	1.1	28.7	1.1	0.6	3.5	2.3	0.0
անասնապահություն	2.7	4.6		15.0	0.6	0.2	0.3	1.6	0.0
բուսաբուծություն		1.2	1.1	13.8	0.5	0.4	3.2	0.7	0.0
3. շինարարություն	2.2	5.2	1.1	2.0	1.5	8.6	6.7	9.6	0.1
4. տրանսպորտ և կապ	2.0	3.1	0.0	0.9	0.0	1.5	5.1	1.9	0.0
5. առևտուր	24.3	6.9	33.8	12.3	1.4	11.1	8.1	10.1	0.1
մեծածախ առևտուր	16.5	6.2	22.4	4.8	0.1	2.0	3.1	9.0	0.1
մանրածախ առևտուր	7.8	0.7	11.5	7.5	1.3	9.0	5.1	1.1	0.1
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	6.5	6.9	10.8	2.6	0.1	6.1	9.9	5.0	0.1
7. ֆինանսական հատված	0.2	28.5	7.6	4.8	16.2	9.0	5.8	3.2	0.1
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր		28.1	4.8	1.8	8.6	8.8		2.6	0.0
8. սպառողական վարկեր	8.9	3.6	7.5	33.4	8.2	43.9	19.6	2.5	0.2
9. հիպոտեկային վարկեր	43.3	20.7	13.6	6.2	9.0	8.0	7.5	10.1	0.1
10. տնտեսության այլ ծրագրեր	4.5	0.1	4.1	1.9	55.4	4.2	3.6	15.7	0.1
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	1.0
Ծրագրերի վարկավորման բաշխվածությունը ըստ առևտրային բանկերի									
1. արդյունաբերություն	0.1	1.9	4.2	3.0	1.3	1.8	26.6	5.8	1.0
հանքագործական		0.0	0.0	0.1	0.0	0.3	36.8	0.0	1.0
էներգետիկա		5.4	1.9	2.1	2.7	0.0	32.5	4.8	1.0
սննդամթերք	0.0	0.0	12.1	4.5	0.8	2.9	3.8	14.7	1.0
թեթև	1.7	0.0	0.0	4.6	2.3	4.3	12.4	9.0	1.0
քիմիական			0.0	0.1		0.3	83.4		1.0
շինանյութերի		0.0		6.9	0.0	2.3	14.4	3.3	1.0
թանկարժեք իրեր				2.0		28.3		0.4	1.0
մետալուրգիա			96.2	0.1		0.5			1.0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0.6	0.3		5.2		3.1	39.4	4.8	1.0
արդյունաբերության այլ ծրագրեր	0.2	0.0	10.0	6.5	2.1	9.4	43.1	3.0	1.0
2. գյուղատնտեսություն	0.2	2.4	0.9	48.4	0.8	0.6	12.3	1.4	1.0
անասնապահություն	0.5	5.2		69.8	1.3	0.6	2.5	2.6	1.0
բուսաբուծություն		0.8	1.5	36.3	0.6	0.6	17.9	0.7	1.0
3. շինարարություն	0.1	1.7	0.8	2.7	0.9	7.1	18.9	4.5	1.0
4. տրանսպորտ և կապ	0.2	1.6	0.0	2.0	0.0	2.0	22.7	1.4	1.0
5. առևտուր	0.4	0.8	8.3	6.0	0.3	3.4	8.4	1.7	1.0
մեծածախ առևտուր	0.5	1.2	9.1	3.9	0.0	1.0	5.2	2.5	1.0
մանրածախ առևտուր	0.4	0.2	7.2	9.3	0.7	6.9	13.2	0.5	1.0
6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	0.2	1.5	5.0	2.3	0.0	3.4	19.1	1.6	1.0
7. ֆինանսական հատված	0.0	8.6	4.8	5.9	9.2	7.0	15.1	1.4	1.0
այդ թվում՝ ռեզիդենտ բանկեր		19.5	7.0	5.2	11.2	15.7		2.7	1.0
8. սպառողական վարկեր	0.1	0.3	1.2	10.3	1.1	8.4	12.7	0.3	1.0
9. հիպոտեկային վարկեր	1.4	4.2	5.8	5.2	3.4	4.2	13.3	3.0	1.0
10. տնտեսության այլ ծրագրեր	0.2	0.0	1.9	1.8	22.5	2.4	6.8	5.0	1.0
Ընդամենը ըստ առևտրային բանկերի	0.3	1.8	3.7	7.3	3.3	4.5	15.4	2.6	1.0

Հավելված 10. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի չաշխատող և անհուսալի վարկային ներդրումները և դեբիտորական պարտքերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Չաշխատող ակտիվներ		Հետհաշվեկշռային մնացորդ	
	ՀՀ դրամ	արտարժ.	ՀՀ դրամ	արտարժ.
2016				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	39115373	126619265	120204633	234081983
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	38812476	124408296	119977985	224827677
1.1. արդյունաբերություն	4107870	38731384	3666300	53633157
հանքագործություն	6663	23272	130330	485696
էներգետիկա	310476	6552535	6188	2608813
սննդամթերքի	3131385	20045397	1918205	35671409
թեթև	115460	2484349	778662	2536767
քիմիական	574	670319	67664	21254
շինանյութերի	170860	3137714	406191	2039032
թանկարժեք իրերի	37814	108174	89013	1316824
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	297032	424341	35279	1939453
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	37606	5285283	234769	7013908
1.2. գյուղատնտեսություն	2119537	9621624	4224968	28601910
1.3. շինարարություն	213736	6363144	2224582	18855865
1.4. տրանսպորտ և կապ	150995	823838	473248	5607642
1.5. առևտուր	2124153	20674666	9486816	52458053
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3120886	22523703	1371864	9881314
1.7. ֆինանսական հատված	626920	58317	375754	732916
1.8. սպառողական վարկեր	22016344	11804292	80281627	21214947
1.9. հիպոտեկային վարկեր	3286214	8114882	7673793	15447763
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	1045821	5692448	10199033	18394112
2. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	302897	2210969	226648	9254306
2017				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	47279432	103933147	146095591	296414371
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	47222983	101417400	145797894	287309831
1.1. արդյունաբերություն	3668735	25056990	4373867	73656285
հանքագործություն	0	3171393	141111	560860
էներգետիկա	103202	653069	337804	4544056
սննդամթերքի	3443275	15328899	2143968	40166420
թեթև	38955	424378	789480	3524495
քիմիական	0	25054	41522	654596
շինանյութերի	65033	2204974	409611	12301305

թանկարժեք իրերի	9340	20438	175309	1372775
մետալուրգիա	0	0	0	0
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	0	6001	31702	2014102
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	8930	3222785	303360	8517676
1.2. գյուղատնտեսություն	1201730	7319678	4854671	33831038
1.3. շինարարություն	1541472	9816660	2435402	24057011
1.4. տրանսպորտ և կապ	134261	2415248	466124	6205622
1.5. առևտուր	1484007	18007786	8290645	63534355
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	2565031	20391022	1682038	13024056
1.7. ֆինանսական հատված	595231	0	369563	765085
1.8. սպառողական վարկեր	20011075	6994737	101146047	29217927
1.9. հիպոտեկային վարկեր	2292643	5213937	8330061	18252972
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	13728797	6201342	13849475	24765480
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	56449	2515747	297697	9104540
2018				
Չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	85129252	63843412	177848525	317945282
1. Ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	83523495	61452772	177389697	307395176
1.1. արդյունաբերություն	14626401	13233992	14463368	77751260
հանքագործություն	0	342383	7501639	780902
էներգետիկա	4027	136462	363190	4867896
սննդամթերքի	553884	7595058	4897892	45062542
թեթև	74291	625136	659307	2690114
քիմիական	12440412	0	38171	648810
շինանյութերի	274943	725218	581561	11606137
թանկարժեք իրերի	0	157391	162788	1503366
մետալուրգիա	0	3729	45	100046
մեքենաշինական և էլեկտրատեխնիկական	10615	55267	5093	1727460
արդյունաբերության այլ ճյուղեր	1268229	3593348	253682	8763986
1.2. գյուղատնտեսություն	4626143	3880281	4791256	31786858
1.3. շինարարություն	1672394	2519985	2410350	15778905
1.4. տրանսպորտ և կապ	113351	2845221	510781	6762878
1.5. առևտուր	1860249	14031051	7702222	66640764
1.6. հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	3183713	9496782	1471623	23150472
1.7. ֆինանսական հատված	614989	28049	369495	764504
1.8. սպառողական վարկեր	40397174	8417192	122685969	31155121
1.9. հիպոտեկային վարկեր	2138648	4796758	8504881	17800559
1.10. տնտեսության այլ ճյուղեր	14290433	2203462	14479752	35803855
2. Ոչ ռեզիդենտների չաշխատող և հետհաշվեկշիռ դուրս գրված ակտիվներ (ընդամենը)	1605757	2390640	458828	10550105

Հավելված 11. Վարկերի, դեբիտորական պարտքերի և վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների դիմաց հաշվարկվող պահուստների չափը

հազար ՀՀ դրամ

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ		
			մնացորդ	% ընդհանուրից	
31.12.16					
1. Ստանդարտ	2261716532	93.31%	29215745	1.29%	
2. Հսկվող	50774484	2.09%	5714859	11.26%	
3. Ոչ ստանդարտ	45034068	1.86%	10385212	23.06%	
4. Կասկածելի	66411023	2.74%	39150704	58.95%	
Ընդամենը	2423936107	100.00%	84466520	3.48%	

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.17				
1. Ստանդարտ	2530790322	94.52%	29787932	1.18%
2. Հսկվող	40706632	1.52%	4778129	11.74%
3. Ոչ ստանդարտ	58286013	2.18%	13061135	22.41%
4. Կասկածելի	47674633	1.78%	27939416	58.60%
Ընդամենը	2677457601	100.00%	75566612	2.82%

Վարկեր	Վարկային ներդրումներ	Տեսակարար կշիռ	Տրված վարկերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.18				
1. Ստանդարտ	2993098150	95.34%	35145025	1.17%
2. Հսկվող	47957772	1.53%	5258837	10.97%
3. Ոչ ստանդարտ	40929531	1.30%	9114386	22.27%
4. Կասկածելի	57479893	1.83%	33289161	57.91%
Ընդամենը	3139465346	100.00%	82807410	2.64%

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.16				
1. Ստանդարտ	247416905	98.60%	3375171	1.36%
2. Հսկվող	1094673	0.44%	118331	10.81%
3. Ոչ ստանդարտ	1109459	0.44%	246734	22.24%
4. Կասկածելի	1310934	0.52%	814753	62.15%
Ընդամենը	250931971	100.00%	4554989	1.82%

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.17				
1. Ստանդարտ	270771165	98.35%	3105165	1.15%
2. Հսկվող	437683	0.16%	47642	10.88%
3. Ոչ ստանդարտ	1214182	0.44%	254202	20.94%
4. Կասկածելի	2893426	1.05%	1704806	58.92%
Ընդամենը	275316456	100.00%	5111815	1.86%

Դեբիտորական պարտքեր	Դեբիտորական պարտքեր	Տեսակարար կշիռ	Դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.18				
1. Ստանդարտ	235627316	98.91%	2959113	1.26%
2. Հսկվող	526056	0.22%	54252	10.31%
3. Ոչ ստանդարտ	1052407	0.44%	225289	21.41%
4. Կասկածելի	1027011	0.43%	555868	54.12%
Ընդամենը	238232790	100.00%	3794522	1.59%

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.16				
1. Ստանդարտ	262392302	99.53%	2809257	1.07%
2. Հսկվող	581106	0.22%	63709	10.96%
3. Ոչ ստանդարտ	315221	0.12%	69813	22.15%
4. Կասկածելի	97446	0.04%	52979	54.37%
5. Անհուսալի	234786	0.09%	234786	100.00%
Ընդամենը	263620861	100.00%	3230544	1.23%

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.17				
1. Ստանդարտ	340748786	99.45%	3489939	1.02%
2. Հսկվող	300865	0.09%	32854	10.92%
3. Ոչ ստանդարտ	289399	0.08%	67189	23.22%
4. Կասկածելի	1027764	0.30%	613548	59.70%
5. Անհուսալի	277975	0.08%	277975	100.00%
Ընդամենը	342644788	100.00%	4481505	1.31%

Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Հետհաշվեկշռային հոդվածներ	Տեսակարար կշիռ	Հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով պահուստ	
			մնացորդ	% ընդհանուրից
31.12.18				
1. Ստանդարտ	370105242	99.79%	3790604	1.02%
2. Հսկվող	296533	0.08%	30892	10.42%
3. Ոչ ստանդարտ	268814	0.07%	60444	22.49%
4. Կասկածելի	86277	0.02%	45099	52.27%
5. Անհուսալի	144904	0.04%	144904	100.00%
Ընդամենը	370901771	100.00%	4071942	1.10%

Հավելված 12. ՀՀ տարածքում գործող առևտրային բանկերի հիմնական տնտեսական նորմատիվների վերաբերյալ

%

Ցուցանիշներ	31.12.17	31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18
Ընդհանուր կապիտալի համարժեքություն	18.5	18.7	18.2	17.9	17.7
Ընդհանուր իրացվելիություն	32.1	30.8	27.0	28.1	27.3
Ընթացիկ իրացվելիություն	141.7	148.7	132.1	126.5	116.6
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	17.3	17.4	17.2	16.8	17.8
Խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	87.2	85.5	85.4	93.1	86.6
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	3.2	2.9	3.0	2.9	2.9
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը ¹	9.4	7.7	9.8	9.1	8.2

¹ Ցուցանիշների համար ներկայացված է ըստ առևտրային բանկերի մեդիանը:

Հավելված 13. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշներ

Ցուցանիշներ		31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Փոփոխություն 31.12.17- 31.12.16	31.03.2018	Փոփոխություն 31.03.18- 31.12.17	
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	2259945	2226128	2575576	15.7%	2910663	13.0%	
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	4193261	19061932	30642993	60.8%	29915761	-2.4%	
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	105012660	133695346	138042978	3.3%	139282288	0.9%	
	Պետական արժեթղթեր	5051455	5341476	10503106	96.6%	11326995	7.8%	
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	37655260	18900748	23264553	23.1%	19908590	-14.4%	
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	126797541	132251853	150863265	14.1%	167993694	11.4%	
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին	3038961	3911907	3889838	-0.6%	16909437	334.7%	
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	11831886	49692414	76871702	54.7%	90058234	17.2%	
	Հիմնական միջոցներ	4218105	4017355	4341047	8.1%	4227332	-2.6%	
	Այլ արժեթղթեր	9432176	19685799	25952584	31.8%	27600356	6.3%	
	Այլ ակտիվներ	5186874	5256070	7581584	44.2%	8713595	14.9%	
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	2744195	6976131	8975188	28.7%	8326582	-7.2%	
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-8794449	-9038460	-8753751	-3.1%	-9652581	10.3%	
	Ընդհանուր ակտիվներ	308627870	391978700	474750664	21.1%	517520946	9.0%	
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ	29891	85999	129074	50.1%	134239	4.0%	
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	92436374	104013903	121670881	17.0%	112085387	-7.9%	
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	19890190	20403270	25479952	24.9%	27038284	6.1%	
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ ¹	52900100	67752424	44523995	-34.3%	64055770	43.9%	
	Վճարվելիք տոկոսներ	2918031	3231997	3367390	4.2%	3392035	0.7%	
	Այլ պարտավորություններ	8246187	14452395	22218496	53.7%	80564074	262.6%	
	Ընդհանուր պարտավորություններ	176420773	209939988	217389789	3.5%	287269789	32.1%	
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	104290268	136105889	164623573	21.0%	165323576	0.4%	
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն	10167970	10547228	10601579	1%	10801579	2%	
	Գլխավոր պահուստ	2488214	3122434	4006688	28.3%	4012774	0.2%	
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ զնված կապիտալ	0	0	0		0		
	Զբաղիված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	10318374	19239495	51324079	166.8%	15122398	-70.5%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	18114209	23014054	36412918	58.2%	44471282	22.1%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	132207097	182038712	257360874	41.4%	230251157	-10.5%	
Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ		32	34	35		35		

Ցուցանիշներ		30.06.2018	Փոփոխություն 30.06.18- 31.03.18	30.09.2018	Փոփոխություն 30.09.18- 30.06.18	31.12.2018	Փոփոխություն 31.12.18- 30.09.18	Փոփոխություն 31.12.18- 31.12.17	
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	3103247	6.6%	3021995	-2.6%	2437438	-19.3%	-5.4%	
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	28624642	-4.3%	31177983	8.9%	57661695	84.9%	88.2%	
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	146704307	5.3%	152136886	3.7%	149157146	-2.0%	8.1%	
	Պետական արժեթղթեր	15631954	38.0%	17496026	11.9%	18218492	4.1%	73.5%	
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	17608231	-11.6%	15066599	-14.4%	15457403	2.6%	-33.6%	
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	170266510	1.4%	170436430	0.1%	181468703	6.5%	20.3%	
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին	31214008	84.6%	40156497	28.6%	15060186	-62.5%	287.2%	
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	82812627	-8.0%	85756605	3.6%	79552882	-7.2%	3.5%	
	Հիմնական միջոցներ	4153970	-1.7%	4026027	-3.1%	4023956	-0.1%	-7.3%	
	Այլ արժեթղթեր	27663016	0.2%	27825040	0.6%	28012643	0.7%	7.9%	
	Այլ ակտիվներ	8899807	2.1%	12065216	35.6%	10676499	-11.5%	40.8%	
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	7475168	-10.2%	6856981	-8.3%	6159572	-10.2%	-31.4%	
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-10322062	6.9%	-10981686	6.4%	-11423263	4.0%	30.5%	
Ընդհանուր ակտիվներ		533835426	3.2%	555040599	4.0%	556463352	0.3%	17.2%	
Պարտավորություններ	Ցափահանջ պարտավորություններ	136763	1.9%	135985	-0.6%	144687	6.4%	12.1%	
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	117271368	4.6%	123398834	5.2%	127471179	3.3%	4.8%	
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	27340344	1.1%	27404461	0.2%	26567026	-3.1%	4.3%	
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ ¹	63253962	-1.3%	61660444	-2.5%	50026011	-18.9%	12.4%	
	Վճարվելիք տոկոսներ	3737106	10.2%	4991021	33.6%	4802251	-3.8%	42.6%	
	Այլ պարտավորություններ	80796591	0.3%	83395991	3.2%	53122772	-36.3%	139.1%	
	Ընդհանուր պարտավորություններ		292536134	1.8%	300986736	2.9%	262133926	-12.9%	20.6%
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ		166668575	0.8%	167261035	0.4%	193379075	15.6%	17.5%
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայմամասնակցություն		12148579	12%	12628579	4%	14206650	12%	34%
	Գլխավոր պահուստ		4894292	22.0%	4961395	1.4%	4961395	0.0%	23.8%
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ		0		0		0		
	Զբաղիչված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	27947874	84.8%	40850310	46.2%	54945188	34.5%	7.1%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	40685956	-8.5%	39500502	-2.9%	39506650	0.0%	8.5%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ		241299291	4.8%	254053863	5.3%	294329426	15.9%	14.4%
Ծանուցում. Ընդամենը վարկային կազմակերպությունների քանակ		33		38		38			

¹ Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:

Հավելված 14. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների ամփոփ հաշվեկշռային ցուցանիշների կառուցվածքի միտումները

%

Ցուցանիշներ		31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	Փոփոխություն 31.12.17 - 31.12.16	31.03.2018	Փոփոխություն 31.03.18 - 31.12.17
Ակտիվներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	0.7	0.6	0.5	0.0	0.6	0.0
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	1.4	4.9	6.5	1.6	5.8	-0.7
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	34.0	34.1	29.1	-5.0	26.9	-2.2
	Պետական արժեթղթեր	1.6	1.4	2.2	0.8	2.2	0.0
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	12.2	4.8	4.9	0.1	3.8	-1.1
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	41.1	33.7	31.8	-2.0	32.5	0.7
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցներին	1.0	1.0	0.8	-0.2	3.3	2.4
	Հիմնական միջոցներ	3.8	12.7	16.2	3.5	17.4	1.2
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	1.4	1.0	0.9	-0.1	0.8	-0.1
	Այլ արժեթղթեր	3.1	5.0	5.5	0.4	5.3	-0.1
	Այլ ակտիվներ	1.7	1.3	1.6	0.3	1.7	0.1
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	0.9	1.8	1.9	0.1	1.6	-0.3
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-2.8	-2.3	-1.8	0.5	-1.9	0.0
	Ընդհանուր ակտիվներ	100.0	100.0	100.0	x	100.0	x
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	52.4	49.5	56.0	6.4	39.0	-17.0
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	11.3	9.7	11.7	2.0	9.4	-2.3
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ ¹	30.0	32.3	20.5	-11.8	22.3	1.8
	Վճարվելիք տոկոսներ	1.7	1.5	1.5	0.0	1.2	-0.4
	Այլ պարտավորություններ	4.7	6.9	10.2	3.3	28.0	17.8
Ընդհանուր պարտավորություններ		100.0	100.0	100.0	x	100.0	x
Կապիտալ	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	78.9	74.8	64.0	-10.8	71.8	7.8
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն	7.7	5.8	4.1	-1.7	4.7	0.6
	Գլխավոր պահուստ	1.9	1.7	1.6	-0.2	1.7	0.2
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ զնված կապիտալ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Զբաղիչված շահույթ (վնաս)	7.8	10.6	19.9	9.4	6.6	-13.4%
		13.7	12.6	14.1	1.5	19.3	5.2%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	100.0	100.0	100.0	x	100.0	x

Ցուցանիշներ		30.06.18	Փոփոխություն 30.06.18 - 31.03.18	30.09.2018	Փոփոխություն 30.09.18 - 30.06.18	31.12.2018	Փոփոխություն 31.12.18 - 31.12.17
Ավտոմոբիլներ	Կանխիկ դրամական միջոցներ	0.6	0.0	0.5	0.0	0.4	-0.1
	Ընթացիկ հաշիվներ բանկերում	5.4	-0.4	5.6	0.3	10.4	4.7
	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	27.5	0.6	27.4	-0.1	26.8	-0.6
	Պետական արժեթղթեր	2.9	0.7	3.2	0.2	3.3	0.1
	Վարկեր իրավաբանական անձանց	3.3	-0.5	2.7	-0.6	2.8	0.1
	Վարկեր ֆիզիկական անձանց	31.9	-0.6	30.7	-1.2	32.6	1.9
	Վարկեր՝ կապված անձանց և աշխատակիցների հետ	5.8	2.6	7.2	1.4	2.7	-4.5
	Հիմնական միջոցներ	15.5	-1.9	15.5	-0.1	14.3	-1.2
	Լիզինգ, ֆակտորինգ	0.8	0.0	0.7	-0.1	0.7	0.0
	Այլ արժեթղթեր	5.2	-0.2	5.0	-0.2	5.0	0.0
	Այլ ակտիվներ	1.7	0.0	2.2	0.5	1.9	-0.3
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	1.4	-0.2	1.2	-0.2	1.1	-0.1
	Ակտիվների հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստներ	-1.9	-0.1	-2.0	0.0	-2.1	-0.1
	Ընդհանուր ակտիվներ	100.0	x	100.0	x	100.0	x
Պարտավորություններ	Ցպահանջ պարտավորություններ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	40.1	1.1	41.0	0.9	48.6	7.6
	Ֆիզիկական անձանց ժամկետային պարտավորություններ	9.3	-0.1	9.1	-0.2	10.1	1.0
	Իրավաբանական անձանց ժամկետային պարտավորություններ*	21.6	-0.7	20.5	-1.1	19.1	-1.4
	Վճարվելիք տոկոսներ	1.3	0.1	1.7	0.4	1.8	0.2
	Այլ պարտավորություններ	27.6	-0.4	27.7	0.1	20.3	-7.4
	Ընդհանուր պարտավորություններ	100.0	x	100.0	x	100.0	x
Լուծված	Փաստացի լրացված կանոնադրական հիմնադրամ	69.1	-2.7	65.8	-3.2	65.7	-0.1
	այդ թվում՝ ոչ ռեզիդենտների փայամասնակցություն	5.0	0.3	5.0	-0.1	4.8	-0.1
	Գլխավոր պահուստ	2.0	0.3	2.0	-0.1	1.7	-0.3
	Վարկային կազմակերպությունների կողմից հետ գնված կապիտալ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Զբաղիված շահույթ (վնաս)	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի	11.6	5.0	16.1	4.5	2.6%
		Նախորդ ժամանակաշրջանի	16.9	-2.5	15.5	-1.3	-2.1%
	Հաշվեկշռային ընդհանուր կապիտալ	100.0	x	100.0	x	100.0	x

¹ Ընդգրկված են նաև պարտավորությունները Կառավարության նկատմամբ:

Հավելված 15. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների եկամուտները և ծախսերը

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխություն 31.12.17 - 31.12.16	31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18	Փոփոխություն 31.12.18 - 31.12.17
Տոկոսային եկամուտներ	38429053	42710685	43470697	2%	11866865	24912654	37882302	50719307	16.7%
Տոկոսային ծախսեր	14184587	14867624	14966030	1%	4161520	8721846	13210930	17840343	19.2%
Զուտ տոկոսային եկամուտներ	24244466	27843062	28504667	2%	7705345	16190808	24671372	32878963	15.3%
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	12628521	18169967	54128192	198%	15555353	30847623	46622725	66633337	23.1%
Ոչ տոկոսային ծախսեր	17111068	16739774	18871037	13%	5373854	11032399	16875090	23642544	25.3%
Զուտ ոչ տոկոսային եկամուտներ	-4482547	1430193	35257154	2365%	10181499	19815225	29747635	42990794	21.9%
Հատկացումներ հնարավոր կորուստների պահուստին	24779238	28169984	36313639	29%	10660996	24088325	36306386	51715046	42.4%
Վերադարձ հնարավոր կորուստների պահուստից	17538511	21329929	29195684	37%	8798635	18148090	26936285	37943880	30.0%
Զուտ մասհանումներ	7240726	6840055	7117955	4%	1862361	5940235	9370101	13771167	93.5%
Համախառն եկամուտներ	68596085	100271246	126794573	26%	36220853	73899207	111388401	155142684	22.4%
Համախառն ծախսեր	56074893	59777382	70150706	17%	20196371	43807546	66263716	92914558	32.4%
Շահույթ մինչև հարկվելը	12521192	22433200	56643866	153%	16024483	30065797	45048906	62098590	9.6%
Զուտ շահույթ	10331546	19231554	52475736	173%	15003153	27947867	41820304	56644004	7.9%

Հավելված 16. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումները

հազար ՀՀ դրամ

Ծյուղեր	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխություն 31.12.17 - 31.12.16	31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18	Փոփոխություն 31.12.18 - 31.12.17
Արդյունաբերություն	16897181	14130181	12528075	-11.3%	11805109	11252528	11519886	12108928	-3.3%
Գյուղատնտեսություն	53279269	50997687	52307204	2.6%	57171003	57957386	55722746	58315725	11.5%
Շինարարություն	3509698	3043045	4256463	39.9%	3744753	3775227	4044885	3750734	-11.9%
Տրանսպորտ և կապ	1935437	1781975	1850524	3.8%	1914490	2217997	2189760	2311057	24.9%
Առևտուր	22938711	20166555	21522392	6.7%	21279756	21095771	19512501	21478966	-0.2%
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	4893645	4756635	4939231	3.8%	4965178	5497264	5261586	5201706	5.3%
Ֆինանսական հատված	106178126	134858031	139022190	3.1%	140061188	147711914	153128514	150399553	8.2%
Սպառողական վարկեր (ներառյալ՝ հիփոթեքային)	30691037	39320675	54913917	39.7%	68046689	70215927	73237312	80890917	47.3%
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	20699460	24234189	28828946	19.0%	28681842	28703756	29243414	30188617	4.7%
Այլ ծյուղեր	7635145	8906160	7545224	-15.3%	20245983	32326023	38623939	11782624	56.2%
Ընդամենը	268657708	302195134	327714166	8.4%	357915990	380753793	392484544	376428825	14.9%

Հավելված 17. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկային ներդրումների կառուցվածքն ըստ տնտեսության ճյուղերի

ճյուղեր	31.12.15	31.12.16	31.12.17	Փոփոխություն 31.12.17 - 31.12.16	31.03.18	30.06.18	30.09.18	31.12.18	Փոփոխություն 31.12.18 - 31.12.17
Արդյունաբերություն	6.3	4.7	3.8	-0.9	3.3	3.0	2.9	3.2	-0.6
Գյուղատնտեսություն	19.8	16.9	16.0	-0.9	16.0	15.2	14.2	15.5	-0.5
Շինարարություն	1.3	1.0	1.3	0.3	1.0	1.0	1.0	1.0	-0.3
Տրանսպորտ և կապ	0.7	0.6	0.6	0.0	0.5	0.6	0.6	0.6	0.0
Առևտուր	8.5	6.7	6.6	-0.1	5.9	5.5	5.0	5.7	-0.9
Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1.8	1.6	1.5	-0.1	1.4	1.4	1.3	1.4	-0.1
Ֆինանսական հատված	39.5	44.6	42.4	-2.2	39.1	38.8	39.0	40.0	-2.5
Սպառողական վարկեր	11.4	13.0	16.8	3.7	19.0	18.4	18.7	21.5	4.7
Հիփոթեքային (բնակարանային) վարկեր	7.7	8.0	8.8	0.8	8.0	7.5	7.5	8.0	-0.8
Այլ ճյուղեր	2.8	2.9	2.3	-0.6	5.7	8.5	9.8	3.1	0.8
Ընդամենը	100.0	100.0	100.0	x	100.0	100.0	100.0	100.0	x

%

Հավելված 18. ՀՀ տարածքում գործող վարկային կազմակերպությունների վարկերի և դեբիտորական պարտքերի կառուցվածքն ըստ ռիսկի դասերի

Դաս	31.12.16	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.17	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.03.18	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.06.18	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	30.09.18	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ	31.12.18	Տես. կշիռն ընդամենի մեջ
Ստանդարտ	331053210	95.4%	390390859	96.8%	428711200	96.4%	438124001	95.7%	453545483	95.6%	426418717	94.9%
Հսկվող	8641292	2.5%	7900039	2.0%	10710389	2.4%	13274539	2.9%	12512226	2.6%	12689392	2.8%
Ոչ ստանդարտ	4383819	1.3%	3104691	0.8%	3377666	0.8%	4227753	0.9%	5230679	1.1%	5654057	1.3%
Կասկածելի	2808997	0.8%	1908725	0.5%	1866486	0.4%	2057025	0.4%	3067647	0.6%	4501652	1.0%
Ընդամենը	346887319	100%	403304314	100%	444665740	100%	457683318	100%	474356036	100%	449263817	100%

հազար ՀՀ դրամ

Հավելված 19. Ներդրումային ընկերությունները 31.12.2018 թ. դրությամբ

1	«Ալֆասեթյուրիթիզ» ՍՊԸ
2	«Արմենբրոկ» ԲԲԸ
3	«Փրայմ կապիտալ» ՍՊԸ
4	«Ռեմեսա» ՓԲԸ
5	«Կապիտալ Ինվեսթմենթս» ՓԲԸ
6	«Տոնտոն» ՍՊԸ
7	«Ֆյուչըր կապիտալ մարկետ» ՍՊԸ
8	«Էքուիթի Էյ Էմ» ՓԲԸ
9	«Կուր ինվեստ» ՓԲԸ
10	«Ղայմենշն» ՓԲԸ
11	«Բրիդջ Կապիտալ» ՓԲԸ

Հավելված 20. Ներդրումային ընկերությունների (արժեթղթերի շուկայի մասնագիտացված անձանց) ֆինանսական ցուցանիշները

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ընդամենը ակտիվներ	27039	25411	28655	41571	64335	56649
Ընդամենը պարտավորություններ	21871	20482	24524	35101	54505	45935
Ընդհանուր կապիտալ	5168	4929	4131	6470	9830	10714
Զուտ շահույթ	874	1083	164	1455	2538	2467

¹ Մինչև 2008 թ. ներկայացված են արժեթղթերի շուկայի մասնակից հանդիսացող մասնագիտացված անձանց, իսկ 2008 թ.-ից՝ ներդրումային ընկերությունների տվյալները

Հավելված 21. Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց կողմից իրականացված գործառնությունների ծավալները ^{1,2}

մլն ՀՀ դրամ

Արժեթղթեր	2017 թվականին	2018												2018 թվականին
		Հ	Փ	Մ	Ա	Մ	Հ	Հ	Օ	Ս	Հ	Ն	Դ	
Բաժնետոմսեր	75982	14176	10521	10962	6723	7220	8989	4903	8529	7284	20663	18269	11227	129466
որից՝ կարգավորվող շուկայում	12060	223	413	25	7	1213	4	234	3	15	4	0	0	2142
Պետական պարտատոմսեր	626602	87639	81161	73513	82775	45200	13048	70505	73349	98264	42827	18935	27552	714770
ՊԿՊ	14919	1004	921	5155	4089	3871	758	471	477	0	1115	823	1464	20147
որից՝ կարգավորվող շուկայում	2191	0	0	0	0	0	0	0	24	0	0	0	0	24
ՊՍՊ	237957	9959	18959	10800	14650	17720	5253	8275	17180	28080	11625	6433	12616	161550
որից՝ կարգավորվող շուկայում	33461	275	1614	1322	4123	2004	1496	382	1285	6583	1649	285	2425	23443
ՊԵՊ	373726	76677	61281	57558	64037	23609	7037	61759	55692	70184	30088	11679	13472	533073
որից՝ կարգավորվող շուկայում	29449	5103	1481	2355	3130	1919	772	6366	2726	5775	3198	424	245	33493
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	99257	3644	6198	9616	4179	13486	6341	6073	6211	7672	10611	29288	8063	111382
որից՝ կարգավորվող շուկայում	14393	933	2214	1505	2089	3606	1101	1980	1059	2116	3218	10853	3318	33992
Ընդամենը արժեթղթերով առուվաճառք	801841	105460	97881	94091	93677	65906	28377	81481	88090	113220	74101	66493	46842	955618
որից՝ կարգավորվող շուկայում	91554	13066	11443	10414	18700	17481	6745	17925	10342	28979	16139	23125	11976	186335
Ռեպո համաձայնագրեր (առանց ԿԲ հետ գործառնությունների)	8508265	777501	751878	618783	581836	779650	678025	712346	757235	640832	658162	565190	567074	8088511
որից՝ կարգավորվող շուկայում	2468	553	666	794	714	747	626	768	827	809	1288	1352	1393	10538
Արժեթղթերի շուկայում ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձինք	26	26	26	26	26	26	26	26	26	27	27	27	28	28
այդ թվում՝ ներդրումային ծառայություններ մատուցող բանկեր	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
այդ թվում՝ ներդրումային ընկերություններ	9	9	9	9	9	9	9	9	9	10	10	10	11	11

¹ Մինչև 2008 թ. ներկայացված են արժեթղթերի շուկայի մասնակից հանդիսացող մասնագիտացված անձանց, իսկ 2008 թ.-ից՝ ներդրումային ընկերությունների տվյալները

² Ցուցանիշները հաշվարկված են ներդրումային ծառայություններ մատուցող անձանց տվյալների ագրեգացման միջոցով, որի պատճառով էլ կարգավորվող շուկայի շրջանառության ծավալները տարբերվում են «Կարգավորվող շուկայում արժեթղթերով իրականացված գործառնությունները» աղյուսակում ներկայացված տվյալներից:

Հավելված 22. Կարգավորվող շուկայում կնքված գործարքները և դրանց կառուցվածքն ըստ գործիքների
մլն ՀՀ դրամ

Ժամանակաշրջան	Գործարքների քանակը	Բորսայում արժեթղթերի առուվաճառքի գործարքների ծավալը			
		բաժնետոմսերով	պետական պարտատոմսերով	կորպորատիվ պարտատոմսերով	Ընդամենը
2013	765	1494	15101	5131	21727
2014	1531	28772	33766	10777	73316
2015	1093	6768	12082	14231	33081
2016	1631	31839	53798	11482	97119
2017	1537	12057	65101	18996	96155
2018	2369	2142	56992	37670	96803
Հունվար	138	223	5378	934	6534
Փետրվար	156	413	3053	3612	7077
Մարտ	145	25	3678	1505	5207
Ապրիլ	277	7	7253	2089	9350
Մայիս	265	1213	3923	4798	9933
Հունիս	144	4	2268	1101	3373
Հուլիս	236	234	6748	2179	9161
Օգոստոս	150	3	4108	1059	5171
Սեպտեմբեր	239	15	12358	2116	14489
Հոկտեմբեր	204	4	4847	3219	8070
Նոյեմբեր	218	0	709	11108	11818
Դեկտեմբեր	197	0	2670	3951	6621

Հավելված 23. Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիայում ռեեստր վարող թողարկողների և արժեթղթերի սեփականատերերի թիվը

Ժամանակաշրջան	Սեփականատերերի թիվը (մարդ)
2013	107001
2014	105222
2015	105663
2016	108121
2017	105474
2018	102987

Հավելված 24. Ապահովագրական ընկերությունները 31.12.2018 թվականի դրությամբ

1	«Արմենիա Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
2	«Ինգո Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
3	«Հայաստանի արտահանման ապահովագրական գործակալություն» ապահովագրական ՓԲԸ
4	«Նաիրի Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ
5	«Ռեսո» ապահովագրական ՓԲԸ
6	«Ռոսգոսստրախ-Արմենիա» ապահովագրական ՓԲԸ
7	«Սիլ Ինշուրանս» ապահովագրական ՓԲԸ

Հավելված 25. Ապահովագրական ընկերությունների հաշվեկշռային ցուցանիշներ

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ		31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
ԱՎԻԱՏՈՐ	Կանխիկ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	30792	81037	73193
	Բանկային հաշիվներ	745329	1011738	789820
	Ստացվելիք գումարներ ուղղակի ապահովագրության գծով, այդ թվում`	5361908	6168218	5445287
	ապահովագրավճարներ	3956456	4937529	4700214
	այլ գումարներ	1405452	1230689	745073
	Համաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ			
	Վերաապահովագրողներից ստացվելիք գումարներ	113696	259073	197427
	Հատուցումների գծով պահանջներ, այդ թվում`	271307	1296981	1186173
	համաապահովագրողների նկատմամբ	-	829861	636035
	վերաապահովագրողների նկատմամբ	271307	467120	550138
	Սուբռոգացիայի հետևանքով առաջացած պահանջներ	573253	788811	838451
	Ավանդներ բանկերում	18119615	18385516	19499704
	Ֆինանսական կազմակերպություններին տրամադրված փոխառություններ	50000	50000	50000
	Ֆիզիկական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերին տրամադրված փոխառություններ	236009	35869	21346
	Իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառություններ	61471	25750	10000
	Ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթեր	2374879	2648876	3788704
	Պետական արժեթղթեր (ներառյալ` ՀՀ ԿԲ կողմից թողարկված արժեթղթեր)	7114822	6276348	6097650
	Ոչ պետական արժեթղթեր	153676	471453	818915
	Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթերի արժեզրկման կորուստների պահուստներ	-1511	-1511	-3055
	Ոչ ընթացիկ ներդրումներ այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում և այլ ոչ ընթացիկ պահանջներ նրանց նկատմամբ			
	Ուղղակի ապահովագրության, համաապահովագրության, վերաապահովագրության գծով ստացվելիք գումարների, ներդրումների և փոխառությունների հնարավոր կորուստների պահուստներ	-680910	-763575	-694992
	Վերաապահովագրողի բաժինը ապահովագրական պահուստներում	3291022	3641744	4214622
	Հաշվարկված ստացվելիք տոկոսներ	764863	930299	884585
	Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր և ապահովագրության գծով կանխավճարներ	2639345	3002628	2899055
	Հիմնական միջոցներ	2758451	2733114	2669067
	Այլ ակտիվներ	2696908	2467995	2901395
	Ընդամենը ակտիվներ	46674924	49510364	51687345

Ցուցանիշներ		31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018
ՊՆՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	Վճարվելիք հատուցումներ, այդ թվում՝	131429	717545	578363
	<i>ուղղակի ապահովագրության գծով</i>	131429	717545	578363
	<i>համաապահովագրության գծով</i>			
	<i>վերաապահովագրության ընդունած ռիսկերի գծով</i>			
	Վճարվելիք գումարներ միջնորդներին	393928	535809	544158
	Հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	80649	66548	83969
	Համաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ			
	Վերաապահովագրողներին փոխանցվելիք ապահովագրավճարներ	1436635	2004985	2124028
	Ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված փոխառություններ և ստացված վարկեր	483940	784100	900750
	Հաշվարկված վճարվելիք տոկոսներ	31045	64356	38379
	Ապահովագրական պահուստներ, այդ թվում՝	19185886	19895990	21175062
	<i>չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստ</i>	13116472	13701701	14555944
	<i>ապահովագրողին ներկայացված, սակայն դեռևս չկարգավորված վնասների պահուստ</i>	2819028	3130147	3796425
	<i>տեղի ունեցած, սակայն դեռևս ապահովագրողին չներկայացված վնասների պահուստ</i>	888592	988894	1240619
	<i>մաթեմատիկական պահուստ</i>			
	<i>այլ պահուստներ</i>	2361794	2075248	1582074
	Ռեպո համաձայնագրեր	2219164	2471115	3580977
	Ստացված կանխավճարներ ապահովագրության գծով	577296	649033	477763
	Այլ պարտավորություններ	2669603	3076808	2979303
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ պարտավորություններ	27209575	30266289	32482751
ԿԱՄԻՏԱԼ	Կանոնադրական կապիտալ	15063606	15063606	16043606
	Գլխավոր պահուստ	849911	965651	1001569
	Ընթացիկ ժամանակաշրջանի չբաշխված շահույթ/վնաս	3349961	1934194	-17293
	Նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթ/վնաս	-48005	713943	1782625
	Կապիտալի այլ տարրեր	249875	566681	394087
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ կապիտալ	19465349	19244075	19204595

Հավելված 26. Ապահովագրական ընկերությունների եկամուտներ և ծախսեր

հազար ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	2016	2017	2018
Վաստակած ապահովագրավճարներ	26708373	28565819	33776914
Ջուտ հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	27223725	29224746	34604920
Հաշվեգրված ապահովագրավճարներ	33141215	35262809	41380254
Դադարեցված պայմանագրերի գծով հետ վերադարձվող ապահովագրավճարներ	1206413	1605974	1641834
Հաշվեգրված վերաապահովագրավճարներ	-4790607	-4750807	-5352058
Դադարեցված պայմանագրերի գծով ստացվելիք վերաապահովագրավճարներ	79530	318719	218558
Ջուտ փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	515352	658927	828006
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում	1151751	585231	842178
Փոփոխություն չվաստակած ապահովագրավճարների պահուստում վերաապահովագրողի մասնաբաժնում	-636399	73697	-14172
Այլ եկամուտներ ապահովագրական գործունեության գծով	1254402	2056810	2419802
Ջուտ պարգևավճարներ վերաապահովագրողներից	443678	467671	524315
Այլ եկամուտներ	810724	1589139	1175125
Ապահովագրական հատուցումներ	12997741	16708373	21392071
Համախառն մեծություն	14222355	18002653	22818945
Վերաապահովագրողի բաժինը	-1224613	-1294280	-1426875
Հատկացումներ տեխնիկական պահուստներին	-8780867	-12764795	-15817455
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	-8032716	-12352073	-15091325
Համախառն մեծություն	-9809634	-15091146	-18351879
Վերաապահովագրողի բաժինը	1776917	2739072	3260555
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստ	-295726	-263932	-530133
Համախառն մեծություն	-350672	-328389	-602092
Վերաապահովագրողի բաժինը	54946	64456	71959
Այլ պահուստներ	-452425	-148790	-195997
Համախառն մեծություն	-463464	-161849	-206407
Վերաապահովագրողի բաժինը	11039	13060	10410
Վերադարձներ տեխնիկական պահուստներից	7838193	13067950	16008499
Ներկայացված, սակայն չվճարված պահանջների պահուստ	7452372	12449648	14976002
Համախառն մեծություն	9400710	14784704	17685308
Վերաապահովագրողի բաժինը	-1948337	-2335055	-2709306
Տեղի ունեցած, սակայն չներկայացված պահանջների պահուստ	271040	173911	287056
Համախառն մեծություն	350686	235760	350679
Վերաապահովագրողի բաժինը	-79645	-61848	-63624

Ցուցանիշներ	2016	2017	2018
Այլ պահուստներ	114781	444391	745441
Համախառն մեծություն	124236	449392	758723
Վերապահովագրողի բաժինը	-9456	-5001	-13282
Այլ ծախսեր ապահովագրության գծով	5102358	6131368	7379064
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	4328985	4418297	4103339
Վերապահովագրության փոխանցած ռիսկերի գծով միջնորդներին տրվող միջնորդավճարների գծով զուտ ծախսեր	101197	113871	154868
Կարգավորման ծախսեր	252586	353683	675202
Այլ գործառնական ծախսեր	419591	1245517	2445655
Տոկոսային եկամուտներ	3326389	3126496	2778883
Տոկոսային եկամուտներ ֆին. կազմակերպություններում ներդրված ավանդների, դրանց տրամադրված փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի գծով	2322168	2158626	1824319
Տոկոսային եկամուտներ ֆիզիկական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	4561	3821	2555
Տոկոսային եկամուտներ իրավաբանական անձանց տրամադրված փոխառությունների գծով	25415	1867	1479
Տոկոսային եկամուտներ պետական արժեթղթերից	786653	805428	685872
Տոկոսային եկամուտներ ոչ պետական արժեթղթերից	19335	33260	56762
Տոկոսային եկամուտներ ռեպո համաձայնագրով վաճառված արժեթղթերից	155890	117491	202219
Այլ տոկոսային եկամուտներ	12368	6002	5678
Տոկոսային ծախսեր	228170	246701	306853
Տոկոսային ծախսեր ֆին. կազմակերպություններից ներգրավված վարկերի, փոխառությունների և նրանց հետ կնքված ռեպո համաձայնագրերի դիմաց	228170	246701	306853
Այլ տոկոսային ծախսեր	0	0	0
Ոչ տոկոսային եկամուտներ	905760	480894	196850
Զուտ եկամուտներ ակտիվների օտարումից (վաճառքից)	396416	241179	153451
Ֆինանսական ակտիվների վերազնահատումից զուտ եկամուտներ	515830	201932	4718
Արտարժույթի վերազնահատման արդյունքում զուտ եկամուտներ	-29031	-11352	-1484
Այլ ոչ տոկոսային եկամուտներ	22545	49135	40165
Ոչ տոկոսային ծախսեր	7949736	8548294	9656437
Կառավարչական ծախսեր	6327069	7069359	7954120
Ուսուցման ծախսեր	29912	31658	33103
Հասարակական կապերի գծով ծախսեր	761803	678528	874241
Այլ ոչ տոկոսային ծախսեր	830952	768749	794973
Ակտիվների հնարավոր կորուստների (անհավաքագրելիության) պահուստին հատկացումներ (վերադարձ)	352196	301306	433729
Շահույթ մինչև շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	4622049	2597132	195340
Շահութահարկի գծով ծախս	855628	575038	300534
Շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	3766421	2022093	-105193
Շահաբաժիններ	416460	87900	-87900
Զբաղիված շահույթ	3349961	1934193	-17293

Հավելված 27. Ապահովագրական ընկերությունների կարևորագույն ցուցանիշները՝ ըստ ապահովագրության դասերի

հազար ՀՀ դրամ

Ոչ կյանքի ապահովագրության դասեր		Գործող ապահովագրության պայմանագրերի թվում 31/12/2018 (հատ)	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի ապահովագրական գումարներ 31/12/2018	Գործող ապահովագրության պայմանագրերի վերաապահովագրական գումարներ 31/12/2018	Տարեկան խաշվեցրված ապահովագրական խաշվեցրից առ 31/12/2018	Տարեկան խաշվեցրված վերաապահովագրական խաշվեցրից առ 31/12/2018	2018 թվականի ընթացքում խաշվեցրված ապահովագրական հատուցումներ	Վերաապահովագրումների բաժինը 2018 թվականի ընթացքում խաշվեցրված ապահովագրական հատուցումներում
1	Դժբախտ պատահարներից ապահովագրություն	233375	377689554	137626250	1400606	257335	108749	62772
2	Առողջության ապահովագրություն	3774	320130390	36826891	10679653	134596	6965124	19260
3	Ցամաքային տրանսպորտի ապահովագրություն	9185	105763801	58429131	1986596	943394	1357284	800822
4	Երկաթուղային տրանսպորտի ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
5	Օդանավերի ապահովագրություն	7	457955930	457955930	443259	326466	-	-
6	Ջրային փոխադրամիջոցների ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
7	Փոխադրվող գույքի (բեռների) ապահովագրություն	3111	223322673	194280974	906855	497743	99186	64917
8	Հրդեհից և բնական աղետներից ապահովագրություն	51888	2363084722	1643383145	3016135	1885372	162406	123484
9	Գույքին հասցված այլ վնասներից ապահովագրություն	6483	278654130	181279549	529192	152783	79541	74459
10	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության կանավոր ապահովագրություն	11828	196613000	8618320	85029	17934	24177	292
11	Օդանավերի (նաև՝ բեռնափոխադրող) օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	5	2735286687	2735286688	286487	167580	-	-
12	Ջրային փոխադրամիջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
13	Ընդհանուր պատասխանատվության ապահովագրություն	1230	462698107	462157150	533324	313475	135446	25926
14	Վարկի ապահովագրություն	209	5467661	4044596	75558	66313	15322	13790
15	Երաշխիքի տրամադրում	-	-	-	-	-	-	-
16	Ֆինանսական վնասների ապահովագրություն	155	93555592	92521276	492629	456213	210631	211979
17	Դատական և արտադատական ծախսերի ապահովագրություն	-	-	-	-	-	-	-
18	Աջակցության ապահովագրություն	19978	480635930	215401410	622472	132855	120828	29176
19	Ցամաքային ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրություն	485688	25302202583	-	20322458	-	13540253	-
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		826916	33403060761	6227811310	41380252	5352059	22818946	1426876

Հավելված 28. Գրավատների ցուցանիշները

մլն ՀՀ դրամ

Ցուցանիշներ	Տրամադրված վարկերի ծավալը	Ներգրավված միջոցները	Գրավատների քանակը
31.12.2012	15103	9193	143
31.12.2013	14151	12209	148
31.12.2014	8389	10522	142
31.12.2015	8796	7636	151
31.12.2016	8432	7374	147
31.12.2017	7857	7534	133
31.12.2018	8139	7917	127

Հավելված 29. Գրանցված վճարահաշվարկային կազմակերպությունները 31.12.2018 թ. դրությամբ

1	«Հայփոստ» ՓԲԸ
2	«Ի-Դրամ» ՍՊԸ
3	«Մոբի դրամ» ՓԲԸ
4	«Մանի տուն» ՍՊԸ
5	«Թեկ-Սեկ» ՓԲԸ
6	«Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ
7	«ԻՋԻ ՓեՅ» ՍՊԸ
8	«Ստակ Պրոցեսինգ»
9	«Ստակ Մանի Տրանսֆեր»
10	«Յուլֆեյ»

Հավելված 30. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Փոխանցումներ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով	12103431	18297163	19605411	21961715	24193329	23644101
Չեկերով	24276	6994	11771	4622	8859	17861
Այլ դեբետային գործիքներով ¹	0	0	0	0	0	
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	105786	132217	165139	218525	269030	395937
Ընդամենը	14514310	20901828	22145375	22184862	24471218	24057900

Հավելված 31. Անկանխիկ վճարային գործիքներով բանկային համակարգում կատարված փոխանցումների քանակը

Փոխանցումներ	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Էլեկտրոնային վճարային հանձնարարականներով	9479553	9754949	11755269	13996725	15709378	18701369
Չեկերով	10750	3923	6434	2059	4558	13826
Այլ դեբետային գործիքներով ¹	0	0	0	0	0	
Քարտերով անկանխիկ գործառնություններ	3496610	4565205	6104910	8195997	10998472	18014158
Ընդամենը	17012904	19255101	23130266	22194781	26712408	36729353

¹ Պահանջագրեր և այլ դեբետային փոխանցումներ:

Հավելված 32. Շրջանառության մեջ գտնվող քարտերի քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2013	2014	2015	2016	2017	2018
«ArCa» քարտեր	564503	546509	548521	521273	566768	629001
VISA	652398	712211	789150	587671	609578	806299
MasterCard	299815	320653	344365	416147	493799	545705
Միջազգային այլ քարտեր ¹	47813	58599	47321	45667	45532	43065
Ընդամենը	1564529	1637972	1729357	1570758	1715677	2024070

¹ Այդ թվում՝ HSBC debit, AmEx և այլ քարտեր:

Հավելված 33. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների ծավալը

մլն ՀՀ դրամ

Պլաստիկ քարտեր	2013	2014	2015	2016	2017	2018
«ArCa» քարտեր	281344	369630	362068	360868	354393	388205
VISA	473840	632435	633849	631756	692430	860552
MasterCard	186681	264593	267030	310369	411596	528361
Միջազգային այլ քարտեր ¹	75962	85929	95181	78848	96591	83972
Ընդամենը	1017826	1352587	1358128	1381841	1555010	1861089

Հավելված 34. ՀՀ տարածքում քարտերով կատարված գործառնությունների քանակը

Պլաստիկ քարտեր	2013	2014	2015	2016	2017	2018
«ArCa» քարտեր	6607540	7770993	7994133	8129826	8168824	9465351
VISA	8942737	11398710	12520535	13165130	14931979	20237715
MasterCard	4043194	5315173	5750788	7304027	9834129	13778177
Միջազգային այլ քարտեր ¹	1118507	1395843	1561457	1395641	1709432	1629014
Ընդամենը	20711978	25880719	27826913	29994624	34644364	45110257

¹ Այդ թվում՝ HSBC debit, AmEx և այլ քարտեր:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Երևան 0010, Վ. Սարգսյան 6
http:// www.cba.am